

De Profielkeuze

*“Je kunt tegenwoordig zo veel worden dat ik
maar gewoon blijf wie ik ben.”*

Datum: 24-02-2017
Naam: Simone Jacobs
Studentnummer: 2201310
Stagebegeleidster: Ginny Kaelen
Coach: Martijn Moonen
Stagebedrijf: Het Bouwens van
der Boijecollege

Samenvatting

De vraag naar technisch personeel is enorm. Toch is er een dalend aantal leerlingen dat kiest voor de techniek. Dit maakt het voor veel scholen lastiger om de techniekafdeling open te houden. Ook op het Bouwens is het aantal leerlingen dat voor een techniekprofiel kiest nog maar minimaal. Om die reden wil het Bouwens erachter komen om welke redenen de leerlingen voor hun profiel kiezen.

Uit de resultaten is gebleken dat de profielkeuze afhankelijk is van een aantal factoren. Leerlingen maken hun profielkeuze onder andere op basis van persoonlijke interesse. Interesse bestaat uit persoonlijke interesse en situationele interesse. Persoonlijke interesse is duurzaam, diepgeworteld en onafhankelijk van de omgeving, terwijl situationele interesse vluchtig is en door omgevingskenmerken wordt beïnvloed.

Het beeld dat de leerlingen hebben bij de sectoren speelt ook een rol in de keuze. Dit beeld is vaak onjuist ofwel onvolledig. Het beeld dat een kind vormt rondom beroepen vindt plaats onder invloed van gezin, leeftijdsgenoten, onderwijs en media. Vaak wordt het beeld ook al op jonge leeftijd overgenomen van de ouders. Wanneer zij een bepaald beeld hebben bij een sector nemen de leerlingen dit vaak automatisch over.

Verder nemen de leerlingen ook mee in de keuze met welk profiel ze de meeste kans van slagen hebben. Ze kijken naar de vakken waar ze de beste cijfers voor halen. Vaak staat dit ook in verband met de persoonlijke interesse. Ze vinden de vakken leuk waar ze goed in zijn en vice versa.

Er zijn er een aantal personen die een belangrijke rol spelen in de profielkeuze: De ouders, leeftijdsgenoten, de mentor en de docenten. Zoals eerder aangegeven nemen de leerlingen vaak het beeld over dat de ouders hebben bij de sectoren. Uit de antwoorden uit de enquête is gebleken dat het beeld dat de ouders hebben bij de techniek positiever is dan bij de zorg. De ouders proberen de leerlingen te ondersteunen door gesprekken met hen te voeren over zijn/haar interesses, kwaliteiten, karakter etc. Leerlingen zien de ouders als de personen die de grootste rol spelen in de keuze.

Leeftijdsgenoten spelen ook een belangrijke rol. Niet alleen adviseren ze elkaar met betrekking tot de keuze maar de groepsdruk speelt ook een rol. Wanneer een groep in totaal voor een profiel kiest, wil een leerling daar vaak niet graag buiten vallen. Verder vinden ze het ook vaak belangrijker om bij hun vrienden in de klas te zitten dan voor het profiel te kiezen dat bij hen persoonlijk past.

De mentor speelt ook een rol in de keuze, maar deze rol zou nog groter kunnen zijn. De leerlingen geven namelijk aan dat ze het belangrijk vinden om persoonlijk met hun mentor over de keuze te kunnen praten. Op dit moment wordt er voornamelijk klassikaal aandacht aan besteed. Ongeveer de helft van de leerlingen vindt op dit moment dat de mentor hen een goed beeld geeft van de profielen en de keuzedelen.

Verder is de rol van de docenten van groot belang. De docenten kunnen namelijk de leerlingen inspireren om voor een bepaald profiel te kiezen. De meerderheid van de leerlingen geeft aan dat de docenten van zorg en welzijn meer inspireren dan van de techniek.

Voorwoord

Voor u ligt mijn onderzoeksoopdracht dat is geschreven in het kader van de opleiding HBO Human Resource Management aan de Fontys Hogeschool te Eindhoven. Deze opdracht is uitgevoerd in opdracht van en in samenwerking met Het Bouwens van der Boijecollege in Panningen.

Tijdens mijn stage heb ik gewerkt op het decanaat, met name bij het niveau VMBO. Binnen mijn stage heb ik me in diverse aspecten binnen loopbaanoriëntatie en begeleiding verdiept. Een van de aspecten binnen LOB wat opviel was dat er steeds minder leerlingen voor het profiel techniek kiezen in het tweede jaar. Voor de school is dit een steeds groter wordend probleem. Op basis van de probleemstelling vanuit de school en mijn persoonlijke interesse is dit onderzoek tot stand gekomen.

Ik wil mijn begeleider vanuit school, Martijn Moonen, hartelijk bedanken voor de feedback en ondersteuning die ik heb gekregen, gedurende het werken aan dit onderzoek. Daarnaast wil ik mijn stagebegeleidster Ginny Kaelen heel erg bedanken voor het meedenken, helpen en het bieden van heel goede begeleiding bij het onderzoek. Verder wil ik de teamleiders en de directrice van het Bouwens bedanken voor hun input.

Simone Jacobs
Januari 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	P.6
1.1Aanleiding.....	P.7
1.1.1 De organisatie.....	P.7
1.1.2 LOB binnen het Bouwens.....	P.8
1.1.3 Achtergrond probleem.....	P.9
1.1.4 Kennisdoel en praktijkdoel.....	P.9
1.1.5 De hoofd- en deelvragen.....	P.10
1.1.6 De leeswijzer.....	P.10
2. Theoretisch kader.....	P.11
2.1 Studiekeuzes.....	P.11
2.1.1 Kans op succes.....	P.11
2.1.2 Beeld sectoren.....	P.12
2.1.3 Keuzerijpheid.....	P.12
2.1.4 Eigenaarschap.....	P.13
2.1.5 Intrinsieke motivatie.....	P.13
2.1.6 Identificatie.....	P.15
2.1.7 Invloed van ouders.....	P.15
2.1.8 Persoonlijke interesse.....	P.15
2.1.9 Groepsdruk.....	P.16
2.1.10 Sociale media.....	P.16
2.1.11 Keuzestijlen.....	P.17
2.2 Keuze voor techniek.....	P.18
2.2.1 Redenen om voor techniek te kiezen.....	P.18
2.2.2 Imago en beeldvorming techniek.....	P.18
2.3 Keuze voor zorg.....	P.19
2.3.1 Imago van de zorg.....	P.19
2.4 Samengevat.....	P.20
3. Conceptueel model.....	P.21
4. Methodische verantwoording.....	P.22
4.1 Type onderzoek.....	P.22
4.1.1 Vooronderzoek.....	P.22
4.1.2 Kwantitatief onderzoek.....	P.22
4.1.3 Kwalitatief onderzoek.....	P.22
4.2 Procedures en respondenten.....	P.23
4.2.1 Respondenten.....	P.22
4.2.2 Procedure.....	P.22
4.3 Meetinstrumenten.....	P.23
4.3.1 Enquêtes.....	P.23
4.3.2 Interviews.....	P.24
4.4 Analyse.....	P.24
4.5 Planning.....	P.25
5. Resultaten.....	P.26
5.1 De interviews.....	P.26
5.1.1 Persoonlijke interesse.....	P.25

5.1.2 Techniek.....	P.25
5.1.3 Zorg.....	P.25
5.1.4 Beeld sectoren.....	P.25
5.1.5 Groepsdruk.....	P.26
5.1.6 Stage.....	P.27
5.1.7 Kans op succes/slagen.....	P.27
5.1.8 Media.....	P.27
5.1.9 Ouders.....	P.28
5.1.10 Docenten.....	P.28
5.1.11 Mentor.....	P.28
5.1.12 Leeftijdsgenoten.....	P.28
5.2 De enquêtes.....	P.29
5.2.1 Centrummaten.....	P.29
5.2.2 Geslacht.....	P.29
5.2.3 Keuze profiel zorg.....	P.30
5.2.4 Keuze profiel techniek	P.30
5.2.5 Beeld sectoren.....	P.30
5.2.6 Invloed docenten.....	P.31
5.2.7 Vakken.....	P.31
5.2.8 Salaris.....	P.31
5.2.9 Baangarantie.....	P.32
5.2.10 Kennis profielen en keuzedelen.....	P.33
5.2.11 Ouders.....	P.34
6. Conclusie.....	P.36
6.1 Hoofdvraag.....	P.36
6.2 Deelvraag 1.....	P.37
6.3 Deelvraag 2.....	P.37
6.4 Deelvraag 3.....	P.38
7. Discussie.....	P.40
7.1 Theoretisch kader.....	P.40
7.2 Kwantitatieve en kwalitatieve onderzoek.....	P.40
7.3 Innovativiteit.....	P.41
Literatuurlijst.....	P.42
<i>Bijlage 1. Begeleidende mail leerlingen.....</i>	<i>P.44</i>
<i>Bijlage 2 Enquête leerlingen.....</i>	<i>P.45</i>
<i>Bijlage 3 Begeleidende mail ouders.....</i>	<i>P.49</i>
<i>Bijlage 4 Enquête ouders.....</i>	<i>P.50</i>
<i>Bijlage 5 Reminder enquête ouders.....</i>	<i>P.52</i>
<i>Bijlage 6 Topiclijst interviews.....</i>	<i>P.53</i>
<i>Bijlage 7 Interviewvragen.....</i>	<i>P.54</i>
<i>Bijlage 8 Resultaten enquêtes leerlingen.....</i>	<i>P.55</i>
<i>Bijlage 9 Resultaten enquêtes ouders.....</i>	<i>P.62</i>
<i>Bijlage 10 Transcripten interviews.....</i>	<i>P.65</i>
<i>Bijlage 11 Mindmap interviews.....</i>	<i>P.99</i>
<i>Bijlage 12 Codeboek enquêtes ouders.....</i>	<i>P.100</i>
<i>Bijlage 13 Codeboek enquêtes leerlingen.....</i>	<i>P.101</i>

1. Inleiding

Nederland telt mee in de wereld. Als het gaat om concurrentiekracht, innovatie en wetenschappelijk onderzoek behoren we internationaal gezien nog steeds tot de top. Die uitstekende positie hebben we te danken aan onze goed opgeleide beroepsbevolking.

Nederland wil graag mee blijven doen in die top en dit vraagt onder andere om voldoende slimme en vakbekwame technici. Techniek is namelijk de grootste motor van onze economische welvaart. De vraag naar technisch personeel is dan ook enorm. Volgens de laatste berekeningen gaat het alleen al tot 2018 om meer dan dertigduizend banen die ingevuld moeten worden. Maar ook daarna zal de techniek de sector zijn met de grootste kans op een baan.

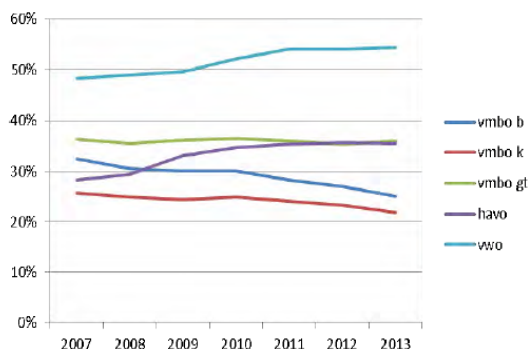
Maar ondanks de goede toekomstperspectieven die de techniek biedt, is er in het onderwijs sprake van een terugloop van leerlingen. Enerzijds omdat er in het algemeen minder leerlingen zijn en anderzijds omdat minder leerlingen voor techniek kiezen. Steeds meer scholen hebben hierdoor moeite om hun technische afdelingen overeind te houden.

In mei 2013 is het Techniekpact opgezet om de doorstroom van technici vanuit het onderwijs naar de technische arbeidsmarkt, te stimuleren. Door het techniekpact zijn er al wat acties ondernomen zoals het project Versterking op het LOB dat is opgestart. Verder is er samengewerkt tussen het vmbo en het mbo om regio relevante doorlopende leerlijnen te ontwikkelen. Desondanks is de kloof tussen het aantal leerlingen dat voor de techniek kiest en de vraag naar goed gekwalificeerd technisch personeel toch nog erg groot. (Techniekpact, z.d.)

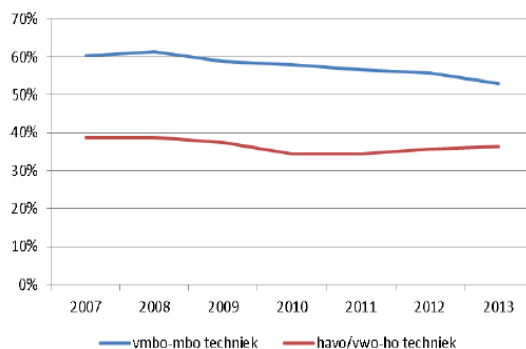
Met name in het vmbo kiezen er weinig leerlingen voor een technische richting. Stokt daar de instroom, dan zullen er blijvende tekorten ontstaan aan technisch personeel. Het aandeel vmbo-leerlingen dat eindexamen doet in bèta-techniek, is sinds 2007 gedaald. Op het vmbo basis had in 2007 ongeveer een derde van de leerlingen een technisch examenpakket, in 2013 is dit gezakt naar ongeveer een kwart van de leerlingen. Bij vmbo kader is de afname minder sterk.

Daarbij heeft in 2013 uiteindelijk 53% van de technisch geschoolde vmbo-leerlingen in 2013 gekozen voor een technische opleiding op het mbo. Dit is 7% minder dan in 2007. De doorstroom verschilt sterk per vmbo-leerweg; vmbo b en k leerlingen laten een hogere technische doorstroom naar het mbo zien dan vmbo g/t leerlingen.

Figuur 1. Aandeel leerlingen dat examen doet in een technische richting op het vo, 2007-2013, naar onderwijssoort

Figuur 2. Aandeel vo-leerlingen techniek v.d. directe doorstroom naar techniek in het vervolgonderwijs stroomt

De kloof die hierdoor ontstaan is tussen de grote vraag naar technisch personeel en de afname van het aantal leerlingen dat ervoor kiest om een technische opleiding te gaan volgen is voor de Nederlandse (kennis)economie dus een groot probleem. Een aanpak van dit probleem begint bij de leerlingen op het voortgezet. Het is dus van belang om te onderzoeken waarom er zo weinig VMBO leerlingen kiezen voor de technische sector.

1.1.Aanleiding

1.1.1 De organisatie

Dit onderzoek wordt uitgevoerd bij het Bouwens van der Boijecollege te Panningen. Het Bouwens is een school waar op alle niveaus gewerkt wordt, van vmbo-basis tot en met gymnasium. De ontwikkeling van de leerling staat binnen de school centraal. Verder zijn de kernwaarden binnen het Bouwens: Resultaatgerichtheid, toekomstgerichtheid, vertrouwen, passie en persoonlijke benadering. Deze vijf waarden komen terug in de dagelijkse praktijk voor leerlingen, ouders en medewerkers van het Bouwens.

Net zoals in de rest van Nederland merken ze ook bij het Bouwens van der Boijecollege, dat het aantal leerlingen dat kiest voor de techniek de laatste jaren flink is afgenomen. Binnen dit onderzoek worden alleen de niveaus VMBO basis en kader belicht aangezien de afname van het aantal leerlingen dat kiest voor de techniek daar het grootst is.

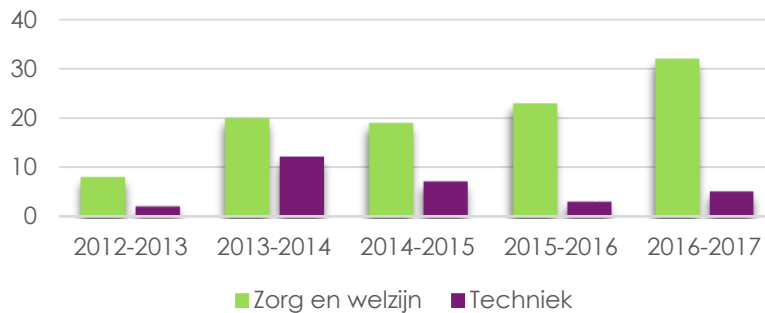
In figuur 1. is het aantal leerlingen per niveau en profiel weergegeven. Binnen het Bouwens kunnen de leerlingen ook nog kiezen voor een 6-jarige techniekopleiding. Hiermee beginnen de leerlingen direct na de basisschool. Deze opleiding is in samenwerking met het Gilde en is ontworpen voor leerlingen die vanaf jonge leeftijd al zeker weten dat ze in de techniek willen werken. De leerlingen van de 6-jarige techniekopleiding worden in dit onderzoek niet meegenomen. Er loopt namelijk al een ander onderzoek naar deze opleiding en de leerlingen. In Figuur 1. Worden dus ook alleen de leerlingen weergegeven die in leerjaar 2 voor hun profiel hebben gekozen.

Schooljaar	Niveau	Aantal leerlingen kiest voor zorg	Aantal leerlingen kiest voor techniek	Totaal aantal leerlingen
2012-2013	Kader	24	4	28
	Basis	8	2	10
2013-2014	Kader	33	23	56
	Basis	20	12	32
2014-2015	Kader	40	11	51
	Basis	19	7	26
2015-2016	Kader	34	9	43
	Basis	23	3	26
2016-2017	Kader	39	5	44
	Basis	32	4	36

Figuur 2.

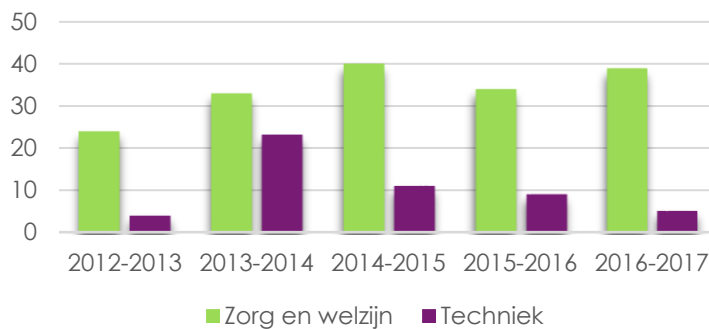
De cijfers uit figuur 1 staan schematisch weer gegeven in figuur 2 en 3. In figuur 2. gaat het om de leerlingen van niveau basis. In figuur 3. gaat het om de kader leerlingen. In beide figuren is een afname te zien van het aantal leerlingen dat kiest voor de techniek. Bij basis is in 2016/2017 wel weer een kleine toename te zien.

Profielkeuze basis leerlingen

Figuur 3.

Profielkeuze kader leerlingen

Figuur 4.

1.1.2 LOB binnen het Bouwens

Binnen het Bouwens wordt er veel aandacht besteed aan Loopbaanoriëntatie en – begeleiding (LOB). LOB loopt voor vmbo leerlingen namelijk al vanaf de brugklas tot aan het examen als een rode draad door het programma. Het doel van LOB is de leerling meer zicht te geven op zichzelf, op zijn omgeving en op realistische toekomstmogelijkheden. De profielkeuze die de vmbo leerlingen in het 2e jaar maken is een onderdeel van LOB. De onderzoekspopulatie, de leerlingen van het tweede jaar basis en kader, kunnen kiezen uit de profielen zorg en welzijn en techniek.

Een bewuste profielkeuze kan onder andere bewerkstelligd worden door het inzetten van loopbaancompetenties (Kuijpers, 2012). Leerlingen zijn nog niet in staat deze loopbaancompetenties zelfstandig te ontwikkelen, dat heeft te maken met de ontwikkelings- en leeftijdsfase (Kegan, 1994). Het jongerenbrein is nog niet volledig ontwikkeld (Luken, 2010). Leerlingen hebben hulp nodig bij het ontwikkelen en versterken van de loopbaancompetenties. Het Bouwens van der Boijecollege ondersteunt leerlingen middels LOB-begeleiding en activiteiten, decanen en het versterkt mentoraat. Het versterkt mentoraat wil zeggen dat de mentor ondersteuning geeft aan kleinere groepen waardoor hij meer ruimte heeft de leerlingen te ondersteunen in onder andere het LOB-proces.

1.1.3 Achtergrond probleem

Uit gesprekken met de techniekleraren, teamleiders en decanen is gebleken waarom het een probleem is dat de leerlingen meer voor de zorg kiezen dan voor de techniek.

De teamleiders geven het organisatorische probleem aan. Het overkoepelende probleem is de terugloop van het aantal leerlingen in de techniek. De techniek klassen worden hierdoor steeds leger. Het wordt natuurlijk duurder wanneer je een klas open moet houden met een dalend aantal leerlingen terwijl het aantal lokalen, leraren en materialen constant blijft. Dit proberen ze op te lossen door klassen met elkaar te mengen zoals leerlingen die een regulier schooltraject volgen met leerlingen die een 6-jarige techniekopleiding volgen.

Maar dit zorgt weer voor problemen voor zowel de leerlingen als de leraren. Het wordt hierdoor namelijk onoverzichtelijk omdat de planningen van deze klassen door elkaar lopen. Verder zorgt het mengen van de klassen voor onrust in het lokaal omdat er op deze manier een grote groep leerlingen aanwezig is. Verder zorgt de daling van het aantal leerlingen dat voor de techniek kiest er ook voor dat er binnen de techniek steeds minder kan worden aangeboden. De materialen zijn namelijk erg duur en dit alles bij elkaar zorgt ervoor dat het onmogelijk wordt om veel specialisaties aan te bieden. Want bij iedere specialisatie horen weer andere materialen.

Al met al komen de techniekopleidingen flink onder druk te staan. Wanneer het aantal leerlingen dat kiest voor de techniek nog verder zal dalen, bestaat er zelfs de mogelijkheid dat de techniek opleidingen helemaal verdwijnen of dat er alleen nog algemene techniekrichtingen blijven bestaan. Dit voldoet dan weer niet aan de wensen vanuit het bedrijfsleven. Verder zijn de leraren vaak niet opgeleid om “een techniek brede docent” te worden. Wanneer de opleidingen verdwijnen zullen nog minder leerlingen een technische VMBO opleiding kunnen volgen. Oftewel, een vicieuze cirkel.

Belangrijk is daarom om te onderzoeken waarom de leerlingen steeds minder voor de techniek kiezen. Wat is hier op van invloed? Komt dit door hun persoonlijke interesse, is het imago van de techniek minder aantrekkelijk voor de jeugd, spelen de leeftijdsgenoten een rol in het proces? Kortom, er kunnen ontzettend veel factoren van invloed zijn op deze keuze.

Daarnaast is de juiste keuze maken voor de leerlingen natuurlijk ook van groot belang. Wanneer ze een keuze maken die niet aansluit bij hun capaciteiten en/of persoonlijke interesses kan dit tot vroegtijdige beëindiging van de studie leiden, het wisselen van een opleiding of het onderbenutten van talenten (Herwijer, 2008). Uit onderzoek komt voort dat 36% van de jongeren is gestopt met de studie vanwege een foute keuze (Raaijmakers, 2009). Ook de vraag van de arbeidsmarkt en de discussie over het invoeren van een leenstelsel voor studenten maakt het voor studenten erg lastig wanneer ze de verkeerde keuze hebben gemaakt.

1.1.4 Kennisdoel en praktijkdoel

Kennisdoel: Wanneer het onderzoek is afgerond zal inzicht zijn verkregen in welke motiverende redenen de leerlingen van het Bouwens van der Boijecollege hebben om voor hun profiel te kiezen.

Praktijkdoel: Een advies omtrent de acties die de school kan ondernemen om het aantal leerlingen dat kiest voor de techniek, te vergroten.

1.1.5 De hoofd- en deelvragen

In overleg met de opleiding en het stagebedrijf is de volgende hoofdvraag geformuleerd:

Hoofdvraag:

-Welke motiverende redenen gebruiken vmbo basis en kader leerlingen van het Bouwens van der Boijecollege bij het maken van de profielkeuze?

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn de onderstaande deelvragen opgesteld. Bij het beantwoorden van de deelvragen wordt het antwoord gegeven op de hoofdvraag.

Deelvragen:

- Wat is er van invloed op de keuze voor de zorg?
- Wat is er van invloed op de keuze voor de techniek?
- Wie is er van invloed op de profielkeuze?

1.1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de relevante literatuur besproken.

In hoofdstuk 3 wordt aan de hand van de onderzochte literatuur het conceptueel model gepresenteerd van dit onderzoek.

In hoofdstuk 4 wordt de methodische verantwoording toegelicht.

In hoofdstuk 5 worden de verschillende resultaten gepresenteerd.

In hoofdstuk 6 wordt de hoofdvraag en de deelvragen beantwoord aan de hand van de resultaten van hoofdstuk 5.

In hoofdstuk 7 wordt er kritisch terug gekeken naar hoe het onderzoek is uitgevoerd en waar mogelijke zwakke plekken zijn.

De hoofdstukken worden ondersteund door de literatuurlijst, waar de gebruikte bronnen in vermeld staan en door de verschillende bijlagen, waar aanvullende informatie in te vinden is, die belangrijk is geweest voor dit onderzoek.

2. Theoretisch kader

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste theoretische achtergronden beschreven van dit onderzoek. Deze theoretische achtergronden fungeren als een basis voor het onderzoek. Om de deelvragen en de hoofdvraag te kunnen beantwoorden, is het belangrijk om inzicht te krijgen in studiekeuzes en wie of wat hier invloed op heeft. Daarnaast is het belangrijk om te weten hoe keuzeprocessen in het algemeen verlopen en welke neurologische aspecten hierbij een rol spelen.

2.1 Studiekeuzes

De huidige opleidings- en arbeidsmarkt verandert continu. Het opleidingsaanbod wordt steeds groter en van de leerling wordt verwacht dat hij zelf richting geeft aan zijn (studie)loopbaan (Meijers, Kuijpers & Bakker, 2006). Scholen zien ook dat onder andere het kunnen maken van loopbaankeuzes steeds belangrijker wordt. LOB loopt dan ook als een rode draad door de vernieuwde programma's van het vmbo.

Op het vmbo komen leerlingen al op jonge leeftijd voor belangrijke keuzes te staan. In het tweede leerjaar maken ze hun profielkeuze en in het vierde leerjaar kiezen ze hun vervolgopleiding. Scholen willen tijdens de LOB-lessen de leerlingen leren hoe ze sturing kunnen geven aan hun loopbaan en hoe keuzes kunnen maken. Op deze manier kunnen leerlingen studieloopbaansucces realiseren (Kuijpers, 2012). Studieloopbaansucces is niet alleen voor de leerling zelf van belang, maar ook omdat zaken als schooluitval en bijbehorende kosten hierbij voorkomen kunnen worden. (WRR, 2009)

De leerlingen zijn, zoals al eerder gezegd, nog vrij jong wanneer ze voor deze keuzes komen te staan. Maar Gottfredson (1996) stelt dat kinderen al veel eerder bezig zijn met hun beroepskeuze dan wij denken. Al vanaf een jaar of negen al beginnen kinderen met het afbakenen van een ruimte waarbinnen zich een – in hun ogen – geschikt beroep bevindt.

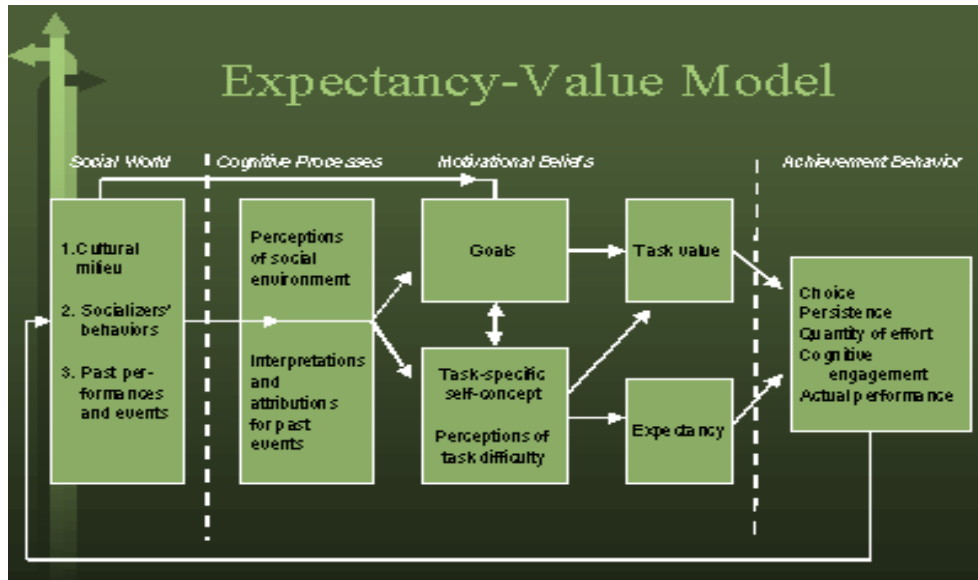
2.1.1 Kans op succes

De leerling op het vmbo heeft zoals eerder beschreven, twee belangrijke keuzes te maken. Op ongeveer 13 jarige leeftijd moet gekozen worden voor een sector en op 15 jarige leeftijd voor een vervolgopleiding. Hierop zijn onder andere affiniteit met bepaalde vakken, toekomstwensen en dromen van invloed. Maar er spelen meer factoren mee. De inschatting van de mate van succes en vervolgens de haalbaarheid ervan spelen een belangrijke rol (Verloop, 2003). Bij het maken van de profielkeuze schatten de leerlingen van te voren in met welk profiel de kans op slagen/succes het grootst is.

Een leerling maakt een beroepskeuze op basis van wat hij denkt dat hij kan. De leerling bepaalt daarmee de bovengrens van zijn of haar 'sociale ruimte', de zone van geschikte beroepen. Onzekere leerlingen leggen die bovengrens automatisch lager dan leerlingen die veel zelfvertrouwen hebben. De leerling stelt voor zichzelf ook een ondergrens: 'Wat wil ik minimaal bereiken?'. Het gezin speelt ook een grote rol in het beroeps- en opleidingsbeeld van leerlingen. Een leerling uit een gezin waarin iedereen gestudeerd heeft, wil minimaal een hbo-opleiding volgen. (Gottfredson, 1996)

Ook in het 'Expectancy-value model' speelt de inschatting van de mate van succes een rol. Dit model stelt dat er een relatie is tussen enerzijds motivatie en anderzijds de verwachtingen die studenten hebben over eigen kunnen en de waarde van het te bereiken resultaat. Wanneer jongeren lage verwachtingen hebben over hun kans op succes en dat geheel of gedeeltelijk toeschrijven aan hun eigen kunnen, zullen ze het resultaat

minder belangrijk vinden. De culturele en sociale omgeving van de jongere beïnvloedt de inschatting van de eigen bekwaamheid en de waarde die aan het resultaat wordt toegekend. De aanmoediging van anderen bij het maken van moeilijke beslissingen is dus van groot belang. (Wigfield, A., & Eccles, 2000)

Figuur 5.

Onder de kans op succes valt ook de mate waarin de leerlingen het belangrijk vinden om later succes te boeken. Hiermee wordt bedoeld dat de leerlingen in hun keuze meenemen hoe groot de kans is om een baan te vinden of een goed salaris te krijgen bij een bepaalde sector. Deze inschatting is niet altijd correct en heeft te maken met het beeld dat de leerlingen hebben bij de sectoren.

2.1.2 Beeld sectoren

Leerlingen kiezen volgens Gottfredson (1996) op basis hun zelfbeeld. Vinden ze zichzelf sociaal of juist ondernemend dan kiezen ze een vak dat bij dat zelfbeeld past. Vaak is dat een beroep dat ze helder op hun netvlies hebben, omdat ze het in de praktijk tegenkomen (leerkracht, buschauffeur) of omdat ze er van huis uit mee bekend zijn. Het beeld dat ze – terecht of onterecht – van een bepaald beroep hebben, is doorslaggevend bij het maken van hun keuze. Het beeld dat een kind vormt rondom beroepen vindt plaats onder invloed van gezin, leeftijdsgenoten, onderwijs en media.

Verder hebben seksestereotypen een grote invloed: piloot is nog altijd een typisch mannelijk en verpleegster een typisch vrouwelijk beroep. Neutrale beroepen, zoals arts of journalist, worden zowel door mannen als vrouwen uitgeoefend. Maar de stap blijft groot om als vrouw een beroepenveld te betreden dat door mannen gedomineerd wordt, en andersom. Seksestereotypering zorgt daarom ook voor een beperking van de keuzeruimte.

2.1.3 Keuzerijpheid

Vanuit de ontwikkelingspsychologie concludeerde men dat de studie- en beroepskeuze zo lang mogelijk moest worden uitgesteld. De 'keuzerijpheid' werd met de leeftijdsfase in verband gebracht. Leerlingen in de leeftijd van twaalf tot en met vijftien jaar zijn volgens de ontwikkelingspsychologie nog niet in staat om complex en abstract te denken. Verder zitten ze in een fase waarbij ze nog erg gericht zijn op wat anderen denken en vinden. Ze kijken naar zichzelf en naar de wereld door de ogen van ouders, vrienden en helden. Op basis van deze meningen maken ze vaak beslissingen (Kegan, 1994).

Om de leerlingen zelfstandig een beeld te laten vormen van het beroepenveld zijn ervaringen zoals bijbaantjes, stages, vrijwilligerswerk en school- of bedrijfsbezoeken erg van belang.. (Tracey, 2001).

De prefrontale cortex is nog niet volgroeid bij jongeren op de leeftijd dat ze voor hun profiel moeten kiezen. Dit houdt in dat jongeren vaak impulsief een beslissing nemen. Daarnaast werkt het brein nog niet als geheel. Dit gebeurt pas rond het 25e levensjaar. Bij jongeren werkt het brein “unbalanced”. Dit leidt ertoe dat jongeren sterk worden beïnvloed door sociale omgeving. Tom Luken (2009) beschrijft: “de doorsnee adolescent tot ongeveer het 18e levensjaar impulsief kiest, met veel oog voor mogelijke beloningen maar weinig oog voor alternatieven, voor de lange termijn en voor risico’s.

Een meta-analyse van neurowetenschappelijk onderzoek stelt dat er geen sprake is van onrijpheid, maar van cognitieve flexibiliteit, waarbij ondersteuning vanuit de omgeving het gebruik van de prefrontale cortex stimuleert.

Crone, (2012) Kuijpers (2003) en Luken (2010) staan tegenover elkaar als het gaat om het vermogen van leerlingen om hun studieloopbaan zelf te sturen. Kuijpers acht leerlingen wel in staat tot zelfsturing, Luken niet en volgens Crone is het meer van belang om te kijken wat nodig is om leerlingen een keuze te leren maken en niet te kijken wanneer leerlingen in staat zijn keuzes te maken. Het gevolg van de leeftijdsfase van leerlingen, waarin ze nog niet zelfstandig kunnen kiezen en waarbij loopbaancompetenties nog niet geheel ontwikkeld zijn, is dat leerlingen niet gemotiveerd raken en vaak denken dat ze niet kunnen kiezen, niet willen kiezen of niet meer weten wat ze moeten kiezen (Neuvel & Van Esch, 2008). Leerlingen hebben een extern brein nodig die hen hierin ondersteund.

2.1.4 Eigenaarschap

Volgens Hadfield & Haw (2001) zijn leerlingen capabel genoeg om zelf keuzes te maken mits ze zich eigenaar voelen over hun loopbaan. Een leerling voelt zich eigenaar wanneer hij zelf mag bepalen wat er gaat gebeuren maar ook wanneer er naar hem geluisterd wordt. Het is belangrijk dat er personen op de achtergrond aanwezig zijn die de leerlingen ondersteunen en niet sturen. Ryan & Deci (2000) geven aan met de self-determination theory dat eigenaarschap vooral draait om competentie, autonomie en sociale verbondenheid. Wanneer een leerling deze aspecten ervaart zal deze zich eigenaar voelen.

2.1.5 Instrinsieke motivatie

Wanneer een leerling competentie, autonomie en sociale verbondenheid ervaart leidt dit niet alleen tot eigenaarschap maar ook tot intrinsieke motivatie. Deze drie factoren worden ook wel de basisbehoeften voor intrinsieke motivatie genoemd. Om de motivatie van de leerlingen te vergroten is het dus erg belangrijk dat docenten deze drie basisbehoeften bij de leerlingen proberen te stimuleren. De drie behoeften worden hier beneden verder toegelicht.

Competentie

Leerlingen moeten geloven in hun eigen kennen en kunnen. Wanneer ze dit vertrouwen hebben, zullen ze ook sneller willen onderzoeken, exploreren en doorzetten om hun doelen te bereiken. Wanneer leerlingen keer op keer ervaren dat de inzet die ze hebben geleverd, geen invloed heeft op hun resultaten, zullen zij zich onbekwaam voelen.

Door de lesstof en opdrachten goed aan de laten sluiten bij het ontwikkelingsniveau van de individuele leerling, zullen de leerlingen meer succesverhalen hebben en zich meer competent voelen. Daarbij is het ook belangrijk dat van te voren duidelijk wordt aangegeven wat van de leerlingen verwacht wordt en dat de docenten deze verwachtingen ook nakomen.

Verder is het belangrijk om:

- Om de leerlingen vanaf het begin duidelijke doelstellingen aan te geven.
- Om helder te zijn over waar de leerlingen op getoetst en beoordeeld worden.
- Om een grote opdracht te verdelen in kleinere opdrachten.
- Om een duidelijk stappenplan aan te bieden.
- Om een tussenbeoordeling te geven waarbij de leerling wordt verteld of hij op de goede weg zit of niet.
- Om duidelijk te zijn over de situatie waarin de opdracht gemaakt moet worden.
Dus bijvoorbeeld hoeveel tijd heeft de leerling voor de opdracht, welke materialen worden er gebruikt, aan welke eisen moet de opdracht voldoen.
- Om de leerlingen te motiveren door middel van complimenten.

Relatie

Voor de intrinsieke motivatie van de leerlingen is het belangrijk dat ze een goede relatie hebben met de docenten. Volgens leerlingen is er sprake van een goede relatie wanneer er ruimte is om over niet-schoolse zaken te praten en wanneer eigen initiatief en verantwoordelijkheid gestimuleerd wordt. Ze willen graag meer weten over hun docent als persoon en een relatie met hen opbouwen op basis van gelijkwaardigheid. Wanneer aan al deze voorwaarden wordt voldaan raken de leerlingen intrinsiek gemotiveerd en zullen ze zich beter ontwikkelen. (Baumeister & Leary, 1995)

Autonomie

Een leerling wil het gevoel hebben dat hij zelf mag beslissen wat hij wel of niet doet. Docenten kunnen hierop inspelen door leerlingen mee te nemen in beslissen en hun mening serieus te nemen, hierdoor wordt hun gevoel van autonomie vergroot. De manier van communiceren speelt ook een rol. Een opdracht kan namelijk op verschillende manieren gebracht worden. Een uitnodigende manier van opdrachten geven zal leerlingen meer aanspreken dan een bevelende manier. Hierdoor krijgen de leerlingen het gevoel dat ze een keuze hebben om een opdracht uit te voeren. Hierbij is het wel des te belangrijker om het belang van de opdracht goed duidelijk te maken en hier ook bepaalde leerdoelen aan te koppelen.

Lage beleving van autonomie, competentie en verbondenheid		Hoge beleving van autonomie, competentie en verbondenheid			
Amotivatie	Extrinsieke motivatie				Intrinsieke motivatie
	Externe regulatie	Geïntrojecteerde regulatie	Geïdentificeerde regulatie	Geïntegreerde regulatie	
	Externe beloningen, straffen en verwachtingen	Interne beloningen, straffen en verwachtingen	De activiteit is persoonlijk nuttig of belangrijk	Het belang van de activiteit past bij de eigen waarden	De activiteit is op zich interessant
	Gecontroleerde motivatie		Autonome motivatie		

Continuüm van motivatie (naar Ryan & Deci (2000) gecombineerd met Vansteenkiste, Sierens, Soenens & Lens (2007))

Figuur 6.

2.1.6 Identificatie

Vanuit de humanistische psychologie wordt gesteld dat leerlingen de lesstof beter opnemen wanneer er gebruik wordt gemaakt van voorbeelden waar ze zich in kunnen herkennen. Doordat de leerlingen bepaalde herinneringen of voorstellingen hebben bij deze voorbeelden roept het een bepaalde emotie bij hen op. Bij emoties worden de neurotransmitters in de hersenen geactiveerd, wat er voor zorgt dat de leerlingen de stof beter kunnen onthouden. Het is dus van belang dat de leerstof goed aansluit bij de beleefwereld van de leerlingen. (Jolles, 2009)

2.1.7 Invloed van ouders

Docenten zijn niet de enige personen die een belangrijke rol spelen bij de loopbaankeuzes van leerlingen. Uit een onderzoek onder 1589 vmbo-leerlingen naar het gebruik van keuzebronnen kwam naar voren dat ouders als het belangrijkste worden beoordeeld in het maken van een keuze voor een vervolgstudie (Kuijpers, Meijers & Winters, 2008).

Ouders hebben in verschillende mate invloed op de ontwikkeling van de loopbaancompetenties:

De hechtheid van het gezin speelt een rol. Leerlingen die uit een hecht gezin komen, ervaren vaak een hoge mate van veiligheid. Wanneer leerlingen veiligheid ervaren zullen ze meer in staat zijn om uitdagingen aan te gaan. Ze zijn hierdoor ook nieuwsgieriger en zullen meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen loopbaan.

De stijl van opvoeden heeft ook invloed op de ontwikkeling loopbaancompetenties. Een gezaghebbende opvoedstijl wordt bijvoorbeeld in combinatie gezien met academisch succes, zelfvertrouwen, volharding en sociale competentie.

Ouders die geregeld gesprekken voeren met hun kind over onder andere werk en opleiding zorgen er ook voor dat deze leerlingen bezig zijn met hun loopbaanontwikkeling. Bewust al dan niet bewust vormen ze tijdens deze gesprekken bepaalde beelden over werk/opleiding. De mate van sturing of interesse die ouders hebben in de loopbaan van hun kind zorgt ervoor dat ze

Verder bestaat er een verschil in de invloed van invloed van ouders wanneer zij over een lage of hoge economische status beschikken (Bandura et.al., 2001). Daarnaast speelt het opleidingsniveau van ouders een rol bij in de mate van interesse die ouders hebben in de loopbaan van hun kind (Pless & Katznelson, 2007 in Oomen, 2010).

2.1.8 Persoonlijke interesse

Verder is de persoonlijke interesse een heel belangrijke factor bij loopbaankeuzes. Interesse wordt omschreven als een positief gevolg van een wisselwerking tussen een persoon en een activiteit of onderwerp (Chen, Darst, & Pangrazi, 2001).

Interesse wordt gezien als een aangeboren voorkeur voor een bepaalde kwestie. Interesse kan worden onderverdeeld in persoonlijke en situationele interesse. Persoonlijke interesse zal niet snel veranderen met de tijd of door de omgeving. Situationele interesse is juist sterk afhankelijk van verschillende factoren (Krapp, Hidi, & Renninger, 1992).

Verder kan er differentiatie worden gebracht tussen school- en beroepsinteresses. Schoolinteresses omvatten bepaalde vakken waar leerlingen een voorkeur voor hebben. (Schraw & Lehman, 2001). Beroepsinteresses gaat over de belangstelling die leerlingen hebben voor bepaalde beroepen of sectoren. De meeste theoretici zijn het erover eens dat jongeren vaak wispelturig zijn wat betreft hun school- en beroepsinteresses. Daarom is het van belang dat ze bij dit soort beslissingen ondersteund worden door de omgeving. (Dik & Duffy, 2009).

2.1.9 Groepsdruk

Zoals hierboven al werd aangegeven kan interesse ook beïnvloed worden door de omgeving, dan is er sprake van situationele interesse. Tijdens de puberteit willen jongeren zich vaak distantiëren van hun ouders waardoor de vrienden in veel gevallen de belangrijkste personen worden. Dit wordt ook wel de primaire groep genoemd. Leerlingen zijn zeer beïnvloedbaar door deze groep. Tijdens de adolescentieperiode zorgt een ontwikkeling in de hersenen er namelijk voor dat jongeren zeer makkelijk toegeven aan de druk van de omgeving. De frontale hersenkwab van jongeren is rond deze leeftijd nog onderontwikkeld wat invloed heeft op de interesses van de leerlingen. Ze zijn hierdoor minder bezig met de toekomst en meer met het hier en nu. Daardoor worden bijvoorbeeld vriendschappen als belangrijker gezien dan loopbaankeuzes die ze 'moeten' maken voor de toekomst. Doordat vriendschappen rond deze leeftijd als belangrijk worden gezien, zijn jongeren constant bezig met acceptatie en afwijzing. Jongeren hebben een grote drang om geaccepteerd te worden en zullen er dan ook zo veel mogelijk aan doen om erbij te horen. (Het sociale brein van de puber, 2012)

2.1.10 Sociale media

Sinds de opkomst van sociale media wordt de invloed hiervan steeds groter en wordt de invloed van ouders steeds kleiner. Veel ouders weten nauwelijks met welke activiteiten hun kinderen zich bezighouden op het internet. Dit maakt het voor ouders steeds lastiger om hier begeleiding in te bieden. Onder begeleiding wordt onder andere verstaan, het beoordelen van de betrouwbaarheid van informatie die jongeren vinden op sociale media. Zonder deze begeleiding wordt het voor jongeren steeds lastiger om de informatie te beoordelen, te verwerken en om tot een eigen, verantwoorde keuze te komen. Media staat er namelijk ook om bekend om ideeën en opvattingen te kunnen sturen. En zeker bij jongeren, aangezien zij rond deze leeftijd erg gevoelig zijn voor invloeden uit de omgeving.

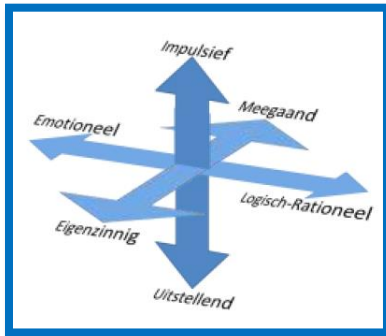
Jongeren gebruiken sociale media als instrument om hun eigen identiteit te vormen. Volgens Velerie Frissen, professor ICT & social change aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam, (2016) herkennen we onszelf alleen via het oog van iemand anders. Dit leidt ertoe dat jongeren op zoek gaan naar rolmodellen waar ze zichzelf aan kunnen spiegelen. Deze rolmodellen vinden zij vaak via televisie of internet. Deze rolmodellen zijn invloedrijke personen, ongeacht of ze kennis van zaken hebben. Wanneer zij bekend staan om een bepaald beroep dat ze uitoefenen, wordt dit beroep vaak automatisch populairder bij de jongeren. Beroepen die namelijk veelvuldig te zien zijn in tv-programma's zoals de politie, brandweer, advocaat et cetera zijn bij jongeren vaak erg geliefd.

Dit heeft ook te maken met de term 'social proof'. Social proof wil zeggen dat wanneer mensen het moeilijk vinden om een bepaalde keuze te maken, ze de massa volgen. Ze zullen onder andere op social media kijken naar de grote getallen. Welke opleiding wordt als beste beoordeeld, voor welk profiel/opleiding kiezen de meeste mensen en over welke beroepen of opleiding wordt positief gesproken op onder andere Youtube, Facebook en Twitter. (D&B, 2016)

Jongeren vinden het zelf ook belangrijk om goed over te komen op sociale media. Ze creëren daarom een uitermate positief beeld over zichzelf op sociale media, waar anderen weer onzeker van worden. Hierdoor ontstaat er een vicieuze cirkel. Sociale media leidt ertoe dat jongeren zich erg met elkaar vergelijken. Dit wordt ook wel sociale vergelijking genoemd.

2.1.11 Keuzestijlen

Een klas bestaat uit verschillende individuen. Deze individuen maken keuzes. Ieder op een andere wijze. Een manier die het beste bij hun persoonlijkheid past.

Figuur 7.

1. De logisch-rationele stijl

Allereerst zijn er personen die keuzes maken op basis van de logisch-rationele stijl. Deze personen zullen van te voren zorgvuldig nagaan wat de verschillende opties zijn, ze zullen argumenten voor en tegen bedenken en op basis van deze informatie een keuze maken.

2. De eigenzinnige stijl

De tweede groep bestaat uit eigenzinnige kiezers. Deze personen hebben duidelijke opvattingen en denkwijzen. Zij zullen van te voren al een bepaald standpunt in gedachten hebben en zullen hier niet van afwijken.

3. De impulsieve stijl

De derde groep bestaat uit impulsieve kiezers. Deze personen kiezen heel spontaan, voor hetgeen dat het eerst in hun gedachten opkomt. Zij hebben vaak van te voren ook weinig moeite met het maken van bepaalde keuzes. Het kan wel voorkomen dat deze personen achteraf spijt hebben van hun gemaakte keuze.

4. De uitstellende stijl

Deze personen zullen tot het laatste moment wachten met het maken van hun keuze. Vaak komt dit omdat zij moeite hebben met het maken van keuzes. Zij zijn bang dat er op het laatste moment nog nieuwe informatie bij zal komen, waardoor een andere keuze achteraf beter was geweest. Het kan ook zo zijn dat deze personen het maken van de keuze uit de weg gaan omdat ze er zo veel moeite mee hebben. Deze personen hebben veel sturing nodig.

5. De emotionele stijl

Deze personen baseren hun keuze op het gevoel dat ze erbij hebben. Wanneer ze een beter gevoel hebben bij de ene dan bij de andere keuze zal er ook geen twijfel over bestaan en hebben ze geen verdere informatie nodig.

6. De intuïtieve stijl

Een intuïtieve kiezer, kiest net als bij de emotionele stijl voor zijn gevoel. Zij kiezen voor het eerste gevoel dat bij hun opkomt. Ze vinden kiezen vaak niet lastig en nemen snel beslissingen.

7. De meegaande stijl

Iemand met een meegaande stijl vindt zijn eigen mening niet zo erg belangrijk. Hij vindt het lastig om zelf beslissingen te nemen en zal zich hierdoor snel aanpassen aan een groep of zal om advies vragen bij anderen.

De meeste mensen maken bij hun keuzes niet gebruik van maar een stijl maar meestal is het een samenhang van meerdere stijlen. Wel hebben de meeste mensen de voorkeur voor een bepaalde stijl. Om als mentor/ouder/docent jongeren goed te kunnen begeleiden bij hun keuzes is het goed om rekening te houden met de verschillende keuzestijlen die er zijn. Op basis hiervan kan gekeken worden van welke stijlen de jongere gebruikmaakt en welke manier van begeleiden daar het beste op aansluit.

(Claassen, Vreugdenhil en Boonk, 2011)

2.2 Keuze voor de techniek

De laatste jaren is er een grote vraag naar goed opgeleide technici. Er is een grote behoefte aan zowel de vakmensen als de creatieve denkers. Ondanks de goede baanperspectieven in de techniek, zijn er vanuit het voortgezet onderwijs nog steeds maar weinig jongeren die voor een opleiding in de techniek kiezen. (Techniektalent, z.d.)

Het beeld dat men heeft bij de techniek is vaak erg achterhaald. Vooral veel ouders hebben negatieve opvattingen over de techniek. Zij willen hun kind liever zien in de sector economie omdat zij dit associëren met een goed salaris en een baangarantie. De techniek wordt door hen vaak nog steeds geassocieerd met 'vuile' handen en ongunstige arbeidsomstandigheden. Dit terwijl de meeste technische bedrijven geautomatiseerd zijn en er geen vuile handen meer aan te pas komen. Dit (onterechte) beeld dat ze hebben bij de techniek, dragen ze automatisch over op hun kinderen.

Daarnaast worden technische opleidingen door de meeste jongeren als relatief moeilijk gezien. (Provinciale Zeeuwse Courant, 2012)

2.2.1 Redenen om voor de techniek te kiezen

Van Langen (2012) heeft onderzoek gedaan naar de profielkeuze. Zij heeft zich vooral gefocust op de belangrijkste redenen die leerlingen gebruiken om voor hun profiel te kiezen. Volgens het onderzoek speelt vooral de interesse die de leerling heeft, ten opzichte van de vakken die bij het profiel horen, een rol. Daarnaast nemen ze de vervolgopleiding mee in hun keuze. Als ze al een bepaald beeld hebben bij de vervolgopleiding die ze willen gaan volgen, zullen ze op zoek gaan naar het profiel dat daar het beste bij aansluit. Verder speelt de omgeving een rol. Vooral het advies van de ouders nemen ze mee in hun beslissing. Iets wat volgens het onderzoek ook meespeelt is het oordeel dat de jongeren hebben over de docenten. Wanneer een docent een leerling aanspreekt zullen zij sneller voor dit vak kiezen.

Uit onderzoek van de Koning et al. (2010) is gebleken wat de belangrijkste redenen zijn om voor de techniek te kiezen. Allereerst identificatie. Dit heeft te maken met de persoonlijke interesse voor de techniek en of jongeren zichzelf in de techniek zien werken. Daarnaast speelt associatie een rol. Associatie heeft te maken met het beeld dat ze hebben bij de techniek. Verder spelen persoonlijke competenties een rol, bijvoorbeeld: goed zijn in exacte vakken of als hobby al ervaring hebben in de techniek.

Een belangrijke reden waarom veel jongeren niet voor de techniek kiezen is omdat ze er onbekend mee zijn. Veel jongeren kiezen voor een vakgebied waar ze ervaring mee hebben door bijvoorbeeld familie of kennissen. Maar ook voor beroepen waar in het algemeen meer over bekend is zoals: docenten, brandweermannen, politie, kapper etc.

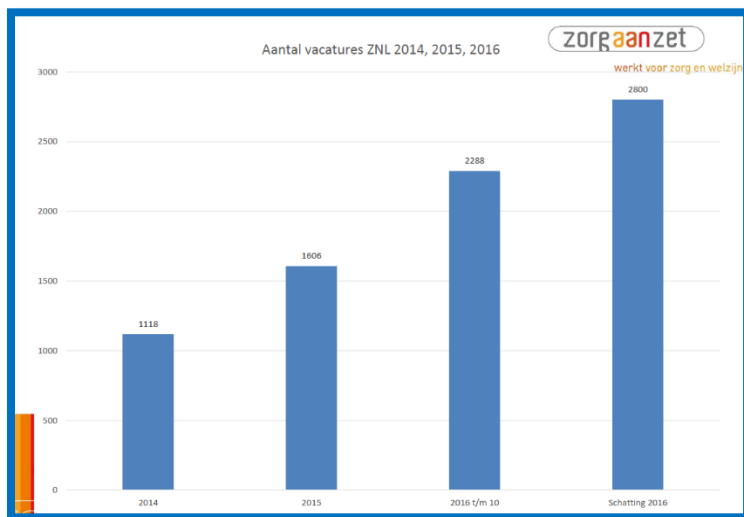
Verder hebben Taconis & Kessels (2009) onderzocht hoe groot de rol van vertegenwoordigers van een studie of beroepsgroep is. Een vertegenwoordiger kan iemand uit hun persoonlijke omgeving zijn of iemand die door tv, radio of social media bekend is. Uit het onderzoek is gebleken dat leerlingen eigenschappen van deze vertegenwoordigers vergelijken met hun persoonlijke eigenschappen. Wanneer deze eigenschappen niet overeen komen zullen ze ook minder snel voor een studie in deze richting kiezen.

2.2.2 Imago en beeldvorming van techniek

Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau (2014) wordt de techniek wel gewaardeerd, maar krijgen werknemers binnen andere sectoren meer aanzien. Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau komt dit door het traditionele beeld dat bij veel mensen nog steeds heerst. De huidige techniek zou geassocieerd moeten met factoren als: schoon, duurzaam, design, fun en creativiteit. Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau kunnen technische bedrijven het traditionele beeld veranderen, door de nieuwste gadgets binnen de techniek te laten zien en het proces dat daar aan vooraf is gegaan. Verder zouden meer mensen de fabrieken van tegenwoordig moeten kunnen inzien. Dan zien ze dat het traditionele beeld niet meer klopt, maar dat er tegenwoordig schone fabrieken zijn met robots, hippe schoenen en frisse ruimtes. (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2014)

2.3 Keuze voor de zorg

Het aantal jongeren in de regio Limburg dat kiest voor een beroepsopleiding voor Zorg en Welzijn is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. De zorg heeft hier ook veel aandacht ingestoken omdat de vraag naar personeel steeds meer aan het groeien is. Het beeld dat mensen hebben van de zorg is net als bij de techniek niet altijd even positief. Om te voorkomen dat er een sterke vergrijzing van het personeelbestand optreedt, is een grote instroom van jongeren en nieuw talent noodzakelijk. Daarbij komt dat op termijn rekening dient te worden gehouden met een toenemende zorgvraag over enige tijd een omvangrijke vervangingsvraag ontstaat. (zorgaanzet, z.d.) In figuur 8. is de stijging van het aantal vacatures binnen de zorg te zien.

Figuur 8.

2.3.1 Imago van de zorg

Uit een leerlingenonderzoek is gebleken dat het imago van de zorg bij leerlingen vrij positief is. Dit komt doordat veel jongeren de zorg associëren met het werken in een ziekenhuis. Dit werk spreekt heel veel leerlingen aan. Maar ze willen daarentegen minder graag werken in de branches: Gehandicaptenzorg, verslavingszorg en de verpleging, verzorging (ouderenzorg). Terwijl in deze branches met name grote tekorten gaan ontstaan. Het is belangrijk voor de toekomst dat juist het imago van deze branches wordt verbeterd. Respondenten hebben aangegeven werken in de zorg als verantwoordelijk werk te beschouwen en het goed vinden om de zieken in de maatschappij te helpen. Het werk in de andere branches kan ook als verantwoordelijk werk worden gezien en daarmee wordt de maatschappij ook geholpen. Het is daarom goed om het belang van deze sector duidelijk te maken bij de jongeren.

Toch associëren de respondenten de zorgsector niet alleen als positief. Veel leerlingen benoemen ook het lage salaris en de hoge werkdruk gepaard met stress. (Rijksuniversiteit Groningen, 2016)

2.4 Samengevat

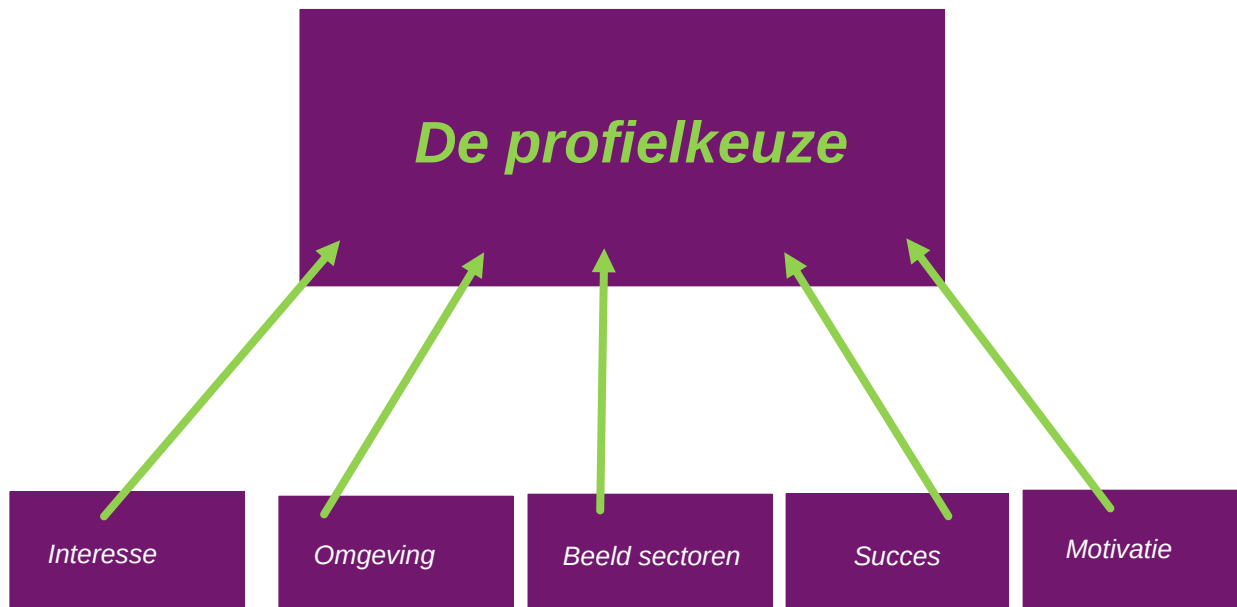
Uit de theorie komen een aantal factoren naar voren die belangrijk zijn bij de keuzes van leerlingen voor hun profiel. Allereerst speelt de kans op succes een rol. De kans op succes houdt in dat de leerlingen voor een profiel kiezen die het beste aansluit bij hun kwaliteiten. Leerlingen zullen sneller kiezen voor een profiel met vakken waar ze goed in zijn en waarbij de kans op slagen het grootst is. Daarnaast betekent de kans op succes ook dat leerlingen voor een richting kiezen waarvan ze denken dat de kans op een baan en een goed salaris groot is. Dit heeft ook weer te maken met het beeld dat leerlingen hebben bij de verschillende sectoren. Leerlingen vormen dit beeld onder invloed van ouders, leeftijdsgenoten, onderwijs en media. Vooral de ouders spelen een grote rol bij het vormen van beroepsbeelden. Wanneer het beeld van de ouders dus niet juist is, nemen de leerlingen dit foutieve beeld automatisch over. Leerlingen zullen daarbij ook sneller voor een richting kiezen waar ze bekend mee zijn vanuit ouders/familie/kennissen/vrienden/school/media of omdat ze zelf als hobby met de sector bezig zijn. Hierbij komt ook de interesse van de leerling kijken. Als ze al ervaring hebben met de sector door hun eigen hobby wil dit zeggen dat de leerlingen hier echt zelf geïnteresseerd in zijn. Interesse bestaat uit persoonlijke en situationele interesse. Persoonlijke interesse blijft een lange tijd hetzelfde en is onafhankelijk van de omgeving. Situationele interesse

Daarnaast speelt de interesse van de leerling een rol. Interesse bestaat uit persoonlijke interesse en situationele interesse. Persoonlijke interesse is duurzaam, diepgeworteld en onafhankelijk van de omgeving, terwijl situationele interesse vluchtig is en door omgevingskenmerken wordt beïnvloed. De omgeving bestaat uit ouders, leeftijdsgenoten, media en de school. Al deze omgevingsfactoren influenceren de situationele interesse van de leerling. Zij kunnen ook op andere manieren een betekenis hebben in de keuze van de leerling. De leeftijdsgenoten kunnen bijvoorbeeld zorgen dat er een zekere groepsdruk ontstaat. Om de juiste keuze te kunnen maken is het ten slotte belangrijk dat de leerling hiervoor ook gemotiveerd is en dat hij zich eigenaar voelt over zijn eigen loopbaan. Verder kiezen leerlingen kiezen vaak impulsief met oog op beloningen maar met weinig aandacht voor de lange termijn. Hier hebben ze een 'extern brein' voor nodig.

Uit de theorie gebleken dat er zowel in de techniek als in de zorg sterke behoefte is aan nieuw personeel maar dat het imago van beide sectoren niet altijd even positief is.

2. Conceptueel model

Op basis van de theorie en de deelvragen is er gekozen voor het onderstaande conceptueel model.

Interesse: Waar ligt de persoonlijke interesse van de leerling zelf. Welke vakken, hobby's, stages en/of beroepen spreken hem aan en wat voor toekomst dromen heeft hij.

Omgeving: Heeft te maken met de invloed van de omgeving zoals: ouders, vrienden, kennissen en de school. De invloed van de media valt ook onder omgeving.

Succes: Heeft te maken met hoe groot de leerlingen de kans inschatten om met dit profiel en deze vakken de opleiding met succes af te ronden, een baan te vinden of een goed salaris te krijgen later.

Motivatie: Heeft ermee te maken hoe gemotiveerd de leerling is om de profielkeuze te maken.

Beeld sectoren: Wat is het beeld dat de leerlingen hebben bij de sectoren, positief of negatief, het beeld kan door verschillende factoren worden gevormd, is dit een juist beeld of niet.

3. Methodische verantwoording

In de methodische verantwoording zal toegelicht worden hoe het onderzoek precies uitgevoerd gaat worden. Hierbij dragen de paragrafen van dit hoofdstuk bij aan het verantwoorden van de betrouwbaarheid en validiteit.

4.1 Type onderzoek

4.1.1 Vooronderzoek

Allereerst heeft er een vooronderzoek plaatsgevonden om de probleemstelling helder te krijgen in en om informatie te vergaren in de vorm van oriënterende gesprekken met de decanen, teamleiders en docenten. Deze informatie is aangevuld door middel van literatuuronderzoek.

4.1.2 Kwantitatief onderzoek

Daarna is er kwantitatief onderzoek gedaan door middel van een vragenlijst die via het magister naar de leerlingen is verstuurd. Samen met de mentoren is er een moment gepland om deze enquête in te vullen. Zodat kon worden toegelicht waarom de leerlingen deze enquête in moesten vullen en zodat er hulp geboden kon worden wanneer ze een vraag niet snapten. Ook is er een vragenlijst verstuurd naar de ouders van de leerlingen. Hiervoor is gekozen omdat uit het vooronderzoek is gebleken dat ouders een grote invloed hebben op de loopbaan en de profielkeuze van hun kind.

Er is voor deze onderzoeksmethode gekozen om de mening en de ervaring van een grote groep leerlingen en ouders in kaart te brengen aan de hand van verschillende variabelen. Op deze manier heeft ook iedere leerling en ouder de kans heeft gekregen om zijn mening te geven. Daarnaast is het voordeel van een enquête dat er duidelijke cijfers uitkomen, waardoor je beschikt over juiste feiten. Door de enquête digitaal te versturen is het mogelijk om in een korte periode de vragenlijst onder alle leerlingen en ouders te verspreiden. Op deze manier zijn de resultaten ook makkelijker te verwerken.

4.1.3 Kwalitatief onderzoek

Er is kwalitatief onderzoek gedaan door middel van diepte interviews. Er is voor deze onderzoeksmethode gekozen omdat hierdoor meer diepgang in het onderzoek gecreëerd kan worden. Door middel van de enquêtes is een vrij groot aantal mensen bereikt. Maar voor dit onderzoek is het ook belangrijk om de achterliggende gedachten te weten. Er is gekozen om de derdejaars leerlingen te interviewen, omdat uit ervaring van de decaan gesteld kan worden, dat zij hun motivaties beter kunnen beargumenteren dan de jongere leerlingen. Verder kunnen zij op deze manier ook beargumenteren hoe ze terugkijken op de profielkeuze, hoe zij die keuze hebben gemaakt, of ze nu voor een ander profiel zouden kiezen etc.

Allereerst heeft het kwantitatief onderzoek plaatsgevonden. Daarna zijn de resultaten van de enquêtes geanalyseerd. Op basis van de analyse, een aantal vragen op basis van het theoretisch kader en een aantal standaard vragen zijn de diepte-interviews gehouden.

De methodische triangulatie binnen dit onderzoek wordt toegepast door verschillende vormen van dataverzameling toe te passen. Theoretische triangulatie vindt plaats doordat meerdere theorieën worden bestudeerd die betrekking hebben op het onderzoek.

4.2 Procedure en respondenten

4.2.1 Respondenten

De onderzoekspopulatie bestaat dus uit 2^e en 3^e jaars basis- en kaderleerlingen en hun ouders. De stage heeft plaatsgevonden op het VMBO dus van te voren werd gedacht om het hele VMBO mee te nemen in het onderzoek. Maar uiteindelijk bleek het toch relevanter om alleen de vmbo basis- en kaderleerlingen mee te nemen in het onderzoek. Uit het vooronderzoek is namelijk gebleken dat op deze niveaus de afname van het aantal leerlingen dat kiest voor de techniek het grootst is. Hierdoor was deze doelgroep het meest interessant om te onderzoeken. De leerlingen die de 6-jarige techniekopleiding volgen zijn zoals eerder beschreven niet meegenomen in het onderzoek. Er loopt namelijk al een onderzoek naar deze leerlingen. Verder hebben zij de keuze voor de techniek al na de basisschool gemaakt.

4.2.2 Procedure

De vragenlijst is gemaakt door middel van het programma Googleforms. De vragenlijst is online en kon doormiddel van het openen van een link worden ingevuld. De vragenlijst is op 8 november 2016 per mail verstuurd deze kon tot 21 november 2016 ingevuld worden. De vragenlijst voor de leerlingen is terug te vinden in bijlage 1, de vragenlijst voor de ouders in bijlage 2. De begeleidende mail is hier ook in verwerkt.

De vragenlijsten zijn naar 50 leerlingen en hun ouders verstuurd. De leerlingen hebben hem allemaal ingevuld tijdens de les. Tijdens de les is de stagiaire er zelf bij gebleven om op deze manier een zo hoog mogelijke respons te krijgen. Bij de ouders liep dit iets minder voorspoedig. Hierdoor is er op 16-11-2016 nog een reminder naar alle ouders gestuurd om de enquête alsnog in te vullen. Door middel van deze reminder zijn er nog een aantal reacties binnen gehaald, maar de respons is helaas toch niet zo hoog als gehoopt. Uiteindelijk hebben 47 leerlingen en 17 ouders de enquête ingevuld. De interviews hebben plaats gevonden in de periode tussen 21 en 25 november 2016. De interviews zijn face to face gehouden. Er zijn in totaal 10 leerlingen geïnterviewd.

4.3 Meetinstrumenten

4.3.1 Enquêtes

De enquête voor de leerlingen bestaat uit 24 vragen waarvan grotendeels meerkeuze vragen met voorgeschreven antwoorden en antwoordschalen. Hiervoor is gekozen zodat de antwoorden goed met elkaar vergeleken konden worden. Op basis van bepaalde percentages die opvielen is doorgevraagd tijdens de interviews. Er zitten ook een aantal open vragen in de enquête verwerkt. Bij deze vragen was het belangrijk dat de leerlingen zelf een toelichting gaven. De enquête voor de ouders bestaat uit 13 vragen. In deze enquête zijn meer open vragen verwerkt. Hiervoor is gekozen omdat er op basis van ervaring van andere mensen op school die eerder onderzoek hebben verricht de ouders beter kunnen toelichten waarom ze iets vinden dan de leerlingen. Allereerst begint de enquête met een aantal korte introductie vragen. Dit is om meer achtergrond informatie van de leerling te krijgen.

Verder bestaat de enquête uit een aantal stellingen, ja/nee vragen, open vragen en antwoordschalen. Er is geen gebruik gemaakt van vragen uit een bestaande vragenlijst, de vragen zijn op basis van het literatuuronderzoek tot stand gekomen.

4.3.2 Interviews

Er is gekozen voor de interviewvorm half gestructureerd waarbij er gebruik gemaakt is van een topiclijst. Per onderwerp zijn er wel een aantal vragen opgesteld. Maar de vervolgvragen hangen af van wat de respondent zegt. Er zijn in totaal 10 leerlingen geïnterviewd. De interviews duurden gemiddeld een kwartier.

De topics zijn tot stand gekomen op basis van de resultaten van de enquêtes en de theorie. Topics die aan bod zijn gekomen tijdens de interviews zijn onder andere het keuzeproces, het aanbod van het Bouwens, stages, invloed van de omgeving, persoonlijke interesse, invloed van succes, de motivatie om te kiezen, het imago van de zorg en techniek.

De interviews zijn uitgewerkt in een transcript die bijgevoegd zijn in bijlage 10. De topiclijst is toegevoegd in bijlage 6 en de interviewvragen in bijlage 7. Alle interviews zijn met behulp van een voicerecorder opgenomen zodat deze later uitgewerkt konden worden in een transcript. Alle respondenten hebben hier toestemming voor gegeven.

Na het transcriberen zijn de transcripten gecodeerd op de volgende wijze:

- **Open coderen:** Fragmenten uit de transcripten zijn per topic ingedeeld, fragmenten kunnen in deze fase bij meerdere topics worden ondergebracht.
- **Axiaal coderen:** Fragmenten bij dezelfde topic zijn met elkaar vergeleken. Verder is er een weging aan toegekend. Ook is er gekeken wat de verschillen en overeenkomsten tussen de respondenten zijn.
- **Selectief coderen:** Aan de hand van de vergelijkingen wordt de samenhang geanalyseerd en een samenvatting van de resultaten per topic weergegeven.

In bijlage 11 zijn de resultaten van de interviews in een mindmap verwerkt.

4.4 Analyses

Alle data afkomstig uit de enquête wordt automatisch geanalyseerd door het programma Google Forms. De resultaten uit de enquête konden van de website waar de enquête op gepubliceerd was, worden gedownload in een pdf-bestand. Alle gegevens afkomstig uit de interviews zijn geordend en gecodeerd en uiteindelijk ondergebracht in categorieën en centrale begrippen.

4.5 Planning

Onderstaand vindt u een schema met de planning van het onderzoek. Er is veel tijd besteed aan het maken van de onderzoeksopzet. Nadat deze was afgerond, is het onderzoek echt gestart.

Week	Actie
Week 1	Oriëntatie en aftrap onderzoek
Week 2	Brainstormen over het onderwerp
Week 3	Brainstormen over het onderwerp
Week 4	Onderzoeksopzet maken
Week 5	Onderzoeksopzet maken
Week 6	Onderzoeksopzet maken
Week 7	Definitieve probleemdefinitie maatschappelijk en organisatorisch
Week 8	21 oktober Probleemdefinitie, hoofdvragen, deelvragen, kennisdoel en praktijkdoel presenteren.
Week 9	Theoretisch kader
Week 10	Theoretisch kader & conceptueel model
Week 11	Enquêtes leerlingen + ouders
Week 12	Enquêtes leerlingen + ouders
Week 13	Interviews
Week 14	Interviews
Week 15	Resultaten uitwerken
Week 16	Resultaten uitwerken
Week 17	Methodische verantwoording
Week 17	Conclusie
Week 18	Discussie
Week 19	Rapportage afronden
Week 20	Rapportage afronden
Week 20	Onderzoeksrapport inleveren
Week 22	30 januari Adviespresentatie

4. Resultaten

Om de hoofdvraag “Welke motiverende redenen gebruiken vmbo basis en kader leerlingen van het Bouwens van der Boijecollege bij het maken van de profielkeuze?” te kunnen beantwoorden worden in dit hoofdstuk de resultaten uit de diepte interviews per deelvraag beschreven. In de resultaten zullen verschillende quotes van respondenten meegenomen worden om de transparantie van het onderzoek te vergroten. In hoofdstuk 6. Conclusie wordt er een conclusie getrokken uit de resultaten. Vervolgens worden de resultaten vergeleken met eerder onderzoek.

5.1 De interviews

De resultaten zullen aan de hand van de topics vanuit tien diepte interviews met de respondenten worden weergegeven.

5.1.1 Persoonlijke interesse

Verschillende leerlingen geven aan dat ze hun profielkeuze gemaakt hebben op basis van hun persoonlijke interesse. Deze interesse is vaak gevormd op basis van eerdere ervaringen die ze hebben gehad met de richting of de ervaring die ze nu hebben met het vakgebied, namelijk tijdens de lessen.

De persoonlijke interesse kan dus worden gevormd door de vakken die hen aanspreken. De lessen van techniek spreekt hen in de meeste gevallen aan doordat ze de inhoud van het vak leuk vinden, ze vinden het leuk om creatief met materialen en machines bezig te zijn. Bij de lessen van zorg en welzijn komt dit vaak niet alleen door de inhoud van het vak maar ook door de docenten.

De persoonlijke interesse van de leerling wordt ook al vaak eerder gevormd. Dit kan onder andere ontstaan door hobby's of door beroepen van familieleden.

5.1.2 Techniek

Voor al bij de leerlingen die voor de techniek hebben gekozen is de interesse vaak gevormd door persoonlijke ervaringen met de sector. Door verschillende leerlingen werd namelijk aangegeven dat ze al sinds jonge leeftijd bezig waren met technische dingen zoals het sleutelen aan auto's of fietsen. Verder hebben de ouders of ander familieleden van een aantal leerlingen een technisch bedrijf en hebben ze hier wel vaker meegeholpen.

5.1.3 Zorg

Bij de leerlingen die voor de zorg hebben gekozen zijn de redenen hiervoor meer divers. Ze hebben voor de zorg gekozen omdat ze de vakken leuk vinden, omdat ze de techniek niet leuk vinden en op basis van persoonlijke interesse voor het vakgebied. Verschillende leerlingen geven aan dat de vakken die ze krijgen bij zorg en welzijn meer aanspreken bij leeftijdsgenoten dan die van de techniek.

“Bij de zorg kun je kiezen voor koken en dat klinkt gewoon leuker.”

-Leerling basis

5.1.4 Beeld sectoren

Het beeld dat de leerlingen hebben bij de sectoren wordt gevormd door de lessen techniek en zorg en welzijn-oriëntatie die ze de eerste twee jaren krijgen. Doordat verschillende leerlingen de lessen van zorg en welzijn leuker vinden dan de lessen van techniek is dit beeld ook positiever. De stages helpen hen ook om een beter beeld te vormen bij de verschillende sectoren. Verder is uit de interviews gebleken dat de leerlingen het beeld dat

hun ouders hebben bij de techniek vaak overnemen. Wanneer ouders aangeven dat de zorg meer opties heeft of dat de techniek alleen maar hard werken betekent nemen zij dit vaak over. Het beeld dat de leerlingen hebben over de sectoren techniek en zorg en welzijn zijn niet altijd juist en ook vaak onvolledig. Door sommige leerlingen wordt het gezien als een functie en niet als brede sector.

“Alles gaat in de techniek toch via machines en dan hoef je bijna niks te doen. Bij een bejaardentehuis of bij kleine kinderen hebben ze nog steeds hulp nodig, daar hebben ze geen robots voor. Ik denk dat je beter eerst geld kan verdienen voor je met machines gaat werken.”

-Leerling vmbo basis

“De meeste mensen vinden de zorg leuker omdat je dan af en toe rustig aan kunt doen en met de techniek moet je altijd hard werken.”

-Leerling vmbo kader

5.1.5 Groepsdruk

Door verschillende leerlingen werd genoemd dat de groepsdruk een rol speelt. Doordat een groep leerlingen voor een bepaald profiel kiest, kiest de rest van de leerlingen voor hetzelfde profiel. Er werd ook genoemd dat dit komt doordat ze het belangrijker vinden om bij hun vrienden in de klas te zitten dan voor het profiel te kiezen dat ze zelf leuk vinden en waar ze later eventueel iets mee zouden willen doen.

“Stan en ik zijn de enige die voor de techniek hebben gekozen. De rest voor de verzorging. Ook al vinden ze dat misschien niet leuk. Gewoon omdat iedereen er voor kiest.”

-Leerling vmbo kader

5.1.6 Stage

De stage wordt ook vaak genoemd door de leerlingen als een belangrijke factor in het maken van de profielkeuze. Ze geven aan door stage een beter beeld te hebben gekregen over wat een beroep of richting inhoudt. Vrijwel alle leerlingen geven aan liever nog meer stage te willen lopen, ook al in het eerste en tweede leerjaar. Ze kunnen hierdoor echt zelf ervaren of een beroep bij hen past of niet. Maar wanneer een stage tegenvalt, wordt het vaak al snel afgeschreven als toekomstig werkveld.

5.1.7 Kans op succes/slagen

De kans op succes of slagen speelt ook een rol in de profielkeuze. Verschillende leerlingen kiezen voor de vakken waar ze goed in zijn en waardoor ze dus een grotere kans hebben om hun diploma te halen. Er wordt ook aangegeven dat dit in samenhang is met de vakken die ze leuk vinden. De vakken die ze leuk vinden daar zijn ze meestal goed in en andersom geldt dit ook.

5.1.8 Media

De media speelt volgens de meeste geen rol in de keuze. Een aantal leerlingen die voor de zorg hebben gekozen gaven wel aan dat steeds meer (vrouwelijke) leeftijdsgenoten YouTube filmpjes te kijken die te maken hebben met uiterlijke verzorging.

5.1.9 Ouders

Het beeld dat de ouders van de leerlingen hebben bij de sectoren wordt ook vaak overgenomen door de leerlingen. Wanneer de ouders aangeven dat bijvoorbeeld de zorg breder is en meer opties heeft dan de techniek nemen de leerlingen dit automatisch over. De ouders worden door verschillende leerlingen genoemd als de personen die de grootste rol hebben gespeeld bij het maken van de profielkeuze. Ze worden door de ouders ook vaak geadviseerd over welke sector het meest geschikt is of gaan er met hen over in gesprek.

“Mijn ouders zeiden dat ik dit het beste kon gaan doen.”

-Leerling vmbo kader

5.1.10 Docenten

Ook wordt in de interviews aangegeven dat de docenten een grote rol spelen in de keuze. Verschillende leerlingen geven aan dat de docent vaak een van de grootste redenen is of een vak als leuk of niet leuk wordt gezien. Verder wordt er aangegeven dat de docenten van zorg en welzijn meer inspireren en motiveren om voor hun vak te kiezen dan de docenten van techniek.

“Bij de techniek zijn de docenten altijd met andere mensen bezig of met zichzelf. Bij zorg en welzijn kun je altijd terecht als je vragen hebt. Ze komen ook sneller naar je toe om te kijken of alles lukt.”

-Leerling vmbo kader

5.1.11 Mentor

Verschillende leerlingen geven aan dat ze met de mentor hebben gesproken over de profielkeuze. Maar er geven ook een aantal aan dat ze wel klassikaal gesproken hebben met de mentor over de profielkeuze maar niet individueel. Een aantal van de leerlingen zou wel graag individueel met de mentor hierover in gesprek zijn gegaan.

5.1.12 Leeftijdsgenoten

Zoals eerder genoemd bij groepsdruk hebben de leerlingen ook een behoorlijk grote invloed op elkaar soms bewust, soms onbewust. De leerlingen overleggen natuurlijk met elkaar wie welk profiel gaat kiezen. Een aantal leerlingen geven elkaar dan advies wat ze denken dat het beste bij diegene past. Maar vaak kiezen ze ook voor hetzelfde profiel omdat ze het belangrijker vinden om bij vrienden in de klas te zitten dan voor het profiel te kiezen dat hun persoonlijke interesse heeft. Verder willen sommige leerlingen ook niet buiten de groep vallen en daardoor kiezen ze voor het profiel waar de grote meerderheid voor kiest.

5.2 De enquêtes

De resultaten zullen worden weergegeven aan de hand van de vragen uit de enquêtes. Niet alle vragen uit de enquête zijn verwerkt binnen dit onderzoek. Alleen de vragen die antwoord geven op de vragen binnen het onderzoek zijn gebruikt.

Het Bouwens heeft aangegeven dat het aantal leerlingen dat kiest voor het profiel techniek in vergelijking met het aantal leerlingen dat kiest voor het profiel zorg en welzijn erg laag is. Zij vinden het belangrijk dat het aantal leerlingen dat kiest voor de techniek omhoog gaat. Hieronder vindt u een schema met hoe de keuzes er op dit moment uitzien voor het komend schooljaar.

Profiel	Percentage	Aantal leerlingen
Techniek	2,1%	1 leerling
Zorg en welzijn	74,5%	35 leerlingen
Twijfel	23,4%	11 leerlingen

Op dit moment is er dus maar een leerling die zeker is van zijn of haar keuze voor de techniek. Het Bouwens heeft dus goed ingezien dat dit percentage ontzettend laag is en dat er actie ondernomen moet worden.

In het cirkeldiagram hier beneden is te zien dat het aantal vrouwen in de meerderheid is. Dit heeft ook invloed op het percentage dat kiest voor zorg en welzijn of techniek. De emancipatiemonitor meldt namelijk dat meisjes vooral kiezen voor verzorgende richtingen en opleidingen. (CBS, 2016)

5.2.1 Centrummaten

Om de onderzoeksresultaten goed toe te kunnen behandelen, worden allereerst de centrummaten toegelicht.

Standaarddeviatie: is de gemiddelde afstand tot het gemiddelde

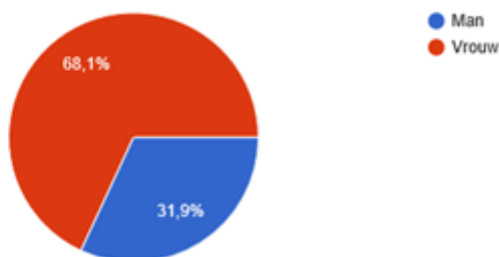
Modus: dit is de score die het vaakst voorkomt, oftewel de score met de hoogste frequentie

Mediaan: dit is de middelste score gecategoriseerd van laag naar hoog

Gemiddelde: de som van de waarden uit een reeks gedeeld door het aantal waarden in de reeks

5.2.2 Geslacht

Uit figuur 9 blijkt dat de respondentengroep grotendeels uit vrouwen bestaat.

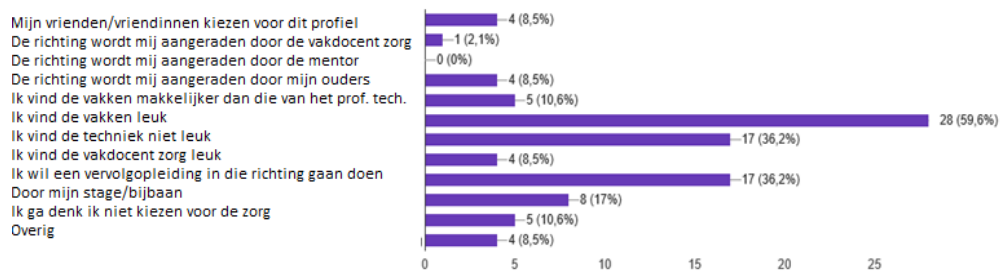

Figuur 9.

5.2.3 Keuze profiel zorg

Uit figuur 10 kan geconcludeerd worden dat een groot gedeelte van de leerlingen voor het profiel zorg kiest omdat ze de vakken leuk vinden. Dit heeft dus te maken met persoonlijke interesse. Verder geeft 36,2% aan dat ze voor de zorg kiezen omdat ze de techniek niet leuk vinden. Daarnaast kiest 36,2% voor de zorg omdat ze een vervolgopleiding in die richting willen gaan doen.

6. Waarom kies je voor het profiel zorg? (47 reacties)

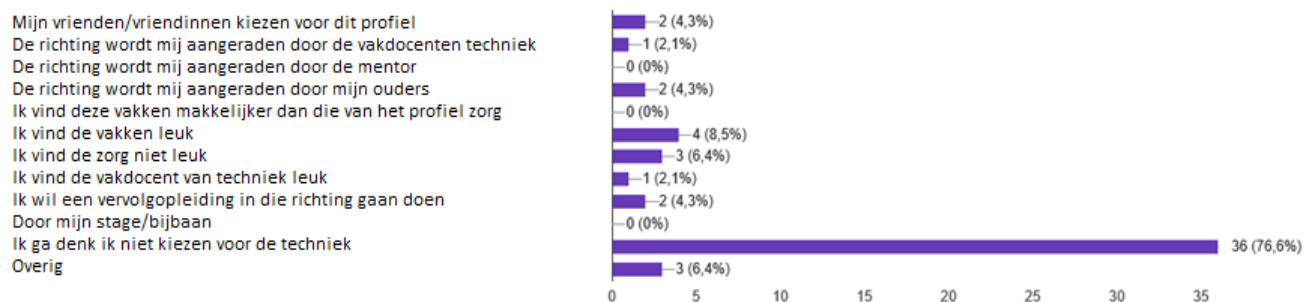

Figuur 10.

5.2.4 Keuze profiel techniek

Bij de vraag waarom ze voor de techniek kiezen geeft 76,6% aan dat ze waarschijnlijk niet voor de techniek gaan kiezen. Daarna heeft het antwoord "Ik vind de vakken leuk" de hoogste score met 8,5%. En 6,4% kiest voor de techniek omdat ze de zorg niet leuk vinden.

5. Waarom zou je kiezen voor het profiel techniek? (47 reacties)

Figuur 11.

5.2.5 Beeld sectoren

Bij de vraag: "Wat voor beeld geven de vakken techniekoriëntatie (tn-o) en zorg- en welzijnoriëntatie (zw-o) jou over hoe de profielen in elkaar zitten?" komen de volgende cijfers naar voren:

Modus	Mediaan	Gemiddelde	Standaarddeviatie
4	4	3,5	0,8

Figuur 12.

Schaal = 1-5 1=Slecht beeld 5=Goed beeld

Uit de tabel komt naar voren de oriëntatievakken een vrij goed beeld geven van hoe de profielen in elkaar zitten.

5.2.6 Invloed docenten

Volgens de leerlingen is de invloed van de docenten zorg en welzijn groter dan die van de docenten techniek. Ze worden door hen meer geïnspireerd om voor het vak zorg en welzijn te kiezen.

Vakdocent	Modus	Mediaan	Gemiddelde	Standaarddeviatie
Techniek	3	2	2,3	1,1
Zorg en welzijn	4	4	3,8	1

Figuur 13.

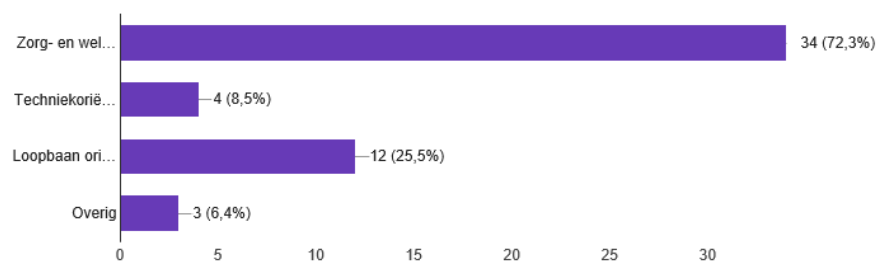
Schaal = 1-5 1= Zij inspireren mij totaal niet om voor hun vak te kiezen 5=Zij inspireren mij helemaal om voor hun vak te kiezen.

5.2.7 Vakken

De vakken zorg en welzijn-oriëntatie hebben volgens de leerlingen veel meer invloed gehad op het maken van de profielkeuze dan de vakken techniekoriëntatie en loopbaanoriëntatie en begeleiding.

10. Welke vakken hebben invloed op het maken van je profielkeuze?

(47 reacties)

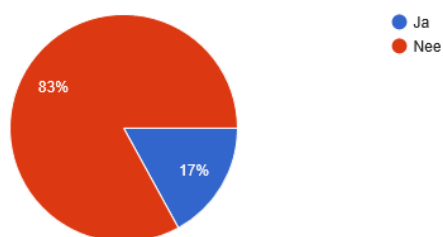
Figuur 14.

5.2.8 Salaris

Uit figuur 15 en 16 kan geconcludeerd worden dat leerlingen grotendeels niet op de hoogte zijn van de salarissen die ze zouden kunnen krijgen binnen de sector waar ze voor kiezen. Daarentegen vinden ze het wel belangrijk om te weten wat ze binnen een bepaalde sector zouden kunnen verdienen.

11. Ben je op de hoogte van de salarissen die je krijgt binnen de werkvelden zorg of techniek?

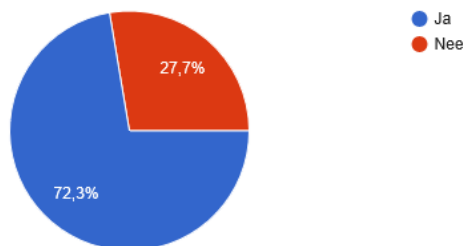
(47 reacties)

Figuur 15.

12. Vind je hoogte van salaris belangrijk bij het maken van je profielkeuze?

(47 reacties)

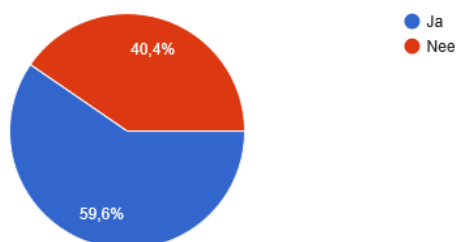
Figuur 16.

5.2.9 Baangarantie

Figuur 17 en 18 geven aan dat iets meer dan de helft van de leerlingen op de hoogte is van de kans op een baan die hij of zij heeft binnen de sector. Vrijwel alle leerlingen vinden het belangrijk om te weten of ze veel kans op een baan hebben later met het gekozen profiel. De kans op succes (oftewel een baan) speelt dus een rol in de keuze.

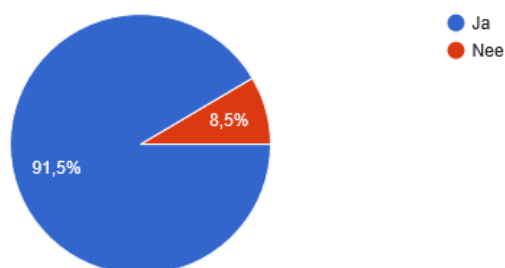
13. Ben je op de hoogte van de kans op een baan die je hebt met het gekozen profiel?

(47 reacties)

Figuur 17.

14. Vind je het belangrijk of je veel kans op een baan hebt? (47 reacties)

Figuur 18.

5.2.10 Kennis profielen en keuzedelen

Bij de vraag: “Geeft je mentor je een goed beeld van de verschillende profielen en de bijbehorende keuzedelen?” zijn de meningen nogal verdeeld. Ongeveer de helft van de leerlingen vindt dat de mentor hen wel een goed beeld geeft van de profielen en de keuzedelen, maar de andere helft vindt van niet.

Bij de vraag: De meeste leerlingen vinden dat het Bouwens voldoende mogelijkheden biedt om zich te oriënteren wat de verschillende profielen en bijbehorende keuzedelen inhouden geeft 70,2% aan het hier mee eens te zijn. De rest is het hier niet mee eens.

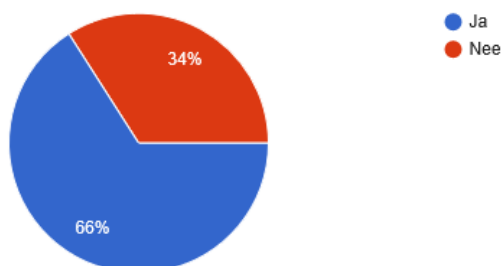
De meeste leerlingen zijn niet naar de decaan geweest. Slechts een leerling heeft aangegeven dat de decaan hem/haar een goed beeld heeft gegeven van de profielen en de bijbehorende uitstroombdelen. De decaan is niet meegenomen in de tabel omdat veel leerlingen de vraag hebben overgeslagen.

Indicatoren	Goed beeld	Slecht beeld
Mentor	25 leerlingen	22 leerlingen
Het Bouwens	33 leerlingen	14 leerlingen

Figuur 19.

Verder is in figuur 20 te zien dat de meeste leerlingen weten welke beroepen bij welke profielen horen. 16 Leerlingen zijn hiervan nog niet op de hoogte.

21. Weet je welke beroepen bij welke profielen horen? (47 reacties)

Figuur 20.

5.2.11 Ouders

Ouders geven aan hun kind te ondersteunen bij de profielkeuze door:

8. Hoe ondersteunt u uw kind in zijn of haar profiel/studiekeuze?
Wij doen er alles aan om hem zelf te laten kiezen
Wij Vragen naar wat ze nu echt leuk vindt om te doen
Op dit moment weten we niet hoe we hem kunnen steunen.
Door middel van gesprekken
Wij vragen hem af en toe wat hem nu leuk lijkt en interesseert. Ook de meeloopdag sturen in de richting die hem boeit.
Door er veel over te praten
Door erover te praten en haar bewust te maken over de keuze die ze moet gaan maken.
Door hem er al over na te laten denken.
Voorbeelden noemen in de omgeving.
We laten haar vrij in haar keuze.
Veel praten. Info zoeken
Open gesprekken. Niks opdringen maar eigen keuze laten bepalen.
Door er met haar over te praten wat ze in de toekomst wil gaan doen. En haar daarin te steunen en te adviseren.
met haar praten, en haar sterke kanten zoeken, en bespreken
door te praten over haar interesse en wat ze er mee kan
Door er over te praten
Regelmatig gesprekken over interesses en het inzetten van kwaliteiten in beroepen. Karakter en talent vormt hierbij de basis.

Figuur 21.

Uit de voorgaande antwoorden blijkt dat de ouders een grote invloed hebben op de keuze van de leerlingen. Zij ondersteunen de leerlingen voornamelijk door gesprekken met hun te voeren hierover. Omdat de invloed van de ouders zo groot is, is het ook belangrijk om te weten wat voor soort beeld de ouders hebben bij de verschillende sectoren.

Uit de antwoorden die ouders hebben gegeven bij figuur 22 blijkt dat het beeld dat de ouders hebben bij de techniek positiever is dan bij de zorg.

11. Beeld sector zorg	12. Beeld sector techniek
Slecht te veel tijds druk	Goed dit is wat altijd nodig blijft
Broodnodig, te weinig personeel, ondergewaardeerd	Toekomstgericht, hoogopgeleiden
Imago is negatief door de berichtgevingen en bezuinigingen van hogerhand	Wisselend, moeilijk om aan werk te komen
Negatief	Goed
Komt de laatste tijd niet positief in het nieuws	Op den duur te weinig goede mensen
niet zo goed: weinig kans op een vaste baan	goed
Prima, werk zelf in de zorg	Ook goed
Te zwaar	Veel mogelijkheden
Dat het steeds slechter en minder wordt.	Meer kansen op werk.
Goed	Goed
Tot en met niveau drie slecht imago.	Is groeiend
Hard werken en zwaar werk	Daar minder werk in te krijgen
slecht, geen baangarantie	goed, goede baangarantie
slecht salaris en ploegen dienst	zwaar vies en onder betaald werk
De mensen hebben een negatief beeld	Een positief imago
Een beroep met een zware werkdruk, maar wel een waardevolle bijdrage leveren aan de maatschappij.	Techniek blijft in ontwikkeling en is een beroep vol uitdaging.

Figuur 22.

5. Conclusie

In dit hoofdstuk komen de resultaten van de vorige hoofdstukken aan bod, die samen een antwoord vormen op de deelvragen en hoofdvraag van dit onderzoek:

6.1 Hoofdvraag

Welke motiverende redenen gebruiken vmbo basis en kader leerlingen van het Bouwens van der Boijecollege bij het maken van de profielkeuze?

Volgens Gottfredson (1996) zijn leerlingen al vroeger dan wij denken bezig met welk beroep bij hen past. Dit heeft te maken met het zelfbeeld. Vinden ze zichzelf sociaal of juist ondernemend dan kiezen ze een vak dat bij dat zelfbeeld past. Vaak is dat een beroep dat ze helder op hun netvlies hebben, omdat ze het in de praktijk tegenkomen (leerkracht, buschauffeur) of omdat ze er van huis uit mee bekend zijn. Het beeld dat ze – terecht of onterecht – van een bepaald beroep hebben, is doorslaggevend bij het maken van hun keuze. Het onderzoek bevestigt deze theorie.

Vooraf uit het kwalitatieve onderzoek is gebleken dat de leerlingen vaak al op jonge leeftijd een beeld hebben ontwikkeld bij de sectoren. Vooral bij de leerlingen die voor de techniek hebben gekozen kwam sterk naar voren dat ze al vanaf jonge leeftijd een beeld hadden ontwikkeld bij de techniek. Dit beeld hebben ze ontwikkeld door bezig te zijn met de techniek als hobby zoals sleutelen aan een motor of auto, of doordat een van de ouders werkzaam is in de techniek. De leerlingen die op jonge leeftijd op deze manier in aanraking zijn gekomen met de techniek hebben vaker gekozen voor de techniek dan leerlingen die nog geen goed beeld hebben ontwikkeld bij de techniek. Ook bij de leerlingen die voor de zorg hebben gekozen kwam naar voren dat ze op de een of andere manier al in aanraking zijn geweest met de sector.

Maar bij de leerlingen die voor de zorg kiezen kwam ook sterk naar voren dat ze kiezen op basis van hun interesse in het vak zorg en welzijn-oriëntatie. Uit zowel het kwantitatieve als het kwalitatieve onderzoek is gebleken dat de docenten zorg en welzijn de leerlingen ook meer inspireren en motiveren om voor de sector te kiezen dan de docenten van techniek. De docenten zorg en welzijn spelen namelijk meer in op de beleavingswereld van de leerlingen.

Een andere omgevingsfactor die een grote rol speelt in de keuze zijn de ouders. De leerlingen zien de ouders als de personen die de grootste rol hebben gespeeld in de keuze. Ouders ondersteunen de leerlingen in de keuze bewust door hen te laten nadenken over hun interesses en talenten en hoe deze het beste ingezet kunnen worden in een bepaald beroep of sector. Maar ook op een onbewuste manier hebben de ouders een grote invloed op de leerlingen doordat de leerlingen het beeld dat de ouders hebben bij de verschillende sectoren vaak automatisch overnemen, ook al is dit beeld misschien onjuist.

De leeftijdsgenoten spelen ook zowel bewust als onbewust een rol in de profielkeuze. Ze geven elkaar namelijk adviezen over het profiel dat volgens hen het beste past bij hun vriend of vriendin. Maar ook de groepsdruk speelt een rol. Uit onderzoek is gebleken dat jongeren zich sterk laten beïnvloeden door de groep waar ze bij horen. Dit komt omdat er tijdens de ontwikkeling van de hersenen in het midden van de adolescentieperiode een grotere gevoeligheid ontstaat om toe te geven aan de druk van de omgeving.

De leerlingen zijn op deze leeftijd niet ongeïnteresseerd in hun toekomst, maar ze zijn meer met iets anders bezig, zoals vriendschappen. (Het sociale brein van de puber, 2012) Ook uit de interviews is gebleken dat leerlingen het belangrijker vinden om de opleiding met hun vrienden af te maken dan voor het profiel te kiezen dat past bij hun interesses. Verder kwam uit de interviews ook naar voren dat de leerlingen het belangrijk vinden om bij een groep te

horen en daardoor ook makkelijker aansluiten bij de meerderheid. Dit zorgt er ook vaak voor dat ze minder gemotiveerd zijn om hun profielkeuze te maken.

Een andere veel voorkomende reden om voor een profiel te kiezen is de desinteresse voor het andere profiel. Veel leerlingen die voor zorg- en welzijn kiezen hebben namelijk een desinteresse voor het profiel techniek en hebben daarom voor het profiel zorg en welzijn gekozen.

De laatste reden waarom de leerlingen kiezen voor een profiel heeft te maken met kans op succes. Leerlingen zullen sneller kiezen voor de vakken waar ze goed in zijn dan de vakken waar ze minder goed in zijn. Hierdoor wordt hun kans op slagen vergroot. Verder liggen interesses en kwaliteiten aan elkaar verwant. Wanneer de leerlingen goed zijn in een bepaald vak, zullen ze het vak ook vaak interessanter vinden en vice versa. De kans op succes heeft ook te maken met wat de leerlingen onder succes verstaan. Vinden zij het belangrijk om een grote kans op werk te hebben, een goed salaris, goede arbeidsomstandigheden etc. Voor iedere leerling kan de kans op succes een andere betekenis hebben, maar grotendeels vindt zijn eigen invulling van succes wel van belang bij de keuze.

6.2 Deelvraag 1

Wat is er van invloed op de keuze voor de techniek?

Uit het onderzoek is gebleken dat interesse een van de belangrijkste factoren is die bepaalt of leerlingen voor het profiel techniek kiezen. Interesse ligt dicht bij het imago, oftewel het beeld dat de leerlingen hebben bij de sector. Dit beeld bestaat uit twee factoren. De eerste factor is identificatie: heeft men interesse voor de sector. Dit wordt voornamelijk bij de techniek vaak al voor het voortgezet onderwijs bepaald. De tweede factor heeft te maken met de percepties die de leerlingen hebben bij de sector. Percepties wil zeggen hoe de leerlingen de sector waarneemt of welke indruk ze van een sector hebben. Ook het beeld dat de leerlingen hebben bij de techniek wordt vaak al vroeg gevormd. Dit beeld wordt gevormd door hobby's, stages, bedrijfsbezoeken, informatie vanuit school en het beeld dat de ouders hebben bij de techniek. Wanneer de leerlingen al op jonge leeftijd in aanraking komen met de techniek doordat ze bijvoorbeeld een van de ouders in de techniek werkt of doordat een leerling in zijn vrije tijd aan auto's sleutelt, kiest de leerling ook sneller voor het profiel techniek. Zijn perceptie bij de techniek is dan positief.

Uit de resultaten is gebleken dat leerlingen in het algemeen vaak vrij negatieve associaties hebben bij de techniek terwijl objectief gezien de baankansen in de techniek erg hoog zijn. Het beeld dat ze hebben bij de techniek is vaak onjuist of onvolledig. Leerlingen zien de techniek namelijk als: Hard, vies werk en het maken van dingen met materialen.

Naast interesse speelt ook kans op slagen of succes een rol. De leerlingen die voor het profiel techniek kiezen zijn ook vaak beter in de vakken die bij dit profiel horen. Dit heeft ook weer raakvlak met interesse, de leerlingen zijn namelijk meestal beter in de vakken die ze interessant vinden en vice versa.

6.3 Deelvraag 2

Wat is er van invloed op de keuze voor de zorg?

Ook bij de zorg speelt de interesse in de sector een grote rol in de keuze. De leerlingen die voor de zorg kiezen vinden met name de vakken erg leuk. Dit is naar voren gekomen uit zowel het kwalitatieve als het kwantitatieve onderzoek. Veel leerlingen vinden de inhoud van de lessen zorg- en welzijn erg interessant. Met name de meiden zien koken en uiterlijke verzorging als activiteiten waar ze graag mee bezig zijn. Een groot aantal leerlingen heeft ook aangegeven dat de docenten zorg- en welzijn de lessen leuk maken. Verder is er ook een groot gedeelte dat voor het profiel zorg kiest omdat ze een desinteresse hebben in het

andere profiel, techniek. Een andere reden dat ze voor het profiel zorg kiezen is dat ze een vervolgopleiding in deze richting willen gaan doen.

Het beeld dat de leerlingen hebben bij de sector speelt net zoals bij de techniek ook een rol. Veel leerlingen zien de zorg als minder hard werken dan de techniek. Verder wordt er door sommige leerlingen gedacht dat de zorg vooral te maken heeft met het verzorgen en wassen van mensen. Dit zorgt er soms voor dat leerlingen er op afknappen. Andere leerlingen zien de zorg juist wel als een brede sector en denken dat ze hier meer opties hebben dan in de techniek.

6.4 Deelvraag 3

Wie is er van invloed op de keuze?

Uit theoretisch onderzoek is gebleken dat jongeren zich sterk laten beïnvloeden door de groep waar ze bij horen. Dit komt omdat er tijdens de ontwikkeling van de hersenen in het midden van de adolescentieperiode een grotere gevoeligheid ontstaat om toe te geven aan de druk van de omgeving. Het feit dat de frontale hersenkwal van jongeren nog onderontwikkeld is heeft ook invloed op de motivatie en sociale interesses van jongeren.

Er wordt wel vaker gezegd dat jongeren lui zijn. Maar ze zijn eerder 'selectief lui'. Ze zijn niet ongeïnteresseerd in hun toekomst, maar ze zijn vaak met iets anders bezig, vooral gericht op vriendschappen. Dit werd ook bevestigd tijdens de interviews. Veel leerlingen hebben gekozen voor het profiel waar hun vrienden ook voor kozen. De reden hiervoor is dat ze het belangrijker vinden om samen met hun vrienden de opleiding af te maken dan om voor het profiel te kiezen dat past bij hun interesse. Ook bestaat er een zekere groepsdruk bij de leerlingen. Ze vinden het op deze leeftijd vaak belangrijk om bij een groep te horen en niet op te vallen. Daardoor zullen ze ook sneller kiezen voor het profiel waar de groep of de meerderheid voor kiest.

De ouders spelen volgens de leerlingen de grootste rol in de keuze van de leerling om voor een profiel te kiezen. De adviezen van de ouders, over wat het beste is voor hun kind, wordt verklaard uit hun eigen interesse in de sectoren, het imago van de sectoren dat bij hen leeft en hun eigen bedrevenheid in de sectoren. Wanneer ouders zelf affiniteit hebben met een bepaalde sector, het leuk vinden om er als hobby mee bezig te zijn of zelf een beroep in die sector hebben, dan brengen zij hun positieve houding aangaande de sector over op hun kinderen.

Ook de rol van de school is belangrijk in de keuze. Wanneer de docenten positief zijn over hun vak vergroot dit de kans dat men hun diploma in die richting willen halen. Uit het onderzoek is gebleken dat de docenten zorg- en welzijn de leerlingen meer inspireren en motiveren om voor hun vak te kiezen dan de docenten van techniek.

Niet alleen de docent heeft in rol in de keuze. Het is namelijk ook belangrijk dat de mentor voldoende aandacht besteedt aan de keuze van de leerling. Op dit moment wordt er nog te weinig persoonlijke begeleiding geleverd door de mentor bij de profielkeuze.

Verder zou de school zowel de leerlingen als de ouders nog beter kunnen informeren met betrekking tot de profielkeuze. De ouders en leerlingen zijn in het algemeen al vrij positief, maar het zou beter kunnen. De leerlingen vonden namelijk dat ze de informatie aan de late kant kregen en zouden graag al eerder voorbereid worden op de profielkeuze. Ook zouden ze graag meer informatie krijgen over de verschillende beroepen en opleidingen die bij de profielen horen. Wat de verschillende profielen en keuzedelen inhouden is hen ook niet allemaal even duidelijk. Terwijl dit wel cruciaal is bij het maken van een juiste keuze. Er zijn een aantal ouders die niet weten dat de leerling een profielkeuze gaat maken en wat het Bouwens doet aan oriëntatie richting profiel- en studiekeuze. Een aantal ouders zou willen dat de school hen meer betreft bij loopbaankeuzes van hun kind.

Ten slotte speelt het bedrijfsleven een rol doordat het hebben van een bijbaan of stage in een bepaalde sector de kans vergroot dat een opleiding kiest in die richting. Het beeld dat de leerlingen op dit moment van de sectoren hebben is vaak onvolledig of onjuist. Wanneer bedrijven de leerlingen meer op de werkvloer kunnen laten meekijken, krijgen de leerlingen ook een meer reëel beeld van de sector. Leerlingen zouden graag meer en eerder stage willen lopen. Stage hoeft voor hen niet altijd lang te zijn als ze maar de kans krijgen om binnen verschillende werkvelden “binnen te kijken”.

6. Discussie

In dit hoofdstuk worden de beperkingen van dit onderzoek besproken. Wat zijn de mogelijke zwakke plekken en wat heeft dat voor invloed gehad op het onderzoek.

7.1 Theoretisch kader

Het theoretisch kader heeft veel tijd en werk gekost. In het begin was het lastig te bepalen welke theorieën het beste zouden aansluiten bij de onderzoeksvraag. Het theoretisch kader is gaandeweg ook nog een aantal keren aangepast. Maar uiteindelijk is gebleken dat verschillende theorieën door middel van het kwalitatieve en het kwantitatieve onderzoek worden bevestigd.

7.2 Kwantitatief en kwalitatief onderzoek

Vanaf het begin is besloten om zowel een kwantitatief als kwalitatief onderzoek te doen. Er is begonnen met een kwantitatief onderzoek onder de tweedejaars basis en kaderleerlingen. De vragenlijsten voor de enquêtes zijn opgesteld door middel van het theoretisch kader. De respons bij de leerlingen was erg hoog. Dit komt doordat er tijdens de les iemand bij is gebleven om ervoor te zorgen dat de leerlingen de enquête daadwerkelijk in zouden vullen. Drie leerlingen waren helaas ziek op deze dag dus deze leerlingen zijn niet meegenomen in de resultaten. Deze leerlingen hadden achteraf gezien nog een keer benaderd kunnen worden.

Bij de ouders liep het invullen van de enquête iets minder voorspoedig. Tijdens het invullen van de enquête door de leerlingen zijn ze gevraagd om hun ouders erop te attenderen dat ze de enquête ook invullen. Maar dit heeft niet heel goed gewerkt. Verder hebben de ouders ook nog een reminder gekregen om de enquête alsnog in te vullen. Door middel van deze reminder zijn er nog een aantal reacties binnen gehaald, maar de respons is helaas toch niet zo hoog als gehoopt. Uiteindelijk hebben 47 van de 50 leerlingen de enquête ingevuld en 17 van de 50 ouders.

De inhoud van de enquêtevragen was goed, door deze vragen te stellen is namelijk de juiste informatie naar boven gekomen. Maar de resultaten waren wel lastig te analyseren en te vergelijken doordat er gebruik is gemaakt van verschillende soorten vragen. De resultaten die uit de enquêtes zijn gekomen werden eerst in grote lijnen geanalyseerd. Op basis daarvan zijn een groot aantal vragen voor de interviews tot stand gekomen. Door de enquêtes eerst uit te zetten, te wachten op de resultaten en deze daarna te analyseren heeft het wel een tijd geduurd voordat de interviews gehouden konden worden. Maar uiteindelijk heeft dit wel voor de juiste diepgang gezorgd tijdens de interviews.

De interviews zijn ook essentieel geweest voor dit onderzoek. Tijdens de interviews is er namelijk de mogelijkheid om door te vragen, terwijl dit bij enquêtes niet zo is. Bepaalde gesprekstechnieken hadden wel nog wat verbeterd kunnen worden zoals het zo min mogelijk stellen van gesloten vragen en meer doorvragen. Verder werden er soms al vragen ingevuld door de interviewer en dit is niet bevorderlijk voor de betrouwbaarheid van het interview.

De eerste interviews vonden in het begin plaats op de gang, maar doordat de geïnterviewden werden afgeleid door voorbijlopende leerlingen werd er al snel voor gekozen om apart in een lokaal te gaan zitten. Dit heeft een positief effect gehad op de interviews, de leerlingen werden hierdoor namelijk spontaner en waren meer geconcentreerd.

7.3 Innovativiteit

Het onderwerp van het onderzoek is heel actueel. Zowel de techniek als de zorg heeft in grote mate behoefte aan personeel. Op dit moment zijn er te weinig leerlingen die voor deze sectoren kiezen. Op het Bouwens geldt dit vooral voor de sector techniek. Hiervoor is het belangrijk om te weten waar leerlingen hun keuze op baseren en of ze hierdoor ook daadwerkelijk bij het profiel uitkomen dat het beste geschikt is voor hen.

Verder is afgelopen jaar het vernieuwd vmbo in gegaan. Met ingang van het vernieuwd vmbo zijn er nieuwe profielen vastgesteld. In mijn onderzoek is ook bevraagd naar de ervaringen van leerlingen met betrekking tot deze nieuwe profielen. Hier is nog niet eerder onderzoek naar gedaan.

7. Literatuurlijst

Bandura, A., Barbaranelli, K. C., Caprara, G. V., & Pastorellik, C. (2001). Selfefficacy beliefs as shapers of children's aspirations and career trajectories. *Child Development*, 72, 187–206.

Beekers, P. (2006). *Kiezen is een kunst. Zó help je scholieren op weg*. Amersfoort: CPS ontwikkeling en advies.

Berg, B. van den . *Studiekeuze uitbreiding* (Stageverslag). Human resource management, Fontys.

Bors G. en Stevens L. (2010) *De gemotiveerde leerling*, uitgave van het Nivoz, Antwerpen/Apeldoorn Garant

CBS (2016) *Emancipatiemonitor* Geraadpleegd op 3 november 2016 van, <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2016/50/emancipatiemonitor-2016>

Crone, E. (2012). *Het sociale brein van de puber*. Bert Bakker

D&B (2016) *Social Proof*. Geraadpleegd op 18 februari 2017 van, <https://www.dbgedrag.nl/social-proof/>

Erasmus school of economics (2010) *Het keuzeprocess van allochtone en autochtone leerlingen in het (V)MBO verklaard*. Geraadpleegd op 25 oktober 2016, van <http://www.industriebeleid.nl/documenten/SEOR-rapport-Techniek-exact-goed.pdf>

Gesthuizen, S.A. *Een onderzoek naar: ouderbetrokkenheid in het keuzeprocess van leerlingen in het voortgezet onderwijs*. Human Resource Management, Saxion Hogeschool.

Gottfredson, L. S. (1996). *Gottfredson's Theory of Circumscription and Compromise*. (p. 179-232) San Francisco: Jossey-Bass

Hadfield, M., & Haw, K. (2010). 'Voice', Young People and Action Research. Educational Action Research

Harackiewicz, Barron, Tauer, & Elliot, (2002) *Handbook of motivation science*

Het Bouwens (z.d.) *Over ons*. Geraadpleegd op 1 november 2016, van www.hetbouwens.nl

Kuijpers, M. (2011). Onderzoek naar wat werkt! Onderzoek naar loopbaanontwikkeling en – begeleiding in het vmbo en effecten van professionalisering van docenten en schoolcoaches. In: Keuzes in ontwikkeling. Loopbaanreflectiegesprekken van docenten in het vmbo. Praktijk en onderzoek (p65-134). Enschede: Stichting Platforms VMBO.

Luken, T. *Het dwaalspoor van de goede keuze* (Stageverslag). Human resource management, Fontys.

Meijers, F., Kuijpers, M., & Bakker, J. (2006). Over leerloopbanen en loopbaanleren. Loopbaancompetenties in het (v)mbo. Stichting Kwaliteitsbevordering Beroepsonderwijs.

Mens en samenleving (2016) *Groepsdruk en de invloed van groep op tieners*. Geraadpleegd op 9 november 2016, van <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/sociaal/91021-groepsdruk-en-de-invloed-van-de-groep-op-tieners.html>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2015). *Gekwalificeerd voor de toekomst*. Geraadpleegd op 5 november van, http://www.aanvalopschooluitval.nl/userfiles/file/cijferbijlage/VSVbrief_2015.pdf

Onderwijs in Cijfers (2014) *De keuze voor techniek in het onderwijs en op de arbeidsmarkt*. Geraadpleegd op 25 oktober 2016, van <https://www.onderwijsincijfers.nl/themas/documenten/publicaties/2014/03/01/de-keuze-voor-techniek-in-het-onderwijs-en-op-de-arbeidsmarkt>

PZC (2012) *Moeders spelen grote rol bij keuze voor opleiding techniek*. Geraadpleegd op 15 november, van <http://www.pzc.nl/regio/moeders-spelen-grote-rol-bij-keuze-voor-opleiding-techniek-1.1712807>

Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self Determination Theory and the Facilitation of intrinsic motivation, social development and well-being. University of Rochester, American Psychologist, p. 68-78

Techniektalent. (z.d.) *Kansen op de technische arbeidsmarkt*. Geraadpleegd op 22 oktober 2016, van <http://www.techniektalent.nu/wereld-van-techniek/kansen-op-de-technische-arbeidsmarkt>

Van Langen, A., & Vierke, H. (2009). Wat bepaalt de keuze voor een natuurprofiel? De invloed van de leerling, de school, de ouders en de peergroup. Den Haag, Nederland: Platform Bèta Techniek.

Vernieuwing vmbo (2015) *Handreiking nieuwe examenprogramma*. Geraadpleegd op 2 november 2016, van <http://www.vernieuwingvmbo.nl/wp-content/uploads/2015/01/LOB-Handreiking-V5-15.pdf>

Vo-raad (2012) *LOB de investering waard*. Geraadpleegd op 1 november 2016, van www.lob-vo.nl

Visser, R. *Een onderzoek naar: motieven studiekeuze*. School of Social Work van hogeschool Windesheim.

WRR, (2009). *Vertrouwen in de school: Over de uitval van 'overbelaste' jongeren*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Zorgaanzet (z.d.) *Sectorplan Limburg*. Geraadpleegd op 7 november 2016, van <http://www.zorgaanzet.org/upload/documents/Arbeidsmarktbeleid/Thema-2-scholing%2C-en-instroom-jongeren.pdf>

Bijlagen

Bijlage 1. Begeleidende mail leerlingen

Beste leerling,

Mijn naam is Simone Jacobs en ik loop dit jaar stage bij het decanaat op het Bouwens. Voor mijn afstuderen onderzoek ik wat jullie, de leerlingen, motiveert om voor een profiel te kiezen.

Binnenkort zal ik de les binnen komen om de enquête verder toe te lichten. Tijdens deze les krijgen jullie de gelegenheid om de enquête in te vullen.

Het invullen duurt maximaal 10 minuten. Alvast bedankt!!

Met vriendelijke groet,

Simone Jacobs

Bijlage 2. Enquête leerlingen

Algemeen

1. Wat is je geslacht? *

- ☐ () Man
- ☐ () Vrouw

2. Wat is je leeftijd? *

3. In welke klas zit je? *

- ☐ () b2a
- ☐ () b2b
- ☐ () k2a
- ☐ () k2b

4. Weet jij al welk profiel je gaat kiezen? *

- ☐ () Ja ik kies voor het profiel techniek
- ☐ () Ja ik kies voor het profiel zorg- en welzijn
- ☐ () Nee ik twijfel nog

5. Waarom zou je kiezen voor het profiel techniek? *

- ☐ [] Mijn vrienden/vriendinnen kiezen ook voor die richting
- ☐ [] De richting wordt mij aangeraden door de vakdocenten techniek
- ☐ [] De richting wordt mij aangeraden door de mentor
- ☐ [] De richting wordt mij aangeraden door mijn ouders
- ☐ [] Ik vind deze vakken makkelijker dan die van het profiel zorg
- ☐ [] Ik vind de vakken leuk
- ☐ [] Ik vind de zorg niet leuk
- ☐ [] Ik vind de vakdocent van techniek leuk
- ☐ [] Ik wil een vervolgopleiding/beroep in die richting gaan doen
- ☐ [] Door mijn stage/bijbaan
- ☐ [] Ik ga denk ik niet kiezen voor de techniek
- ☐ [] Anders:

6. Waarom kies je voor het profiel zorg? *

- ☐ [] Mijn vrienden/vriendinnen kiezen ook voor deze richting
- ☐ [] De richting wordt mij aangeraden door de vakdocenten zorg
- ☐ [] De richting wordt mij aangeraden door de mentor
- ☐ [] De richting wordt mij aangeraden door mijn ouders
- ☐ [] Ik vind deze vakken makkelijker dan die van het profiel techniek

- ☐ Ik vind de vakken leuk
- ☐ Ik vind de techniek niet leuk
- ☐ Ik vind de vakdocent van zorg leuk
- ☐ Ik wil een vervolgopleiding in die richting gaan doen
- ☐ Door mijn stage/bijbaan
- ☐ Ik ga denk ik niet kiezen voor de zorg
- ☐ Anders:

School

7. Wat voor beeld geven de vakken techniekoriëntatie (tn-o) en zorg- en welzijnsoriëntatie (zw-o) jou over hoe de profielen in elkaar zitten? *

1 2 3 4 5

Slecht beeld	☐	☐	☐	☐	☐	Goed beeld
--------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	------------

8. Wat voor invloed hebben de vakdocenten techniek op jouw keuze? *

1 2 3 4 5

Zij inspireren mij niet om voor hun vak te kiezen	☐	☐	☐	☐	☐	Zij inspireren mij om voor hun vak te kiezen
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

9. Wat voor invloed hebben de vakdocenten zorg op jouw keuze? *

1 2 3 4 5

Zij inspireren mij niet om voor hun vak te kiezen	☐	☐	☐	☐	☐	Zij inspireren mij om voor hun vak te kiezen.
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---

10. Welke vakken hebben invloed op het maken van je profielkeuze? *

- ☐ Zorg- en welzijnsoriëntatie (zw-o)
- ☐ Techniekoriëntatie (tn-o)
- ☐ Loopbaan oriëntatie en -begeleiding (LOB)
- ☐ Anders:

Salaris

11. Ben je op de hoogte van de salarissen die je krijgt binnen de werkvelden zorg of techniek? *

- ☐ Ja
- ☐ Nee

12. Vind je hoogte van salaris belangrijk bij het maken van je profielkeuze? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

Arbeidsmarkt

13. Ben je op de hoogte van de kans op een baan die je hebt met het gekozen profiel? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

14. Vind je het belangrijk of je veel kans op een baan hebt? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

Voorlichting

15. Heb jij op dit moment een goed beeld van de profielen en de bijbehorende keuzedelen? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

16. Geeft je mentor je een goed beeld van de verschillende profielen en de bijbehorende keuzedelen? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

17. Geeft je decaan je een goed beeld van de verschillende profielen en bijbehorende uitstroomdelen? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee
- ☐ () Ik ben niet naar de decaan geweest

18. Biedt Het Bouwens voldoende mogelijkheden om je te oriënteren wat de verschillende profielen en bijbehorende keuzedelen inhouden? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

Media

19. Heeft de manier waarop de beroepen in het nieuws zijn (de media) invloed op het maken van jouw profielkeuze? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

Omgeving

20. Welke mensen in jouw omgeving hebben een rol gespeeld in het maken van je profielkeuze? *

- ☐ Mijn ouders
- ☐ Mijn vrienden
- ☐ Mijn klasgenoten
- ☐ Vakdocenten techniek
- ☐ Vakdocenten zorg
- ☐ Mentor
- ☐ Decaan
- ☐ Mijn idool/held
- ☐ Anders:

Inhoud van de beroepen

21. Weet je welke beroepen bij welke profielen horen? *

- ☐ Ja
- ☐ Nee

22. De volgende aspecten hebben een invloed gehad bij het maken van mijn studiekeuze

23. Heb je vanuit school bepaalde informatie gemist bij het maken van je studiekeuze? Zo ja, wat dan? *

24. Heb je nog opmerkingen? Vul ze dan hieronder in

Bijlage 3. Begeleidende mail ouders

Beste ouders,

Mijn naam is Simone Jacobs. Ik loop dit jaar stage op het decanaat bij het Bouwens van der Boijecollege.

Voor mijn afstuderen ga ik onderzoek doen naar de motivaties die leerlingen hebben, bij het maken van hun profielkeuze.

Uit onderzoek is gebleken dat ouders hierin een grote rol spelen. Daarom zou ik graag aan u willen vragen een aantal vragen in te vullen.

Dit zal niet alleen mijn onderzoek erg op weg helpen, maar ook de school kan hierdoor nog beter haar begeleiding op u en uw kind afstemmen.

Het zijn 13 vragen dus het zal niet veel tijd in beslag nemen! De enquête kunt u invullen door op de onderstaande link te klikken:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe71wyWh_nn4EzKDdEjfHr_9LifTOHifERH25rI0XfJsj_uWjA/viewform

Alvast hartelijk dank voor het invullen.

Met vriendelijke groet,

Simone Jacobs
Stagiaire decanaat
Het Bouwens

Bijlage 4. Enquête ouders

1. Bent u ervan op de hoogte dat uw kind in april een keuze maakt met betrekking tot zijn/haar profiel voor leerjaar 3? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

2. Bent u ervan op de hoogte dat het Bouwens de profielen zorg en welzijn & techniek aanbiedt? *

- ☐ () Ja
- ☐ () Nee

3. Stelling: "De school betreft mij, als ouder, voldoende bij de loopbaankeuzes van mijn kind."

- ☐ () Mee eens
- ☐ () Mee oneens
- ☐ () Geen mening

4. Stelling: "Loopbaanbegeleiding is een wezenlijk onderdeel van het onderwijs."

- ☐ () Mee eens
- ☐ () Mee oneens
- ☐ () Geen mening

5. Stelling: "Ik weet wat de school doet aan de oriëntatie richting profiel- en studiekeuze."

- ☐ () Mee eens
- ☐ () Mee oneens
- ☐ () Geen mening

6. Stelling: "Ik praat regelmatig met mijn kind over zijn/haar profiel- of studiekeuze."

- ☐ () Mee eens
- ☐ () Mee oneens
- ☐ () Geen mening

7. Waar zou u graag nog meer informatie over willen verkrijgen? *

8. Hoe ondersteunt u uw kind in zijn of haar profiel/studiekeuze? *

9. Wie/wat speelt volgens u een rol in de keuze van uw kind? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk) *

- ☐ Leeftijdsgenoten
- ☐ Docenten
- ☐ Decaan
- ☐ Ouders
- ☐ Media
- ☐ Persoonlijke interesse
- ☐ Stage
- ☐ Bijbaan
- ☐ Salaris
- ☐ Baangarantie
- ☐ Anders

10. Welk van de vorige factoren speelt volgens u de grootste rol in de keuze?

11. Wat voor imago heeft de zorg volgens u? *

12. Wat voor imago heeft de techniek volgens u? *

13. Heeft u nog tips voor de school met betrekking tot de begeleiding in de profiel- of studiekeuze? *

Bijlage 5. Reminder enquête ouders

Beste ouders/verzorgers,

Afgelopen vrijdag (11-11-2016) heb ik u een mail gestuurd met betrekking tot een ouderenuquête.

Deze ouderenuquête gaat over de profielkeuze van uw kind.

Aangezien de respons nog erg laag is, wil ik u nogmaals vragen deze enquête uiterlijk a.s. zondag (20-11-2016) in te vullen.

Dit zal mij erg helpen met mijn onderzoek!!

De enquête kunt u invullen door op de onderstaande link te klikken (Ctrl+linkermuisknop) of deze te kopiëren en te plakken in de adresbalk:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe71wyWh_nn4EzKDdEjfHr_9LifTOHifERH25rl0XfJsj_uWjA/viewform

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Simone Jacobs
Stagiaire decanaat
Het Bouwens

Bijlage 6. Topiclijst interviews

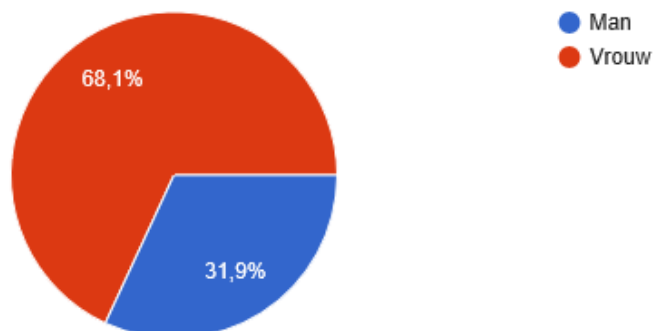
- Niveau
- Welk profiel gekozen en waarom
- Keuzeproces
- Aanbod Bouwens, tevredenheid hierover
- Hobby's
- Bijbaan
- Oriëntatiedag
- Invloed omgeving
- Invloed persoonlijke interesse
- Invloed succes
- Motivatie om te kiezen
- Imago Zorg
- Imago techniek
- Inzicht in opleidingen en beroepen die bij profielen horen
- Ondersteuning van het Bouwens
- Tevredenheid keuze achteraf

Bijlage 7. Interviewvragen

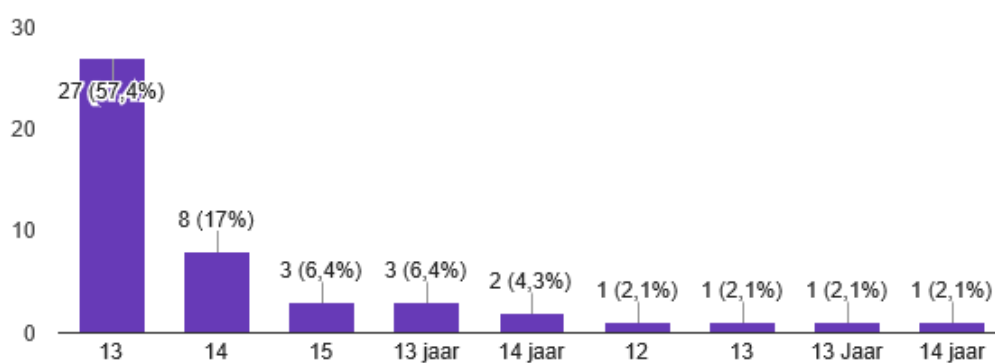
1. Op welk niveau zit je?
2. Vorig schooljaar heb je voor een profiel gekozen. Welk profiel was dat?
3. Waarom heb je voor dit profiel gekozen?
4. Hoe verliep het keuzeproces? Wanneer ben je ermee begonnen, wat heb je allemaal gedaan om deze keuze te kunnen maken?
5. Vond je het moeilijk om te kiezen? Waarom wel/niet?
6. Heb je een profiel gemist?
7. Als het Bouwens alle profielen aan zouden bieden, welke had je dan gekozen?
8. Waar denk je aan als je aan de zorg denkt?
9. Waar denk je aan als je aan de techniek denkt?
10. Welke vakken vind je het leukste de afgelopen jaren?
11. Komt dit doordat je het vak zelf erg interessant vond of doordat je leraar je bij dit vak motiveert en inspireert?
12. Wat zijn je hobby's?
13. Waar heb je de oriëntatiedag gelopen vorig jaar? Hoe beviel dat?
14. Zou je graag meer stage hebben willen lopen?
15. Heb je ook een bijbaan? Zo ja, waar?
16. Heb je met andere mensen gesproken over je profielkeuze of welke richting je later op wil?
17. Wat zeiden zij tegen je?
18. Wat hebben je ouders voor beroep?
19. Denk je dat de media ook invloed heeft gehad op jouw keuze of die van je leeftijdsgenoten? (Zoals het nieuws of een ziekenhuisserie)
20. Heb je bij je keuze ook nagedacht over welke vakken je goed in bent en waarschijnlijk meer kans hebt om te slagen volgend jaar?
21. Weet je welke beroepsopleidingen ongeveer bij welk profiel horen?
22. Denk je dat je met jouw gekozen profiel alleen voor een zorg of techniekopleiding kan kiezen?
23. Weet je welke beroepen ongeveer bij welk profiel horen?
24. Vind je het belangrijk om te weten wat je met een bepaald profiel of studierichting kan verdienen later?
25. Was je gemotiveerd om de profielkeuze te maken vorig jaar? Waarom wel/niet?
26. Zijn er nog andere dingen die invloed hebben gehad op jouw keuze?
27. Vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteedt aan de profielkeuze?
28. Wat zouden ze er volgens jou nog meer aan kunnen doen?
29. Als je nu terugkijkt op je keuze, zou je dan weer voor hetzelfde profiel kiezen?

Bijlage 8. Resultaten enquêtes leerlingen

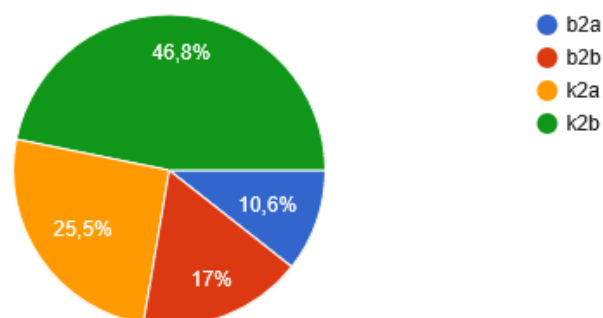
1. Wat is je geslacht? (47 reacties)

2. Wat is je leeftijd? (47 reacties)

3. In welke klas zit je? (47 reacties)

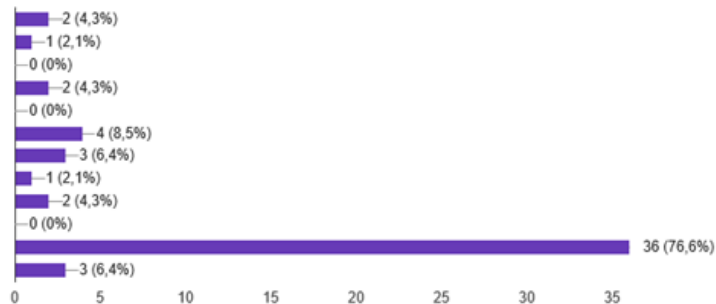

4. Weet jij al welk profiel je gaat kiezen? (47 reacties)

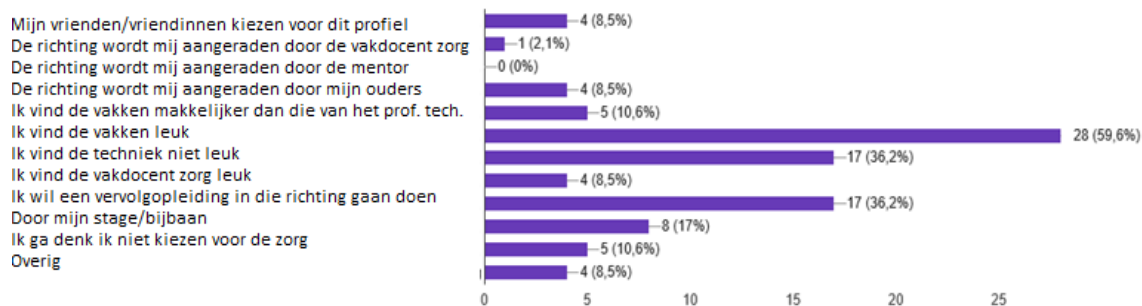

5. Waarom zou je kiezen voor het profiel techniek? (47 reacties)

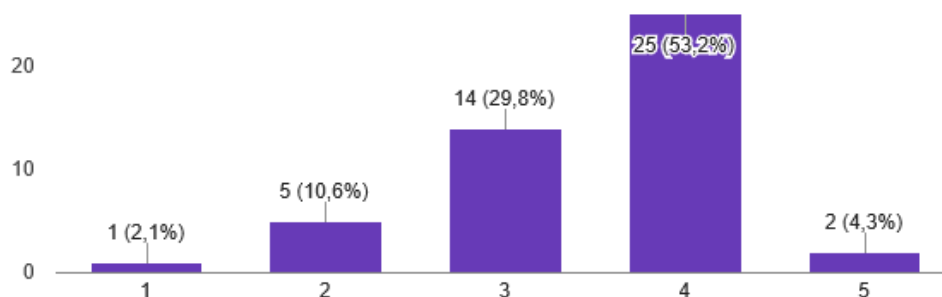
Mijn vrienden/vriendinnen kiezen voor dit profiel
 De richting wordt mij aangeraden door de vakdocenten techniek
 De richting wordt mij aangeraden door de mentor
 De richting wordt mij aangeraden door mijn ouders
 Ik vind deze vakken makkelijker dan die van het profiel zorg
 Ik vind de vakken leuk
 Ik vind de zorg niet leuk
 Ik vind de vakdocent van techniek leuk
 Ik wil een vervolgopleiding in die richting gaan doen
 Door mijn stage/bijbaan
 Ik ga denk ik niet kiezen voor de techniek
 Overig

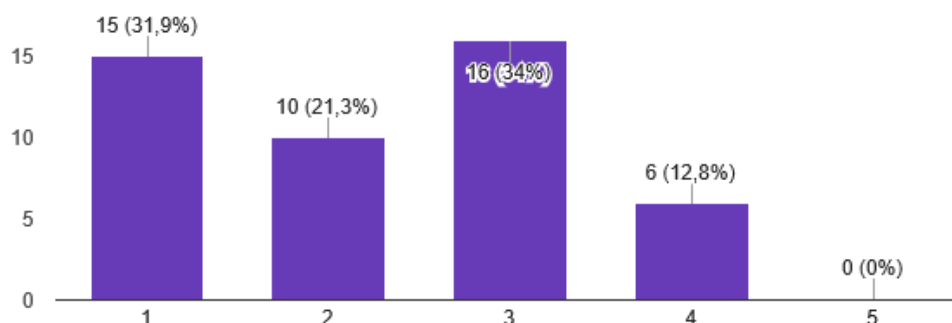
6. Waarom kies je voor het profiel zorg? (47 reacties)

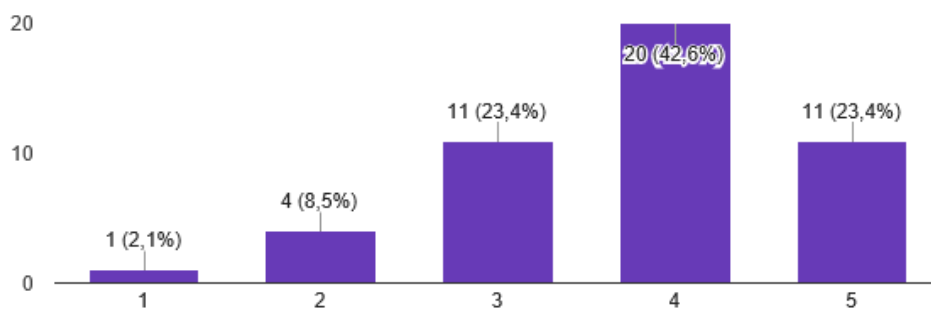
7. Wat voor beeld geven de vakken techniekoriëntatie (tn-o) en zorg- en welzijnoriëntatie (zw-o) jou over hoe de profielen in elkaar zitten? (47 reacties)

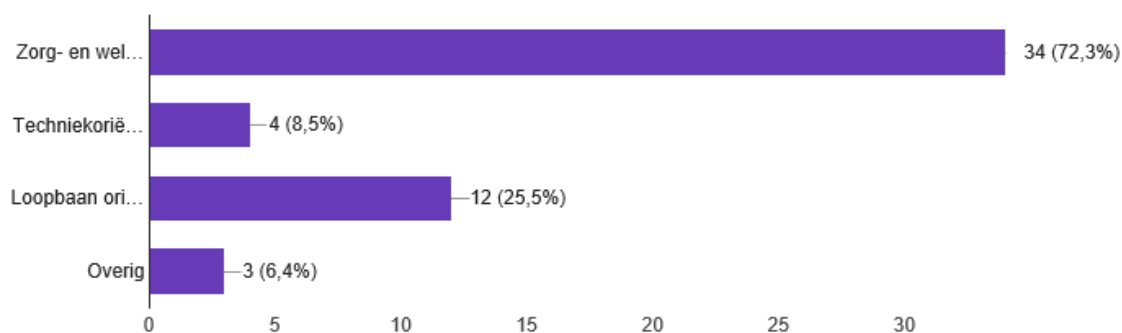
8. Wat voor invloed hebben de vakdocenten techniek op jouw keuze? (47 reacties)

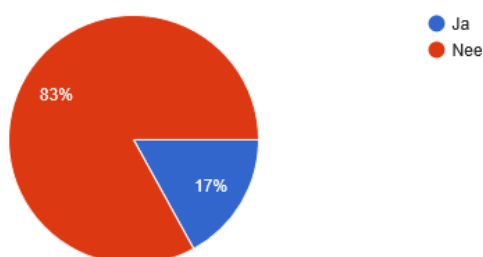
9. Wat voor invloed hebben de vakdocenten zorg op jouw keuze? (47 reacties)

10. Welke vakken hebben invloed op het maken van je profielkeuze? (47 reacties)

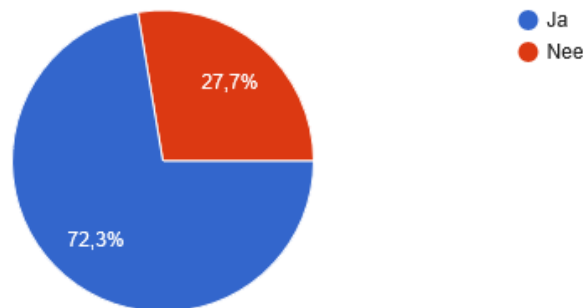

11. Ben je op de hoogte van de salarissen die je krijgt binnen de werkvelden zorg of techniek? (47 reacties)

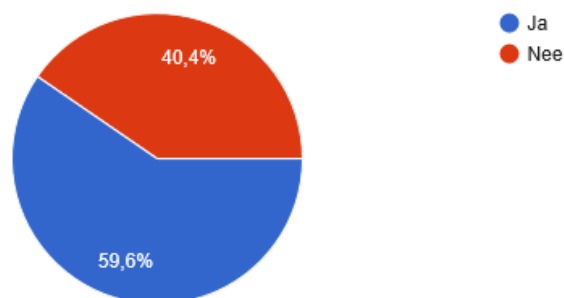
12. Vind je hoogte van salaris belangrijk bij het maken van je profielkeuze?

(47 reacties)

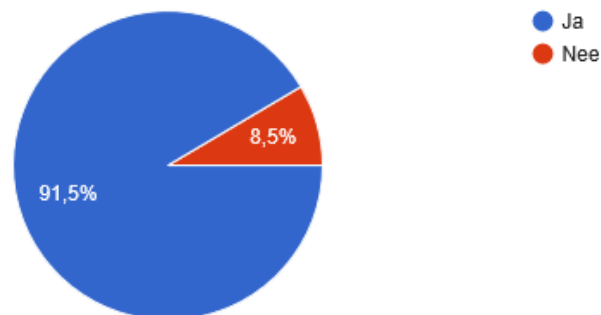

13. Ben je op de hoogte van de kans op een baan die je hebt met het gekozen profiel?

(47 reacties)

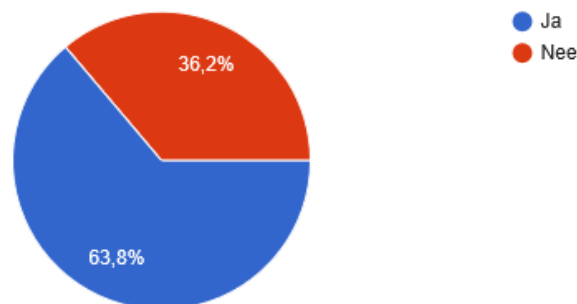

14. Vind je het belangrijk of je veel kans op een baan hebt? (47 reacties)

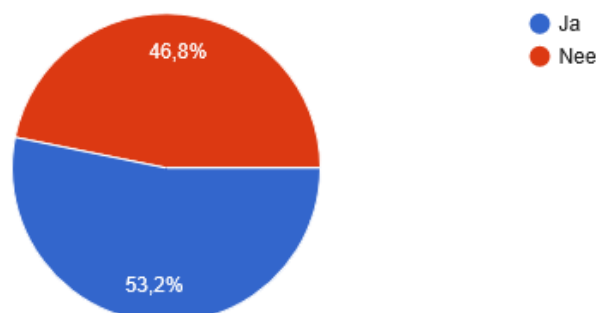
15. Heb jij op dit moment een goed beeld van de profielen en de bijbehorende keuzedelen?

(47 reacties)

16. Geeft je mentor je een goed beeld van de verschillende profielen en de bijbehorende keuzedelen?

(47 reacties)

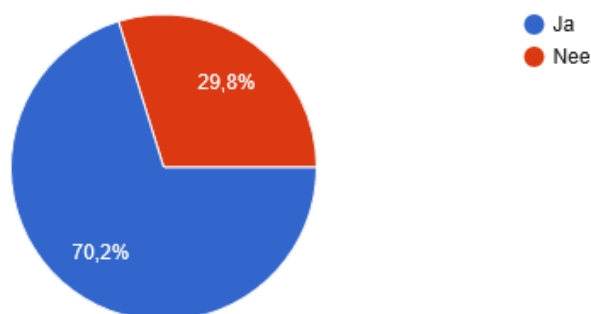
17. Geeft je decaan je een goed beeld van de verschillende profielen en bijbehorende uitstroomdelen?

(47 reacties)

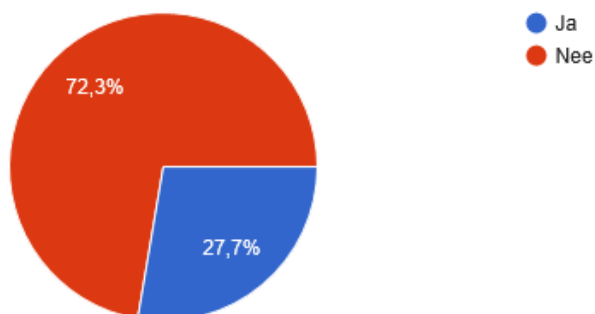
18. Biedt Het Bouwens voldoende mogelijkheden om je te oriënteren wat de verschillende profielen en bijbehorende keuzedelen inhouden?

(47 reacties)

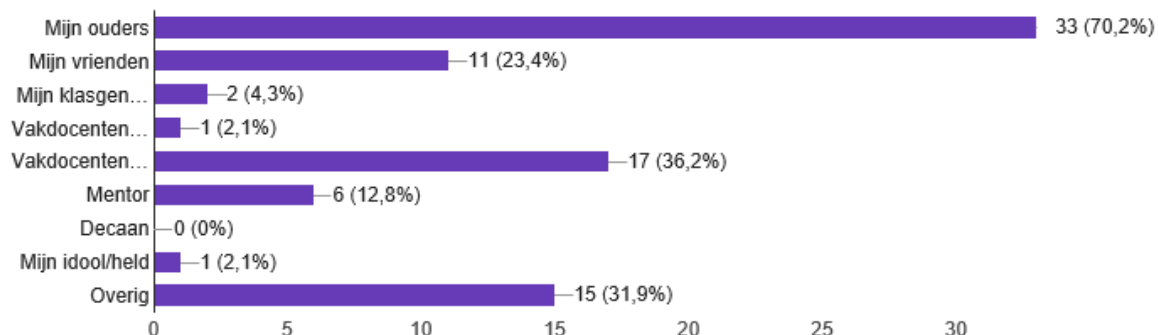
19. Heeft de manier waarop de beroepen in het nieuws zijn (de media) invloed op het maken van jouw profielkeuze?

(47 reacties)

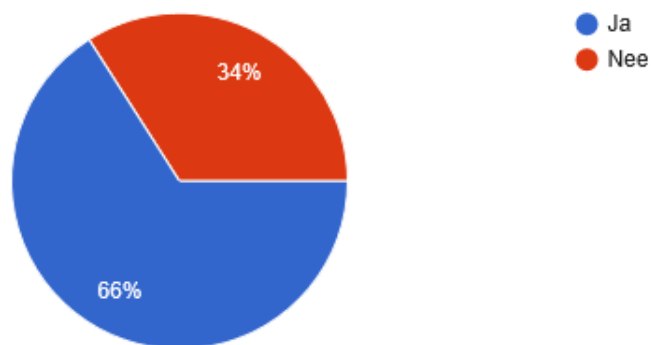

20. Welke mensen in jouw omgeving hebben een rol gespeeld in het maken van je profielkeuze?

(47 reacties)

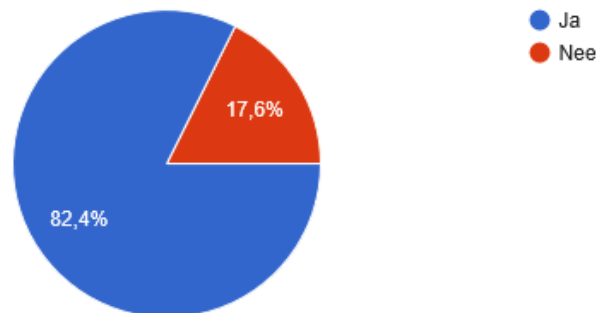
21. Weet je welke beroepen bij welke profielen horen? (47 reacties)

Bijlage 9. Resultaten enquêtes ouders

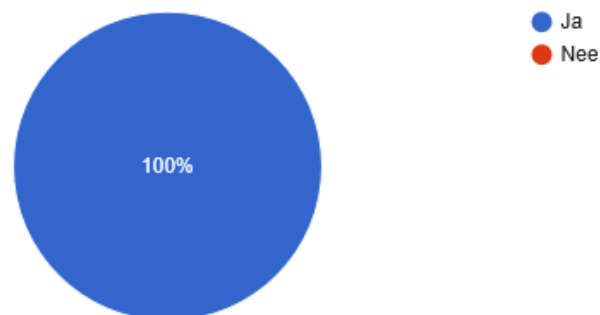
1. Bent u ervan op de hoogte dat uw kind in april een keuze maakt met betrekking tot zijn/haar profiel voor leerjaar 3?

(17 reacties)

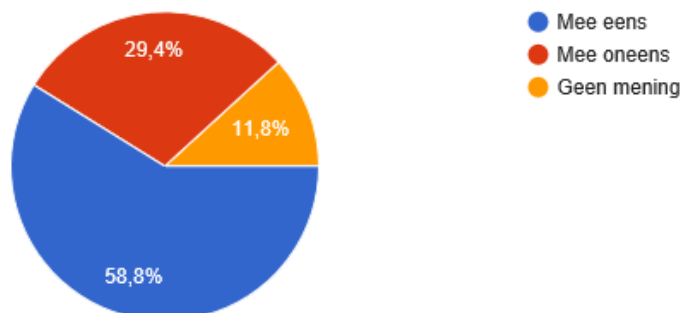
2. Bent u ervan op de hoogte dat het Bouwens de profielen zorg en welzijn & techniek aanbiedt?

(17 reacties)

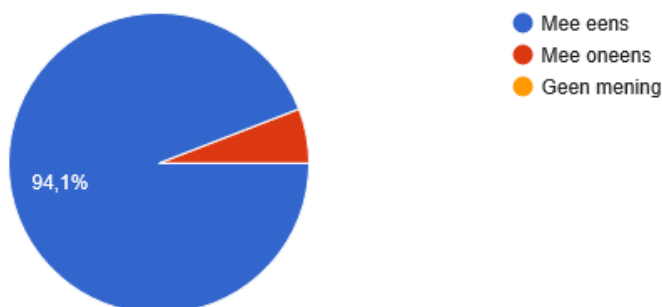
3. Stelling: "De school betreft mij, als ouder, voldoende bij de loopbaankeuzes van mijn kind."

(17 reacties)

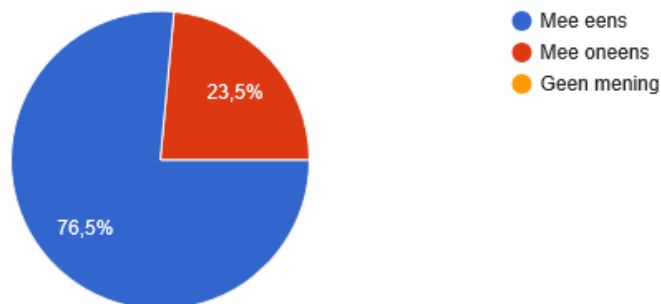
4. Stelling: "Loopbaanbegeleiding is een wezenlijk onderdeel van het onderwijs."

(17 reacties)

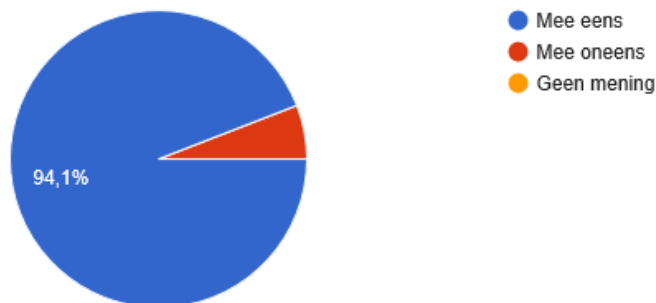
5. Stelling: "Ik weet wat de school doet aan de oriëntatie richting profiel- en studiekeuze."

(17 reacties)

6. Stelling: "Ik praat regelmatig met mijn kind over zijn/haar profiel- of studiekeuze."

(17 reacties)

7. Waar zou u graag nog meer informatie over willen verkrijgen?

Geen vragen

-

Met welke profielkeuze de leerling maakt welke richting ze later uit kunnen

Indien de eerste studiekeuze niet haalbaar is, kijken naar alternatief

Alle nog te komen te maken keuzes. Wanneer bijv.

Nergens

over de exacte beroepen die binnen de beiden profielen vallen. Het klinkt nu heel erg breed: de richting zorg.

Ben er nog niet mee bezig

Oriëntatiedagen

.

Eigenlijk niks

Alles is helder

Hoe uitgebreid zorg en welzijn is

geen

welke keuze bij welk niveau mogelijk is

Vervolgopleidingen (open dagen)

Op welke manieren de leerling ondersteuning krijgt m.b.t. het maken van een studiekeuze gericht op de persoonlijkheid van hem of haar.

8. Hoe ondersteunt u uw kind in zijn of haar profiel/studiekeuze?

Wij doen er alles aan om hem zelf te laten kiezen

Vragen naar wat ze nu echt leuk vindt om te doen

Op dit moment niet, ik weet niet hoe ik hem nu kan steunen.

Gesprekken

Af en toe vragen wat hem nu leuk lijkt en interesseert. Ook de meeloopdag sturen in de richting die hem boeit.

Door er veel over te praten

Door erover te praten en haar bewust te maken over de keuze die ze moet gaan maken.

Door hem er al over na te laten denken.

Voorbeelden noemen in de omgeving.

We laten haar vrij in haar keuze.

Veel praten. Info zoeken

Open gesprekken. Niks opdringen maar eigen keuze laten bepalen.

Door er met haar over te praten wat ze in de toekomst wil gaan doen. En haar daarin te steunen en te adviseren.

met haar praten, en haar sterke kanten zoeken, en bespreken

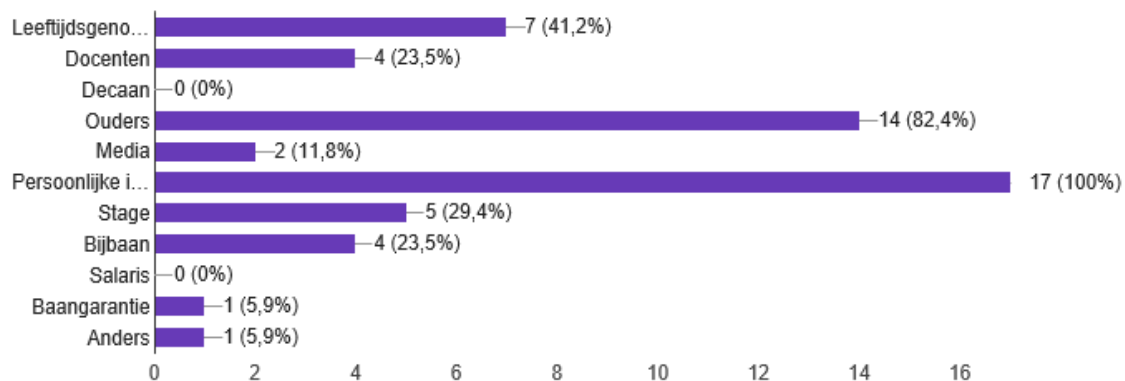
door te praten over haar interesse en wat ze er mee kan

Door er over te praten

Regelmatig gesprekken over interesses en het inzetten van kwaliteiten in beroepen. Karakter en talent vormt hierbij de basis.

9. Wie/wat speelt volgens u een rol in de keuze van uw kind? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

(17 reacties)

10. Welk van de vorige factoren speelt volgens u de grootste rol in de keuze?

Zijn interesse
Leeftijdsgenoten
Persoonlijke interesse
persoonlijke interesse van het kind
Persoonlijke interesse
Dat ze iets kiest , wat ze graag doet
persoonlijke interesse
Ouders
Persoonlijke interesse
Persoonlijke interesse
Motoriek
Persoonlijke interesse
Persoonlijke interesse.
persoonlijke interesse
persoonlijke interesse
Persoonlijke interesse
Persoonlijke interesse en talent.

11. Wat voor imago heeft de zorg volgens u?	12. Wat voor imago heeft de techniek volgens u?
Slecht te veel tijds druk	Goed dit is wat altijd nodig blijft
Broodnodig, te weinig personeel, ondergewaardeerd	Toekomstgericht, hoogopgeleiden
?	?
Imago is negatief door de berichtgevingen en bezuinigingen van hogerhand	Wisselend, moeilijk om aan werk te komen
Negatief	Goed
Komt de laatste tijd niet positief in het nieuws	Op den duur te weinig goede mensen
niet zo goed: weinig kans op een vaste baan	goed
Prima, werk zelf in de zorg	Ook goed
Te zwaar	Veel mogelijkheden
Dat het steeds slechter en minder wordt.	Meer kansen op werk.
Goed	Goed
Tot en met nivo drie laag imago.	Is groeiend
Hard werken en zwaar werk	Daar minder week in te krijgen
slecht, geen baangarantie	goed, goede baangarantie
slecht salaris en ploegen dienst	zwaar vies en onder betaald werk
De mensen hebben een negatief beeld	Een positief imago
Een beroep met een zware werkdruk, maar wel een waardevolle bijdrage leveren aan de maatschappij.	Techniek blijft in ontwikkeling en is een beroep vol uitdaging.

Bijlage 10. Transcripten interviews

Interview 1.

Interviewer (I): Hai Fouad. Heeft je mentor al uitgelegd waarom je hier zit?

Respondent (R): Ja hij heeft gezegd dat uit iedere klas 2 leerlingen worden geïnterviewd over de profielkeuze.

I: Goedzo. Ja dat klopt helemaal. Wil je vooraf al iets vragen?

R: Nee dat hoeft niet.

I: Oke dan gaan we meteen beginnen. Ik heb al een aantal vragen opgesteld, maar we kijken wel gewoon hoe het gesprek loopt. Op welk niveau zit je?

R: Op basis.

I: Oké en gaat het goed?

R: Ja.

I: Je zit nu in het derde jaar he?

R: Ja.

I: Vorig jaar heb je voor techniek gekozen gaf je net al aan. Waarom heb je voor dat profiel gekozen?

R: Omdat dat het beste bij mij past.

I: Oké en hoe kwam je daar dan achter wat bij je past?

R: Omdat ze hadden uitgelegd over de zorg en techniek. En de techniek sprak mij meer aan.

I: Ah oké. Was dat tijdens de zorg en techniekoriëntatielessen?

R: Ja.

I: Oké. Dus dat heeft je eigenlijk het meeste geholpen om voor techniek te kiezen?

R: Ja.

I: Dus de docenten hebben het voor jou wel duidelijk uitgelegd wat de profielen inhouden.

R: Ja.

I: En vind je dat de uitleg ook overeenkomt met wat je nu krijgt? Is het wat je ervan had verwacht?

R: Ja merendeels wel.

I: Ja? Dus het bevalt wel?

R: Ja.

I: Oké goedzo. Vond je het moeilijk om te kiezen?

R: Nee.

I: Nee? Het was eigenlijk wel snel duidelijk voor je?

R: Ja.

I: En als het Bouwens meer profielen had gehad, had je dan denk je ergens anders voor gekozen?

R: Eh misschien toch wel onderneming.

I: Oké. En waar denk jij aan wanneer je aan de zorg denkt?

R: Ziekenhuizen. Met oude mensen werken enzo.

I: En dat vind je niet zo leuk?

R: Nee is meer iets voor vrouwen. En ik zie mezelf hun niet wassen.

I: Ja. Oke. En als je aan de techniek denkt?

R: Monteur. Elektricien. Timmerman.

I: En dat meer met je handen bezig zijn. Dat vind je ook wel leuk?

R: Ja.

I: Welke vakken vond je het leukste vorig jaar?

R: Van de theorievakken?

I: Je mag uit alles kiezen.

R: Eh ik had vorig jaar ook al techniek en dat vond ik ook al leuk. En Engels vind ik ook een leuk vak en wiskunde.

I: Oké. En wat vond je het leukste aan de technieklessen?

R: Gewoon, dat je meer vrijheid hebt. En veel zelfstandig kan werken aan projecten, nadat je de uitleg hebt gekregen.

I: Oké. Komt het ook doordat je het vak zelf interessant vond of doordat de docent je echt motiveert en inspireert?

R: Nee niet echt. Ik vond het vak zelf gewoon leuk.

I: Oké. En wat zijn je hobby's?

R: Sporten.

I: Oké. Wat voor sport doe je?

R: Taekwondo. Een zelfverdedigingssport.

I: Oké leuk.

R: En privé doe je niks in de techniek? Wel eens sleutelen aan iets?

I: Ja als mijn fiets kapot is.

R: Dan kun je het wel zelf oplossen?

I: Ja.

I: Heb je vorig jaar de oriëntatie dag gehad?

R: Nee. Dat hebben we dit jaar.

I: Ah oké. Heb je wel stage gelopen?

R: Ja ik heb in de winkel stage gelopen. Dat heeft eigenlijk niks met techniek te maken.

I: Nee. Waarom heb je dan daarvoor gekozen? Of werd je geplaatst?

R: Ja ik werd geplaatst. Ik was te laat met kiezen. Ik zat namelijk eerst op een andere school.

I: Vond je het jammer?

R: Ja.

I: De winkel beviel niet?

R: Nee niet echt wat ik wil.

I: Zou je graag meer stage willen lopen?

R: Ja ik wel.

I: Waarom denk je dat het beter is?

R: Gewoon meer ervaring. En dan doe je meer dan tijdens de lessen. Dan ben je echt bezig.

I: En helpt je dat ook om beter te weten wat het inhoud het werk als je er stage loopt?

R: Ja zeker. Dan leer je allemaal nieuwe dingen en allemaal nieuwe onderdelen waar je eerst niks van af wist.

I: Ja oké. En als je nu stage zou lopen zou je dan bij een technisch bedrijf stage gaan lopen?

R: Ja sowieso. Ik heb ook niks met hout ofzo.

I: Dus je hebt wel echt al een goed beeld van wat je wel en niet wil?

R: Ja.

I: Oké mooi. Heb je een bijbaan?

R: Nee.

I: Wil je dat niet?

R: Nee ik ben te lui en geen tijd voor.

I: Oké. Heb je eigenlijk ook nog met andere mensen gesproken over je profielkeuze?

R: Nee alleen met de techniekdocenten.

I: Niet met je ouders of familie of iemand anders?

R: Nee. Ik heb wel uitleg gekregen van de docenten over de profielen en over welke keuzedelen je nog hebt.

I: En met vrienden dan?

R: Ja dat wel. We vergelijken wel of we hetzelfde hebben.

I: Ja oké. En zou je dan ook eerder voor een bepaald profiel kiezen omdat je vrienden daar ook voor kiezen?

R: Nee niet echt. Ik en Stan zijn de enige van onze vorige klas die voor de techniek hebben gekozen. De rest voor de verzorging. Ook al vinden ze dat misschien niet leuk. Gewoon omdat iedereen voor kiest.

I: Omdat de rest voor een bepaald profiel kiest, kiezen zij het ook?

R: Ja ik denk het wel. Je wil toch wel school afmaken met je vrienden.

I: Ja maar als je dan niet doet wat je leuk vind is toch ook niet fijn lijkt me.

R: Ja daar moet je uiteindelijk gewoon voor kiezen.

I: Zou je het trouwens wel fijn vinden om meer met je ouders over je profielkeuze te praten?

R: Maakt mij niet echt uit.

I: Nee?

R: Nee.

I: En wat doen je ouders? Werken zij in de techniek?

R: Nee. Mijn moeder werkt in de verzorging.

I: Oké.

R: En mijn vader die werkt niet meer die heeft iets aan zijn rug.

I: Aah oke. Ja. En praat je moeder ook wel eens over haar baan? Hoe ze het vind bijvoorbeeld?

R: Nee ze verteld wel gewoon wat ze doet. Niet wat ze vind. Zij vertelde mij wel dat je beter voor de techniek kan kiezen. Dat je dan meer opties hebt.

I: Oké. En denk je dat de media invloed heeft gehad op jouw keuze?

R: De media?

I: Ja bijvoorbeeld omdat de techniek in het nieuws is gekomen of in een serie die je leuk vind dat je daarvoor hebt gekozen?

R: Nee.

I: Oké. Heb je bij je keuze ook nagedacht over welke vakken je goed in bent?

R: Ja.

I: Dus dat je dan ook meer kans hebt om je diploma te halen?

R: Ja. Je hebt scheikunde en wiskunde bij de techniek en dat lukt mij wel goed.

I: Oké. Heb je daar dan ook goed over nagedacht van wat kan ik en wat past daarbij?

R: Ja.

I: Ook met welk profiel je meer kans hebt om een baan te vinden?

R: Ja.

I: Denk je dat er in de techniek meer banen zijn dan in de zorg of dat het gelijk is bijvoorbeeld?

R: Ik denk dat je in de techniek meer opties hebt.

I: Oké. En weet je ook welke banen bij welk profiel horen?

R: Ja ik denk bij wat ik doe dat ik met auto's kan werken, wat kan repareren. En timmerman dat is echt een andere richting dat is meer met hout.

I: Ja oké goedzo. Zou je daar nog graag meer informatie over willen hebben?

R: Ik krijg wel genoeg uitleg. Maar nog niet over welke beroepen er allemaal willen zijn.

I: Vind je het belangrijk wat je met een bepaald profiel kan verdienen later?

R: Ja dat is wel het belangrijkste denk ik.

I: Haha. Kan ik me iets bij voorstellen. Was je eigenlijk gemotiveerd om je profielkeuze te maken?

R: Nee. Ik wilde eerst voor de verzorging kiezen omdat al mijn vrienden daar zaten. Maar de techniek is wel het beste voor mij. En in het begin was ik daar niet echt blij mij. Toen wilde ik overgeplaatst worden. Maar nu ben ik wel blij dat ik bij de techniek ben gebleven.

I: Ja. Oké goedzo. En vind je het goed dat je daar aan het eind van het tweede jaar voor moet kiezen of zou je dit liever op een ander moment doen?

R: Liever veel later. Pas als je naar het MBO gaat. Dat je dan je richting kiest. Dat je nu gewoon van alles een beetje hebt. Gewoon techniek en verzorging allebei. Een paar uur per week techniek en een paar uur per week koken. Dat zou denk ik veel leuker zijn. Dan zit je ook in grotere klassen. Wij zitten nu met 8 jongens en dat is het.

I: Ja. En waarom denk je nog meer dat het beter is?

R: Omdat je dan aan het eind nog meer opties hebt om voor te kiezen.

I: Oké. En zijn er nog andere dingen geweest die invloed hebben gehad op jouw keuze?

R: Ik denk wel mijn vader een beetje. Die wilde heel graag dat ik de techniek ging doen.

I: Ja en waarom dan?

R: Omdat het veel beter is. Dat je dan ook voor jezelf kan werken.

I: Ja oké. Heeft hij toen ook gevraagd naar wat jij leuk vind?

R: Ja.

I: Dus niet zo van dit moet je kiezen haha?

R: Nee nee.

I: Vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan de profielkeuze?

R: Nee eigenlijk niet.

I: Wat zou je voor tips geven?

R: Ze kunnen wel beter uitleg geven wat je allemaal kunt doen en wat voor beroepen er allemaal zijn in plaats van de opdrachten.

I: Ah moest je veel opdrachten maken?

R: Ja veel werkstukken enzo.

I: Wil je liever meer uitleg door de docenten?

R: Ja ook.

I: En als iemand uit het werkveld uitleg komt geven vind je dat ook fijn?

R: Ja dat vind ik wel leuk.

I: En als je nu nog eens de keuze zou moeten maken kies je dan weer voor de techniek?

R: Ja.

I: Oké. En heb je zelf nog vragen?

R: Nee.

I: Oké dan ben je klaar. Dankjewel.

Interview 2.

Interviewer (I): Hallo Stan. Fijn dat ik je mag interviewen. Heeft je mentor al uitgelegd waar het over gaat?

Respondent (R): Ja over de profielkeuze.

I: Inderdaad. Heb je daar verder nog vragen over?

R: Nee.

I: Oké dan gaan we beginnen. Vind je het goed als ik het interview opneem?

R: Ja dat is goed.

I: Op welk niveau zit je?

R: Op basis.

I: En gaat het goed?

R: Ja.

I: Je zit nu in het derde jaar hè?

R: Ja klopt.

I: En vorig jaar heb je voor een profiel gekozen. Welk profiel was dat?

R: Techniek met koffer 3. Dat is ondernemen en creëren.

I: Oké je moest meteen je profiel en je koffer kiezen.

R: Uhm ja.

I: Oké en waarom heb je voor dat profiel gekozen?

R: Omdat er ook iets met computers in zit en ik wil later iets met techniek en dingen maken op de computer.

I: Oké en hoe ben je er dan achter gekomen dat dit is wat je wil?

R: We hadden in het eerste een excursie en toen gingen we naar een bedrijf in Beringe, Rimas. Daar waren ze bezig met tekeningen en dat leek me best leuk.

I: En toen dacht je bij dat bezoek meteen dat wil ik?

R: Ja.

I: En daar heb je ook niet meer aan getwijfeld?

R: Nee eigenlijk niet.

I: Dat is wel fijn zeg. Vond je het moeilijk om te kiezen?

R: Nee. Alleen vond ik het lastig dat we maar met zo weinig waren die dat ook hebben gekozen.

I: Ja ik snap wel dat het fijner is om bij je vrienden in de klas te zitten. Maar nu heb je wel echt gekozen voor wat jij wil.

R: Ja.

I: Dat is wel goed hoor. Daar heb je later wel geluk mee.

R: Ja dat denk ik ook.

I: Waar denk je aan als je aan de zorg denkt?

R: Koken, mensen helpen, opvoeden en gewoon verzorgen.

I: En waarom is dat niet wat jij wil?

R: Omdat ik mezelf later niet mensen zie wassen en oudere zie helpen.

I: Oké je hebt niet zo veel met mensen verzorgen.

R: Nee niet echt.

I: En als je aan de techniek denkt waar denk je dan aan?

R: Dingen maken van metaal of hout.

I: En wat vind je daar leuk aan?

R: Ik vind het gewoon leuk om dingen te maken en bezig te zijn.

I: Doe je daar privé of thuis ook iets mee?

R: Nee niet heel veel, maar soms help ik mijn vader wel met dingen maken.

I: Oké. En welke vakken vond je het leukste afgelopen jaar?

R: Gym. Wiskunde vind ik ook wel leuk.

I: Oké en de techniek les dan?

R: Ja dat vind ik ook wel leuk.

I: Oké maar wel minder dan die andere twee?

R: Nee ik heb liever techniek dan wiskunde. Maar als theorievak wiskunde.

I: Oké. En wat vind je leuk aan die vakken?

R: Gym gewoon het sporten en wiskunde met cijfers bezig zijn en berekeningen.

I: Dat heb je later misschien ook wel nodig als je de bouwkundige tekeningen wil gaan maken.

R: Ja daarom.

I: En tijdens zo'n techniek les wat doe je dan allemaal?

R: De docent legt eerst de bouwtekeningen uit. En dan mogen we zelf dingen gaan maken. Eerst theorie en dan gaan we naar de werkplaats.

I: Vind je het leuk hoe die lessen worden gegeven of zou je het liever anders zien?

R: Ik vind het zo wel goed. Want eerst leer je alles en als je daarna nog vragen hebt komt de docent je wel helpen.

I: Ik heb wel het idee dat je ook best veel vrijheid krijgt in die les klopt dat?

R: Ja.

I: Uh heb je bij dat vak dan ook leraren die je echt motiveren om voor het vak te kiezen?

R: Ja.

I: Heb je dat bij techniek meer dan bij zorg of is het gelijk?

R: Ik denk allebei wel gelijk.

I: En wat zijn jouw hobby's?

R: Ik voetbal en ik game.

I: Oké leuk. Vorig jaar heb jij stage gelopen. Waar heb je toen stage gelopen?

R: Bij mijn vader zijn werk.

I: En wat is dat voor bedrijf?

R: Carpe diem. Dat heeft te maken met paarden.

I: Oké en hoe was dat?

R: Ja dat was wel leuk.

I: En waarom heb je daar toen voor gekozen?

R: Dat is mijn vader zijn werk en het leek me ook wel leuk om daar eens te gaan kijken.

I: Zodat je een beetje kan zien wat hij allemaal doet?

R: Ja uhuh.

I: Oké. En heb je nu achteraf spijt dat je niet in de techniek stage hebt gelopen?

R: Nee want we hebben dit jaar weer stage en dan wil ik gaan kijken of ik bij dat technische bedrijf, Rimas stage kan lopen.

I: Oké ja. En na je vorige stage had je dus niet het gevoel ik wil hierin verder?

R: Nee.

I: Waarom niet?

R: Ja hij maakt ook wel dingen. Maar ik ben niet zo van de paarden.

I: Ah oke. Zou je liever meer stage willen lopen?

R: Ja want dan kan ik bij een bedrijf kijken wat ze allemaal maken en doen. En dan kun je daar later verder op kiezen. Wat je echt wil worden.

I: Heb je tijdens het eerste jaar ook al stage gelopen?

R: Uhm ja volgen mij wel. Maar ik weet het niet meer zeker.

I: Zou je het liefst ieder jaar stage lopen?

R: Liever vaker nog.

I: Denk je dat je dat ook echt helpt bij het maken van je profielkeuze?

R: Ja zeker.

I: Heb je een bijbaantje?

R: Nee.

I: Heb je daar bewust voor gekozen?

R: Ik wil het wel gaan doen maar ik ben eigenlijk gewoon te lui.

I: Misschien ben je er ook nog een beetje jong voor. Want hoe oud ben je?

R: 15 jaar.

I: Oké. Heb je ook nog met andere mensen gesproken over je profielkeuze?

R: Ja met mijn ouders en docenten en mentor.

I: Hoe heb je met de mentor daarover gesproken?

R: De mentor gaf gewoon uitleg in de klas.

I: Heb je geen individueel gesprek gehad daarover?

R: Nee.

I: Zou je dat wel willen?

R: Ja.

I: En hoe hebben je ouders je daarbij geholpen?

R: Die hebben gezegd dat ik gewoon zelf moet doen waar ik me prettig bij voel.

I: Hebben ze je ook gevraagd wat je leuk vindt?

R: Ja dat wel.

I: En hebben zij je ook een bepaald profiel aanbevolen?

R: Ja zij zeiden ook techniek.

I: Oké en waarom?

R: Zij zien mij ook later geen mensen verzorgen.

I: Oké en je zei al wat je vader voor beroep heeft en wat doet je moeder?

R: Zij heeft geen werk.

I: Oké. En verteld je vader ook vaak over zijn werk?

R: Ja 's avonds tijdens het eten zegt hij wel hoe het is gegaan.

I: Oké. En denk je dat de media ook invloed heeft op jouw keuze? Dus als de techniek of verzorging in het nieuws komt of in een serie die je kijkt?

R: Nee.

I: Heb je bij je keuze ook nagedacht over welke vakken je goed in bent en waardoor je waarschijnlijk meer kans hebt om je diploma te halen?

R: Nee.

I: Bijvoorbeeld als je voor het profiel techniek kiest heb je andere vakken dan als je voor het profiel zorg kiest. Ben je ook beter in de vakken die bij het profiel techniek horen en heb je daar van te voren over nagedacht?

R: Ja dat wel. Bij techniek krijg je geen biologie en daar ben ik ook minder goed in.

I: Weet je welke banen ongeveer bij welk profiel horen?

R: Niet heel erg.

I: Zou je daar graag meer uitleg over willen hebben?

R: Ja dat wel.

I: Vind je het belangrijk om te weten wat je met een bepaalde richting kan verdienen later?

R: Nee ik wil gewoon doen wat ik leuk vind.

I: Wat je leuk vind is belangrijker dan het salaris.

R: Ja.

I: Oké. Was je gemotiveerd om je profielkeuze te maken vorig jaar?

R: Nee niet echt. Ik wilde liever bij andere kinderen in de klas. Maar ik moest wel kiezen en toen koos ik voor wat ik zelf leuk vind.

I: Had je liever later gekozen?

R: Ja misschien dit jaar.

I: Zijn er nog andere dingen die invloed hebben gehad op jouw keuze?

R: Nee.

I: Oké. Vind jij dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan de profielkeuze?

R: Ja dat wel. Ze geven wel goede uitleg.

I: Wat hebben ze allemaal gedaan zodat jij je keuze kan maken?

R: Een introductie gegeven door de decanen. Die hebben uitgelegd wat je allemaal krijgt als je voor de verzorging of techniek kiest.

I: Was dat het enige?

R: Ja maar het was wel voldoende.

I: En je hebt ook nog de vakken techniekoriëntatie en zorg- en welzijn oriëntatie gehad afgelopen jaren?

R: Ja dat wel.

I: Wat zouden ze volgens jou nog meer kunnen doen zodat je je keuze kunt maken?

R: Meer introducties.

I: Meer uitleg bedoel je dan?

R: En gewoon bij allebei mee kunnen kijken. Op school in de lessen.

I: En de uitleg die je vorig jaar hebt gekregen komt die overeen met wat je nu krijgt?

R: Ja.

I: Dus het is wel wat je ervan verwacht had?

R: Ja.

I: En als het Bouwens nou meer profielen had gehad denk je dat je dan voor iets anders had gekozen?

R: Nee dat denk ik niet.

I: Had je wel liever meer aanbod gehad?

R: Ja dat wel. Maar ik had wel nog hetzelfde gekozen denk ik.

I: Oké nou bedankt. Dat waren mijn vragen. Heb jij nog vragen?

R: Nee.

Interview 3

Interviewer (I): Hoi Isha. Heeft je mentor al verteld waarom je hier zit?

Respondent (R): Ja een beetje.

I: Oké. Nou ik wil je een aantal vragen stellen over de profielkeuze die je vorig jaar hebt gemaakt. Vind je het goed als ik het gesprek opneem?

R: Ja dat is goed.

I: Jij hebt vorig jaar je profielkeuze gemaakt toch?

R: Ja dat klopt.

I: En hoe ging dat, was het moeilijk?

R: Nee was niet moeilijk.

I: Wist je al meteen wat je wilde?

R: Ja ik wilde sowieso niet techniek doen. Ja en met zorg en welzijn heb je dan met nagels en haren en dat wil ik niet en je hebt nog iets met creëren en dat wil ik ook niet. Dus toen heb ik voor de horeca gekozen.

I: Oké nou dat is wel fijn als je het al zo snel weet.

R: Ja.

I: En op welk niveau zit je nu?

R: Op basis.

I: Basis. Oké. En gaat dat goed?

R: Ja.

I: Goede punten dus?

R: Ja.

I: Oké dus je hebt wel de goede keuze gemaakt waarschijnlijk.

R: Ja.

I: En hoe wist je dan dat je de techniek niks vond?

R: Dat vind ik gewoon niet bij mij passen. Daar ben ik ook niet zo heel erg goed in.

I: Oké. Komt dat door de vakken dat je weet dat je daar niet goed in bent?

R: Ja. Ik vind techniek sowieso niet zo leuk. De vakken maken me niet zo veel uit maar ik vind de techniek gewoon niet leuk.

I: En hoe weet je dan precies wat de techniek eigenlijk inhoud?

R: Uhh ...

I: Heb je daar wel eens uitleg over gekregen of ben je bijvoorbeeld naar een bedrijf toe geweest?

R: We hebben in de eerste en tweede wel over techniek gehad.

I: En weet je het misschien ook van de televisie of van je ouders?

R: Ja ik heb het met hun wel vaker over zo'n dingen.

I: Oké. En als je aan de techniek denkt, waar denk je dan bijvoorbeeld aan?

R: Dingen in elkaar zetten en zelf uitzagen en dat soort dingen.

I: Uuh. En als je aan de zorg denkt?

R: Aan mensen helpen.

I: En dat vind je wel leuk?

R: Ja.

I: Welke vakken vond je het leukste afgelopen jaar?

R: Ik denk dan toch wel zorg en welzijn.

I: Hoe ziet dat vak er dan uit?

R: Je hebt dan theorie en praktijk.

I: En wat doe je dan tijdens zo'n les?

R: Eerst lees je en schrijf je wat en bij praktijk krijg je een bepaalde opdracht en die moet je op de computer doen en dingen opzoeken.

I: Oké leuk. En hoe vind je de leraren van de zorg en welzijn vakken?

R: Ik vind ze wel leuk

I: Ja? Motiveren ze je ook wel om voor dat vak te kiezen?

R: Ja.

I: En hoe is dat bij techniek?

R: Uh die vind ik zelf niet zo leuk. Ik denk als je zelf niet echt veel zin in hebt of als het je niet echt interesseert dan doe je er ook niet je best voor.

I: Dus als je het vak niet leuk vind dan luister je ook minder naar de docent?

R: Ja.

I: Oké. Wat heb je voor hobby's?

R: Volleybal.

I: Ah oke dat heeft niks met zorg te maken eigenlijk haha. Maar je werkt dus wel graag in een team?

R: Ja.

I: En je hebt vorig jaar stage gelopen. Waar heb je die stage gelopen?

R: Op mijn oude basisschool.

I: En hoe was dat?

R: Dat was wel echt leuk.

I: Ja? Wat moest je allemaal doen?

R: De kinderen helpen met wat ze moesten doen, meekijken. Dus dat was wel leuk.

I: Oké leuk. En je zei net dat je voor de horeca hebt gekozen. Is dat dan het koffer?

R: Ja.

I: En had je ook voor een koffer kunnen kiezen wat met kinderen of lesgeven te maken heeft?

R: Nee. Het eerste koffer is horeca, het tweede met haren en nagels en het derde is met creëren, je eigen website maken enzo. Eigen website maken vind ik niks voor mij. Haren en nagels vind ik ook niet zo leuk. En koken vind ik opzich wel leuk en interessant. En wat je nu allemaal leert in een boek dat is wel allemaal leuk.

I: En later kun je nog op een basisschool gaan werken als je dat wil?

R: Ja dit is meer om te kijken wat je leuk vind en wat bij je past. En je krijgt er ook nog EHBO bij.

I: En als je nu zou moeten kiezen zou je dan eerder voor de horeca kiezen of op een basisschool willen werken?

R: Eerder iets met kinderen.

I: Dat komt echt door je stage dat je weet dat je dit leuk vind?

R: Ja.

I: Oké. En heb je nog andere stages gelopen of maar een keer?

R: Ik geloof maar een keer.

I: En weet je al waar je dit jaar stage wil gaan lopen?

R: Ja dit jaar ga ik bij de kinderopvang stage lopen.

I: Ah oké weer iets met kinderen. Leuk zeg. Heb je ook een bijbaantje?

R: Nee.

I: Oké. En heb je nog met andere mensen gesproken over je profielkeuze?

R: Ja met mijn ouders heel vaak.

I: Ah oke. En wat zeiden zij dan tegen je?

R: Toen ik zei dat ik met kinderen wilde werken zeiden ze ook dat het echt iets voor mij is.

I: Dus jij hebt zelf aangegeven ik wil graag met kinderen werken en hoe denken jullie daarover? En zei denken dus ook dat het bij jou past. Zeiden ze ook waarom?

R: Omdat we ook kleine kinderen bij de burens hebben en dan ga ik vaak met hun naar de speeltuin. En dan gaan ze vaak dingen aan me vragen en dat vind ik wel leuk.

I: Oké dus hierdoor wist je ook wel een beetje dat dit iets is wat je zou willen doen later?

R: Ja.

I: Denk je dat je ouders een grote invloed hebben op je keuze?

R: Ja ik denk wel een beetje. Want zij weten toch wel hoe je bent en wat je leuk vind.

I: En je leeftijdsgenoten?

R: Ja ook wel.

I: Oké en hoe dan?

R: Zij weten ook wie je bent en wat je leuk vind.

I: Heb je het er met hun ook over gehad wat vind jij leuk en wat ga jij doen?

R: Ja soms wel.

I: Heb je ook als vrienden van jou voor een bepaald profiel kiezen dat je dat dan ook liever wil gaan doen?

R: Nee dat maakt me niet zoveel uit.

I: Oké. En wat hebben je ouders voor beroep?

R: Mijn vader heeft eerst bij een bandenzaak gewerkt en nu werkt hij bij Rockwool. En mijn moeder werkt in de thuiszorg?

I: En je moeder praat dan zeker ook vaker over haar beroep tegen jou of niet?

R: Ja daar hebben we het ook vaker over.

I: En wat zegt ze dan is ze positief over waar ze nu werkt?

R: Ja.

I: En je vader ook?

R: Ja.

I: Denk je dat de media ook invloed heeft op jouw keuze? Dus als je bijvoorbeeld een ziekenhuisserie kijkt dat je de zorg daardoor leuker gaat vinden?

R: Nee.

I: Heb je ook nagedacht over de vakken waar je goed in bent dat je eerder voor die vakken kiest?

R: Ja. Bij de koffers heb ik nu biologie erbij en als ik techniek had gekozen had ik scheikunde.

I: En in scheikunde ben je minder goed dan in biologie?

R: Ja.

I: Oké. Heb je daar van te voren ook bij stil gestaan?

R: Nee dat niet.

I: Weet jij welke banen bij welk profiel horen?

R: Wel een beetje, niet bij alles.

I: Je kan er wel een paar opnoemen?

R: Ja.

I: Zou je daar graag meer over willen weten?

R: Ja ik vind dat wel belangrijk want dan kan je ook juist bij andere dingen kijken of je dat interesseert.

I: Ja. En zou je dan ook mee willen kijken in zo'n bedrijf?

R: Ja.

I: Waarom denk je dat dat goed is?

R: Zodat het misschien ook anders gaat dan hoe je denkt. Misschien ga je dan ergens anders kijken en dan kom je erachter dat je dat toch leuk vind.

I: En wat is dan denk je de beste manier om erachter te komen of je iets leuk vind?

R: Ik denk wel stage of zelf vragen bij een bedrijf hoe dat daar gaat.

I: Was je gemotiveerd om je profielkeuze te maken vorig jaar?

R: Ja omdat je nu iets anders hebt dan de standaard vakken van vorig jaar. Nu leer je weer iets anders. Het gaat over je vervolgopleiding en dan kun je zien wat je wel en niet leuk vind.

I: Oké. Dus nu heb je wat meer gespecialiseerd in wat jij wil.

R: Ja.

I: En vond je dat een goed moment om te kiezen?

R: Ja.

I: Je zou niet eerder of later willen kiezen?

R: Nee.

I: Zijn er nog andere dingen die van invloed zijn geweest op jouw keuze?

R: Nee.

I: Wat is denk je de grootste invloed geweest?

R: Ja ik denk toch mijn ouders.

I: Oké. En vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan je keuze?

R: Ja.

I: Oké geen tips?

R: Nee. Je krijgt wel voldoende informatie. Mijn ouders kregen ook voldoende informatie. Ik vond dat het goed voorbereid was.

I: En je kon uit twee profielen kiezen he. Vond je dat jammer?

R: Nee ik vind het juist moeilijker als je uit meer profielen moet kiezen.

I: Ja oké. Op deze school kiezen heel veel leerlingen voor het profiel zorg en welzijn he. Waardoor denk jij dat dit komt?

R: Ja omdat veel mensen dat aanspreekt en alles wat er omheen gebeurt.

I: Dus ze kiezen echt vanuit hun eigen interesse denk je?

R: Ja.

I: Denk je dat je dat je alleen nog voor de opleidingen kan kiezen die bij zorg en welzijn horen of dat je nu nog alle kanten op kan?

R: Ik denk dat ik nog alle kanten op kan.

I: Goed zo. Ja dat is ook zo. Ehm heb je ook voldoende informatie over de keuzedelen gekregen?

R: Ja.

I: Oké. Heb jij nog vragen voor mij of iets wat je wil zeggen?

R: Nee.

I: Oké dan was het dat. Dankjewel.

Interview 4

Interviewer (I): Hoi Tanya. Heeft je mentor al verteld waar dit interview over gaat?

Respondent (R): Nee.

I: Oké. Nou ik wil je een aantal vragen stellen over de profielkeuze die je vorig jaar hebt gemaakt. Ik onderzoek namelijk waarom veel leerlingen op school voor de zorg kiezen en zo weinig voor de techniek. Vind je het goed als ik het gesprek opneem?

R: Ja hoor.

I: Op welk niveau zit je?

R: Basis.

I: En gaat het goed?

R: Ja ik mag kader stof doen. Omdat ik mijn punten heel hoog haal. In de eerste zat ik op theoretisch en ik ben naar basis gegaan vanwege mijn gedrag.

I: Oké. Wel goed dat je nu weer een stapje hoger kan. En je doet het profiel zorg en welzijn?

R: Ja.

I: Oké en waarom heb je daarvoor gekozen?

R: Ah wacht ik doe ondernemen en creëren. Want ik weet niet zorg en welzijn, iets met haren doen is niks voor mij. Ik denk dat ik aan ondernemen en creëren meer als ik een eigen bedrijf ofzo ga opstarten.

I: En dat is wat jij wil?

R: Ja.

I: Oké. En hoe ben je daar achter gekomen dat je dat leuk vind?

R: Omdat ik altijd iets voor mijzelf wil kunnen doen. En samen dingen doen is gewoon niks.

I: Dus je wil veel zelfstandigheid hebben begrijp ik?

R: Ja.

I: Oké. Vind je dat nu op school ook al belangrijk?

R: Ja.

I: Hoe kwam je daarachter dat je dat belangrijk vind?

R: Omdat we later ook veel zelfstandig moeten doen. Beter dat je het nu leert dan dat je het later leert.

I: Ja. Oké en zorg en welzijn is dan je profiel en ondernemen en creëren is dan het koffer dat je gekozen hebt.

R: Ja.

I: Oké. Eh vond je het moeilijk om te kiezen voor zorg en welzijn of techniek?

R: Nee.

I: Dat was meteen wel duidelijk.

R: Ja haha.

I: Vind je techniek gewoon helemaal niet leuk?

R: Nee dat is totaal niks voor mij.

I: Oké en wat voor beeld heb je dan bij techniek?

R: Veel met je handen werken.

I: En wat nog meer?

R: Dingen in elkaar zetten enzo. We hadden ook filmpjes gekregen dat je met de techniek ook andere dingen kunt doen. Andere eh.. hoe noem je dat?

I: Andere richtingen op bedoel je? Oké.

R: Ja.

I: En als je aan de zorg denkt. Wat heb je daar dan voor beeld bij?

R: Ouderen, mensen helpen, verzorgen.

I: Oké en waardoor heb je die beelden gekregen? Kwam dat vanuit school of had je dat al eerder?

R: Nee vanuit school, maar mijn zus die heeft ook zorg en welzijn gedaan en die werkt nu met ouderen.

I: Oké. En verteld ze daar wel vaker over?

R: Redelijk.

I: En toen dacht je dat zou ik ook wel willen?

R: Ja.

I: Oké. En welke vakken vond je het leukste vorig jaar?

R: Afgelopen jaar eh: Engels, tekenen en handvaardigheid.

I: Oké dus niet het vak zorg en welzijn?

R: Nee.

I: Wat vond je daar niet leuk aan?

R: Gewoon de theorie. Is heel veel theorie.

I: Ah ik dacht dat het ook veel praktijk was.

R: Nee we hebben vier dikke boeken en die moet je in een jaar uit hebben.

I: Ah oké.

R: En een keer in de week krijgen we praktijk, morgen bijvoorbeeld gaan we koken.

I: Vind je dat leuker dan de theorie?

R: Ja.

I: Oké. Vind je de vakken zelf heel interessant of komt het doordat je de leraar leuk vind?

R: Allebei. Het ligt ook aan de leraar. Als de leraar de les leuk maakt dan is het ook gelijk leuker om mee te doen.

I: Oké. En vind je dan bijvoorbeeld de leraren van zorg en welzijn ook leuker dan die van techniek?

R: Ja haha.

I: Motiveren zij je meer om voor het profiel te kiezen?

R: Ja.

I: Wat heb je voor hobby's?

R: Ik heb volleybal gedaan dat vind ik nog steeds wel leuk. En tekenen is ook leuk en buiten zijn.

I: Volleybal is eigenlijk wel een teamsport he. Vind je dat dan weer wel leuk?

R: Ja.

I: En vorig jaar heb je stage gelopen he? Waar heb je toen stage gelopen?

R: Bij een fruitbedrijf.

I: En hoe was dat?

R: Wel leuk maar hun ken ik ook al heel lang. Ik mocht meehelpen achter de kassa en in het magazijn.

I: En waarom heb je voor dat bedrijf gekozen?

R: Om te kijken of het iets voor mij is. Of ik het leuk vind om contact met mensen te hebben.

I: Oké. Maar het is wel heel anders dan zorg en welzijn toch?

R: Ja.

I: Toen twijfelde je dus nog tussen dat en zorg en welzijn?

R: Ja.

I: En is uit je stage bleken dat je dat minder leuk vond?

R: Nee niet echt maar ja hoe zal ik het zeggen. Het zou altijd nog kunnen dat ik zoiets zou willen doen.

I: En wat vind je er leuk aan?

R: Toch het contact met mensen maar ook dat je een deel zelfstandig doet.

I: En minder leuk?

R: De hele tijd staan.

I: Dat moet ook wel als je in een ziekenhuis zou gaan werken denk ik.

R: Ja maar ik zie mezelf niet in een ziekenhuis werken. Ik kan niet tegen mensen die ziek zijn. Dan heb ik daar medelijden mee. Ik vind dat zo zielig.

I: Jij zou dan meer je eigen onderneming willen?

R: Ja.

I: En wat voor iets zou je dan willen, weet je dat al?

R: Eigen kledingbedrijf denk ik.

I: Hoe kwam je daarachter dat je dat leuk vind?

R: Vroeger ontwierp ik al dingen. En nog steeds doe ik dat veel.

I: Oké leuk. En wat heeft denk je de grootste invloed gehad op jouw keuze? Is dat doordat je met je ouders hebt gesproken, met leeftijdsgenoten, door school noem het maar op.

R: Met docenten en met mijn ouders erover praten. Om erachter te komen wat ik leuk vind.

I: Oké en hoe hebben je ouders je daarbij geholpen?

R: Gewoon. Kijken wat ik wel interessant vind. Waar ik me in interesseer, wat ik vroeger leuk vond en wat ik nu nog steeds leuk vind.

I: En zij vragen dat dan allemaal aan jou?

R: Ja.

I: En de docenten?

R: Ook zo.

I: Wat hebben je ouders voor beroep?

R: Die werken allebei niet meer.

I: Oké en wat hebben ze dan gedaan?

R: Mijn moeder heeft in een atelier gewerkt.

I: Een kledingatelier?

R: Ja. En mijn vader weet ik even niet meer.

I: Dus daar heb je die interesse ook wel van?

R: Ja.

I: Oké. En denk je dat de media ook invloed heeft op jouw keuze?

R: Nee.

I: Heb je bij je keuze nagedacht over welke vakken je goed in bent? Waardoor je meer kans hebt om te slagen?

R: Ja.

I: Dus je bent in de vakken zorg en welzijn beter dan in de techniekvakken?

R: Ja.

I: Weet jij welke banen ongeveer bij welk profiel horen?

R: Ongeveer wel.

I: Zou je daar graag meer uitleg over willen hebben?

R: Ja.

I: Waar zou je graag nog meer uitleg over willen hebben met betrekking tot je profielkeuze?

R: Is dat dan ook met opleidingen?

I: Ja.

R: Oké dan dat. Ik vind dat het wat duidelijker moet zijn.

I: Wat bedoel je dan precies?

R: Dat ik wil weten welke opleiding ik zou moeten hebben na dit.

I: Oké maar met het profiel wat je nu doet kun je eigenlijk nog bijna alle opleidingen doen die je wil he?

R: Ja. Redelijk veel.

I: Maar dan zou je willen weten wat het beste bij je past of welke opleidingen er zijn in het algemeen?

R: Wat het beste bij me past en wat ik het beste kan kiezen en waar ik het meeste aan heb.

I: En zou je daar dan met je mentor of met iemand anders over willen praten?

R: Mentor ja.

I: Als je nu terugkijkt op je keuze. Had je dan weer voor hetzelfde profiel gekozen?

R: Ja.

I: En als het Bouwens nu meer profielen had gehad?

R: Ligt eraan waar de profielen over gaan. Maar ik zou er wel meer willen hebben.

I: Oké. En heel veel leerlingen kiezen op deze school voor zorg en welzijn. Waardoor denk jij dat dat komt?

R: Ik denk omdat de meeste kinderen dat doen, dat ze denken dan doe ik dat ook maar.

I: Ja? Dus jullie praten wel veel met elkaar over wie kiest wat omdat jullie niet in een andere klas willen zitten?

R: Ja.

I: Heb je voldoende uitleg gekregen over de profielen en de bijbehorende keuzedelen?

R: Jawel.

I: Dus dat was voor jou wel duidelijk?

R: Ja.

I: Heb jij nog vragen of iets dat je wil zeggen?

R: Nee.

I: Oké dankjewel. Dat waren mijn vragen. Dan kun je terug de klas in.

Interview 5

Interviewer (I): Hoi. Fijn dat je een aantal vragen wil beantwoorden. Het duurt ongeveer 10 minuten. Vind je het goed als ik het gesprek opneem?

Respondent (R): Ja

I: Wat voor niveau doe je?

R: Kader.

I: En hoe gaat dat?

R: Goed

I: Ja heb je goede punten?

R: Ja.

I: En je hebt vorig jaar voor een profiel gekozen. Welk profiel was dat?

R: Zorg en welzijn.

I: En waarom heb je daarvoor gekozen?

R: Omdat ik techniek niks vind.

I: En hoe kwam je erachter dat je de techniek niks vindt?

R: Gewoon in de les.

I: Welke lessen?

R: Van de techniek.

I: Is dat techniekoriëntatie?

R: Ja.

I: Oké. En wat vertelden ze dan over de techniek waardoor je merkte dat je het niet leuk vond?

R: Ja gewoon de opdrachten.

I: Wat voor opdrachten waren dat?

R: Dan moet je iets namaken ofzo maar ik vind het gewoon niet leuk om hout te zagen of iets.

I: Je bent niet graag met materialen bezig?

R: Nee.

I: Oké. Wat voor beeld heb jij bij de techniek?

R: Dat het niks voor mij is.

I: Maar hoe zie je het voor je, wat is de techniek volgens jou?

R: Eh dingen maken met materialen.

I: En als je aan de zorg denkt, waar denk je dan aan?

R: Dat weet ik niet.

I: Oké dus je weet niet wat de zorg inhoud?

R: Jawel.

I: Wat dan?

R: Hoe je moet koken, opruimen, iets afwassen. Hoe je dat allemaal moet doen?

I: Oké wat heb jij voor keuzedeel gekozen?

R: Zorg.

I: Maar welk koffer bedoel ik.

R: Ondernemen en creëren.

I: Vond je dat moeilijker dan het profiel kiezen, het keuzedeel?

R: Ja.

I: Hoe kwam je er dan achter dat dit het beste bij je past?

R: Ik was aan het twijfelen tussen koken en economie. En mijn ouders zeiden dat je over de economie beter meer kunt weten. Dat je daar meer mee kunt.

I: Hoe bedoel je meer over weten?

R: Dan weet je al meer als je verder gaat met de opleiding.

I: Oké, ben je ook van plan om iets in die richting te gaan doen?

R: Ja ik denk het wel.

I: Oke uhuh. Met wie heb je het meeste gesproken over je profielkeuze?

R: Ik denk met mijn ouders.

I: Hoe hebben zij je hierin ondersteund?

R: Ze hebben samen met mij gekeken naar wat bij me past.

I: Hebben ze naar sites gekeken of hoe hebben ze dat gedaan?

R: Uh ja.

I: En wat heb je voor hobby's?

R: Voetballen.

I: Oké leuk. En welke vakken vond je leuk de afgelopen jaren?

R: Zorg en welzijn.

I: De theorie en praktijk?

R: Ja.

I: En wat vond je daar zo leuk aan?

R: Het was niet moeilijk en de lessen waren gewoon leuk.

I: Komt dat omdat je de les zelf leuk vind of de docent?

R: Allebei wel.

I: Denk je dat de docent een grote rol speelt in of je een vak leuk vind of niet?

R: Ja.

I: Vind je ze van zorg en welzijn leuker dan van techniek?

R: Ja.

I: Ja? Oké. Je hebt vorig jaar ook stage gelopen he. Waar heb je stage gelopen?

R: Bij mijn oom op het werk. Die werkt met oudere mensen.

I: En hoe vond je dat?

R: Ik vond het wel leuk.

I: Wel fijn dat je daar contact had. Zou je er nog vaker willen werken?

R: Ja.

I: Is het ook door je stage dat je voor een profiel hebt gekozen of wist je dat al eerder?

R: Nee ik wist het al eerder.

I: Wanneer ben je daar achter gekomen?

R: Door de lessen techniek wist ik dat ik dat niet leuk vond.

I: Oké. En zou je graag meer stage willen lopen?

R: Ja.

I: Waarom denk je dat dat goed is?

R: Dan leer je ook meer.

I: Over wat het inhoud bedoel je?

R: Ja.

I: En dit jaar ga je ook weer stage lopen geloof ik he?

R: Ja.

I: Weet je al wat je wil gaan doen?

R: Nee.

I: Nog helemaal niet over nagedacht?

R: Nee.

I: Oké. Wel iets in de zorg of weet je dat ook nog niet?

R: Weet ik niet.

I: Je zei net al dat je moeder in de zorg werkt en wat doet je vader?

R: Die doet iets economisch. Die is accountant.

I: En vertellen je ouders ook vaker wat ze doen?

R: Nee.

I: Zou je wel willen dat jullie daar vaker over praten?

R: Nee dat hoeft voor mij niet.

I: Daardoor krijg je wel inzicht in wat zij doen en of je dat ook leuk vind. Oké. Denk je dat de media ook invloed heeft gehad op jouw keuze? Dus doordat je bepaalde series kijkt je dat beroep ook leuker vind?

R: Nee in series is het toch anders dan hoe het in het echt gaat.

I: Zoals?

R: Ja dat weet ik niet,

I: Heb je bij je keuze ook nagedacht over welke vakken je goed in bent dat je daarom daar ook eerder voor kiest?

R: Eh jawel.

I: Dus als je voor de zorg en welzijn kiest kun je eerder je diploma halen dan als je voor de techniek kiest?

R: Ja.

I: Weet je ook welke banen bij welk profiel horen?

R: Nee.

I: Nee? Zou je daar graag meer uitleg over willen?

R: Dat maakt mij niks uit.

I: Oké. Was je gemotiveerd om je keuze te maken vorig jaar?

R: Ja.

I: Ja vond je het wel belangrijk?

R: Ja.

I: Waarom?

R: Omdat ik de techniek niet meer wilde doen.

I: Vind je het belangrijk wat je met een bepaald profiel kan verdienen later?

R: Nee.

I: Zijn er nog andere dingen die van invloed zijn geweest op jouw keuze?

R: Nee.

I: Waardoor ben je nou echt voor dat profiel gegaan en dat koffer?

R: Omdat ik nu meer informatie krijg over andere dingen, dat ik er meer over weet.

I: Dat is ook wat je ouders tegen je zeiden hè?

R: Ja.

I: Vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan de profielkeuze?

R: Ja.

I: Of had je graag meer uitleg gewild?

R: Nee.

I: Wat zouden ze er volgens jou nog meer aan kunnen doen.

R: Een dag stage ergens lopen.

I: Een soort oriëntatie dag dus. En je hebt vorig jaar stage gelopen en het volgend jaar ga je ook stage lopen. Of zou je liever vaker stage lopen en dan maar een dag?

R: Ja wat vaker en dan een dag.

I: Als je nu terugkijkt op je keuze zou je dan weer voor hetzelfde profiel kiezen?

R: Ja.

I: Op deze school kiezen heel veel leerlingen voor zorg en welzijn. Waardoor denk je dat het komt?

R: Omdat niet veel mensen iets met techniek hebben en de zorg leuker vinden.

I: Waardoor denk je dat het komt dat ze de techniek niet leuk vinden?

R: Omdat je met de zorg af en toe rustig aan kan doen en met de techniek moet je altijd hard werken.

I: Techniek wordt gezien als hard werken?

R: Ja.

I: Oké. Denk je dat je met het profiel zorg alleen nog opleidingen kan doen die onder dit profiel vallen.

R: Nee.

I: Oké goed zo. Heb je voldoende uitleg gekregen over de keuzedelen die bij de profielen horen?

R: Ja.

I: Dus je wist van te voren precies wat je kreeg?

R: Ja.

I: En de verwachting is ook goed nu. Je krijg wat je verwacht had?

R: Ja.

I: Oké mooi. Heb je nog vragen of iets wat je wil zeggen?

R: Nee.

I: Oké dankjewel.

Interview 6

Interviewer (I): Hoi. Wat fijn dat je een aantal vragen wil beantwoorden. Ik ben dus uit iedere mentorklas 2 leerlingen aan het interviewen voor mijn afstudeeronderzoek. Dit gaat over de profielkeuze. Vind je het goed als ik dit gesprek opneem? Dit maakt het wat makkelijker met uittypen.

Respondent (R): Ja dat is goed.

I: Oké mooi. Nou hoe vond je die keuze eigenlijk om te maken. Vond je het moeilijk?

R: Nee.

I: Hoe komt het dat je het niet moeilijk vond?

R: Ik hou niet van techniek.

I: En hoe wist je dat je de techniek niet leuk vind?

R: Ja ik heb er niet veel mee. Ik ben niet graag met mijn handen bezig.

I: Oké. Maar bij zorg en welzijn ben je ook met je handen bezig eigenlijk toch?

R: Ja maar niet met hout enzo.

I: En als je aan de techniek denkt, waar denk je dan aan?

R: Aan fabrieken en dingen bouwen. Veel dingen bouwen met machines.

I: Oké en heb je ook uitleg gekregen over de techniek, wat het precies inhoud?

R: Nee.

I: Oké. Ben je niet naar een bedrijf toe geweest of iets?

R: Nee.

I: En hoe was dat bij de zorg?

R: Ik had er wel al iets over gehoord maar eigenlijk was de keuze al snel gemaakt.

I: Oké en als het Bouwens meerdere profielen had gehad, had je dan misschien voor iets anders gekozen?

R: Ja.

I: Ja denk je van wel? Je had liever meer profielen gehad?

R: Ja.

I: Oké. En welke vakken vond jij leuk vorig jaar?

R: Gym, geschiedenis en wiskunde.

I: En wat vond je leuk aan die vakken?

R: Ik kon het best goed en dat maakt het wel leuk.

I: Ja. Oké dus je vind iets leuk omdat je er goed in bent. Heb je je profiel ook gekozen omdat je dan eerder je diploma haalt?

R: Ja.

I: Heb je daar van te voren ook over nagedacht?

R: Ja.

I: Heb je die vakken nu ook nog allemaal?

R: Nee, ik heb geen geschiedenis meer.

I: Vind je dat jammer?

R: Ja.

I: En hoe komt dat? Zit het niet in dit profiel?

R: Nee geschiedenis krijg je maar twee jaar.

I: Dat je die vakken leuk vind komt dat omdat je de vakken zelf leuk vind of omdat je de docenten leuk vind?

R: Allebei wel. Als de docent leuk les geeft vind ik het ook wel leuk.

I: Uuh ja oké. En vind je dat de docenten van zorg en welzijn ook leuker lesgeven dan die van techniek?

R: Ja.

I: En die motiveren je ook meer om voor dat vak te kiezen?

R: Ja.

I: En wat heb je voor hobby's?

R: Trampolinespringen.

I: En een bijbaan heb je ook niet in de zorg?

R: Ja ik doe oppassen.

I: Ah oke dus wel iets met kinderen. Doe je dat al lang?

R: Ja.

I: Oké hoe lang doe je dat?

R: Bijna een jaar.

I: En waarom heb je daarvoor gekozen om dat te gaan doen?

R: Ik werd ervoor gevraagd.

I: Oké dus ze dachten jij werkt wel leuk met kinderen samen.

R: Ja.

I: En voor wie doe je dat?

R: Voor vrienden van familie van mij.

I: En is dat ook wel iets wat je later zou willen doen?

R: Nee.

I: Nee? Wat zou je dan wel willen doen?

R: Iets met sport maar verder weet ik het nog niet.

I: En hoe wil je dat uit gaan zoeken? Weet je dat al?

R: Nee. Ik wil eerst verder gaan met school. Ik wil volgend jaar een niveau hoger en dan nog twee jaar HAVO. En dan kijk ik dan wel wat ik wil.

I: Ja. En wil je HAVO gaan doen omdat je nog niet weet wat je wil of om een andere reden?

R: Ja ik wil gewoon het beste uit mijzelf kunnen halen en daarom wil ik nog hoger.

I: Oké dat is goed. En je hebt ook al stage gelopen geloof ik he?

R: Ja.

I: En hoe ging dat?

R: Goed.

I: Waar heb je stage gelopen?

R: Bij de patisserie.

I: Oké en waarom heb je daarvoor gekozen?

R: Ik houd van bakken en toen vond ik dat super leuk.

I: Zou je daar nu later ook iets mee willen doen?

R: Nee.

I: Nee? Oke. Hoe kwam je daarachter?

R: Ja ik vind het leuk om het als hobby te doen. Eens in de zo veel tijd iets te bakken. Maar verder zou ik dat niet elke dag willen doen.

I: En daar ben je door je stage eigenlijk achter gekomen?

R: Ja de stage vond ik wel gewoon heel leuk maar ik denk wel voor maar een keer.

I: Oké. En heb je dit jaar ook weer stage?

R: Ja.

I: En weet je al waar?

R: Nee.

I: Oké. Heb je ook niet al een beetje een idee?

R: Iets met regels.

I: Regels?

R: Ik ben heel erg van de regels. Het moet gaan zoals het er staat en daar wil ik misschien wel iets mee.

I: En waar denk je dan aan bij regels?

R: Dat weet ik niet.

I: Nee, oké. En hoe wil je daar achter komen?

R: Kijken op sites voor opleiding.

I: En wie kan je daar het beste bij helpen denk je?

R: Mijn mentor en mijn ouders.

I: Met wie heb je het meeste gesproken over je profielkeuze?

R: Met mijn mentor en mijn ouders.

I: En hoe hebben zij je daarbij geholpen dan?

R: Ja ik had de keuze zelf eigenlijk al gemaakt, maar zij helpen me ook een beetje met wat bij me past. Want bij zorg en welzijn kon je ook nog uit pakketten kiezen.

I: Daar heb je wel hulp bij gehad bij die keuzedelen?

R: Ja.

I: Oké en hoe heb je dat precies gedaan?

R: Overleggen wat het beste bij me past.

I: Oké want zij kennen je waarschijnlijk ook vrij goed. Denk je dat ze je daardoor ook goed kunnen helpen?

R: Ja.

I: Oké. Maar het is dus niet zo van jij moet dit doen maar ze vragen echt waar jouw interesse ligt?

R: Ja.

I: Uhuh. En met leeftijdsgenoten heb je daar ook mee gesproken?

R: Ja.

I: En hoe ging dat?

R: Ja goed. Gewoon een beetje vragen wat zij wilden doen en dan kijken wat ik wil doen.

I: Vind je het dan ook belangrijk dat je hetzelfde doet als zij?

R: Nee.

I: Dus je hoeft niet perse bij elkaar in de klas te zitten?

R: Nee.

I: Wat doen je ouders voor beroep?

R: Mijn moeder werkt in de zorg. Mijn vader werkt bij de Rabobank.

I: Oké. En praten zij ook vaak over het werk?

R: Ja.

I: En heb je dan wel zoiets dat vind ik ook wel interessant?

R: Nee helemaal niet.

I: Oké nou ook wel goed als je weet dat dat niks voor je is. Denk je dat de media ook invloed heeft op jouw keuze?

R: Nee.

I: Niet dat je door bepaalde series zin krijgt om daar iets mee te doen?

R: Nee.

I: Weet jij welke banen ongeveer bij welk profiel horen?

R: Nee niet precies.

I: Zou je daar graag meer uitleg over krijgen?

R: Als ik echt weet wat ik wil gaan doen wel.

I: Uhuh. Oké want nu heb je een profiel en een keuzedeel gekozen. Denk je dat je dan nog alle kanten op kunt?

R: Ja.

I: Oké dat is goed. Vind je het ook belangrijk wat je met een bepaald profiel of richting kunt verdienen?

R: Nee dat zou mij pas interesseren wat ik later wil gaan doen en hoe het precies werkt.

I: Je vind het eerst belangrijk om te weten wat jij leuk vind en het verdienen komt daarna pas?

R: Ja.

I: Oké. Was je gemotiveerd om je profielkeuze te maken vorig jaar?

R: Ja.

I: Ja? Hoezo dan?

R: Ja ik wilde graag weten of ik het leuk vond. Daarom wilde ik wel kiezen.

I: En vond je het ook een fijn moment om te kiezen?

R: Ja.

I: Niet eerder of later?

R: Nee.

I: Oké. Heb je door de vakken zorgoriëntatie en techniekoriëntatie ook een beeld gekregen van de profielen?

R: Ja.

I: En dat klopt met wat je nu krijgt?

R: Ja.

I: Oké. Zijn er nog andere dingen van invloed geweest op jouw keuze?

R: Nee.

I: Waardoor heb je nu echt voor de zorg gekozen als je het in een zin zou moeten omschrijven?

R: Omdat mij dat het leukste lijkt. Het lijkt me het leukste om daar een pakket uit te kiezen.

I: Oké en waarom voor dat pakket zeg maar?

R: Omdat het mij het meeste aansprak.

I: En als je zou moeten motiveren waarom het je aansprak?
R: Omdat het klinkt alsof je daar het meeste mee kunt. Daar kun je het meeste uithalen.
I: Denk je dat je uit de zorg meer kan halen dan uit de techniek?
R: Ja.
I: Oké en waarom denk je dat?
R: Ik denk dat je bij de zorg meer kanten op kunt. En bij techniek niet zo veel.
I: Wat zou het Bouwens volgens jou nog meer kunnen doen om je te helpen met je profielkeuze?
R: Dat weet ik eigenlijk niet. Er zijn al genoeg dingen waar je je keuze door kunt maken.
I: Er zijn natuurlijk wel heel veel opleidingen. Dat maakt het wel lastig. Wat doen ze dan om jou daarbij te helpen?
R: Ja uitleggen en je kunt gaan kijken bij de opleidingen.
I: Open dagen bedoel je?
R: Ja.
I: Oké. En wat helpt je dan het meeste denk je?
R: Praten erover.
I: Als je nu terugkijkt op je keuze zou je dan weer voor hetzelfde kiezen?
R: Ja.

I: Oké. Heel veel leerlingen kiezen op deze school voor zorg en welzijn. Waardoor denk jij dat dit komt?
R: Ik denk dat dit het leukste klinkt.
I: Ja? Hoezo klinkt dit het leukste?
R: Omdat je ook kunt kiezen voor koken bijvoorbeeld en dat klinkt gewoon heel leuk.
I: Dat is meer waar de interesses van jullie liggen dan bij de techniek.
R: Ja.
I: Wordt techniek ook gezien als zwaardere werk?
R: Nee.
I: Oké. Uhm heb je ook voldoende uitleg gekregen over de keuzedelen?
R: Ja.
I: Dus je wist wel wat je kon verwachten?
R: Ja.
I: Heb jij verder nog iets wat je wil vragen of zeggen?
R: Nee.
I: Oké nou dankjewel dan.

Interview 7

Interviewer (I): Hoi. Wat fijn dat je een aantal vragen wil beantwoorden. De vragen gaan over de profielkeuze die je vorig jaar hebt gemaakt. Vind je het goed als ik dit gesprek opneem? Dit maakt het wat makkelijker met uittypen.
Respondent (R): Ja dat is goed.
I: Jij zit dus op niveau kader in het derde jaar.
R: Ja.
I: En vorig jaar heb je voor techniek gekozen?
R: Ja.
I: Waarom heb je daarvoor gekozen?
R: Omdat ik het leuker vind dan zorg en welzijn en ik vind sleutelen aan dingen wel leuk.
I: Oké. En hoe kwam je daarachter dat je sleutelen leuk vindt?
R: Dat doe ik vaker met mijn vader thuis.
I: Oké doe je dat al lang?
R: Ja. Een paar jaar.
I: Dus je wilde daarom ook al vrij snel wat je wilde gaan kiezen?
R: Nee niet echt. Maar later kwam ik er wel achter.
I: Waarom twijfelde je eerst?
R: Ehm omdat ik mij soms bij de techniek in de eerste en tweede verveelde.

I: Tijdens de lessen?

R: Ja.

I: Wat vond je dan minder leuk?

R: Omdat ik soms gewoon niks te doen had omdat ik al klaar was.

I: Dus je was te snel met werken?

R: Ja en veel hetzelfde. Dat verveelt ook al sneller.

I: Kreeg je dan geen extra opdrachten als je eerder klaar was?

R: Ja ik kreeg dan theorie maar dan heb ik toch liever praktijk.

I: Oké en hoeveel praktijk en theorie krijg je dan?

R: In het eerste?

I: Ja.

R: In het eerste kreeg je 2 uur techniek en in het tweede 4 uur.

I: Oké. En wat voor beeld heb je eigenlijk bij de zorg?

R: Ehm mensen verzorgen in een verzorgingshuis en eten klaarmaken.

I: Ja oké. En wat vind je daar niet leuk aan?

R: De mensen schoonmaken enzo.

I: Ben je ook wel eens op bezoek geweest in een verzorgingstehuis of ziekenhuis of er stage gelopen?

R: Nee ik heb wel in de horeca stage gelopen.

I: En hoe was dat?

R: Eh ja was wel interessant. Ik heb er wel veel geleerd.

I: Ja? Wat moest je allemaal doen?

R: Ik moest eerst in de keuken een paar uur.

I: Moest je in de keuken koken of?

R: Ja ik moest het middageten klaarmaken en achter de bar werken en even op kantoor gezeten.

I: Ah dat is wel leuk toch?

R: Ja.

I: Dus de stage beviel wel. Wat vond je er minder leuk aan?

R: Op het kantoor zitten vond ik niet zo leuk.

I: Want de koksopleiding zit ook meer bij profiel zorg en welzijn toch? Dan krijg je ook meer koken.

R: Ja dan krijg je wel een beetje koken maar andere mensen uit mijn klas hebben zorg en welzijn maar die hebben minder koken dan ze beloofd hadden.

I: Oké. Dus minder praktijk?

R: Ja.

I: Oké en bij techniek is dat ook minder dan je van te voren dacht?

R: Nee dat is gewoon hetzelfde.

I: Ja. En wat voor beeld heb je bij de techniek?

R: Uh.

I: Waar denk je aan als je aan de techniek denkt?

R: Iets van ijzer of metaal in elkaar zetten. Maar je krijgt ook tekenen op de computer en theorie krijg je ook een beetje.

I: En kun je er veel richtingen mee op later denk je?

R: Ja ik denk het wel.

I: Oké en denk je dat bij de zorg ook?

R: Ja vrij veel.

I: Vond je het vak techniek zelf leuk of vond je de leraar vooral leuk?

R: Eh het techniek vak zelf.

I: Oké en bij andere vakken? Meer door het vak of door de docent?

R: Bij zorg en welzijn van allebei een beetje. Maar bij techniek hadden we geen fijne leraar.

I: Dus die motiveerde je niet echt om voor het profiel te kiezen?

R: Nee niet echt.

I: Had iedereen die leraar?

R: Eh die is er een jaar geweest maar daarna is hij ontslagen.

I: Ah oke. Zou je graag meer stage willen lopen?

R: Ja dat zou ik wel willen ja.

I: Dit jaar heb je ook weer stage hè?

R: Ja twee weken ja.

I: En ga je dan bij een technisch bedrijf stage lopen denk je?

R: Ik denk bij een autodealer.

I: En hoe kom je daarbij dat je daar stage wil lopen?

R: Dat vind ik leuk. Ik vind crossen leuk en ik wil gewoon zien hoe ze auto's maken, hoe ze auto's verkopen en hoe dat allemaal in elkaar zit.

I: Doe je dat ook als hobby, crossen?

R: Nee dat heb ik wel gedaan. Niet als sport maar gewoon een brommer in de garage en dan sleutelen.

I: En wat doen je ouders voor beroep?

R: Eh mijn vader is plantenteler en mijn moeder werkt op kantoor die doet offertes maken.

I: Praten zij ook wel vaker over wat ze doen tegen jou?

R: Ja best vaak.

I: Oké en heb je dan niet zoiets van ah dat lijkt me ook leuk om te doen?

R: Bij mijn moeder niet echt bij mijn vader wel wat meer. Ik heb ook bij mijn vader stage gelopen in het eerste.

I: Ah en hoe was dat?

R: Ja was wel interessant om te zien hoe dat allemaal in elkaar zit.

I: Valt dat werk ook onder de techniek denk je?

R: Nee valt onder groen.

I: Als het Bouwens nu ook het profiel groen had gehad, denk je dat je dan eerder voor dat profiel had gekozen?

R: Dat weet ik niet.

I: Weet je niet oké. Zou je het wel fijn hadden gevonden als er meer profielen werden aangeboden?

R: Ja meer zou wel fijner zijn.

I: Hoezo?

R: Dan heb je gewoon meer keuze. Nu heb je gewoon techniek of zorg. Beetje standaard dingen.

I: Uhuh oké. Heb je nog met mensen gesproken over je profielkeuze van te voren.

R: Ja met mijn ouders, de mentor en de decaan.

I: Ah oké. En met wie vond je het fijnste om te praten of waar heb je het meeste aan gehad?

R: Ehm ik denk wel de decaan. Die wist er het meest vanaf.

I: Oké en hoe ging zo'n gesprek dan?

R: Ze vroeg gewoon wat ik allemaal leuk vind om te doen in mijn vrije tijd en ze heeft uitleg gegeven wat er in de les allemaal zou komen. En daardoor heb ik wel mijn keuze kunnen maken.

I: Oké en wat zeiden je ouders ervan?

R: Het maakte niet uit wat ik ging doen.

I: Je mocht het echt zelf beslissen?

R: Ja.

I: Oké. En heb je bij je keuze ook nagedacht over welke je vakken goed in bent?

R: Nee ik stond goed voor zowel biologie als natuur en scheikunde.

I: Dus dan heb je meer gekeken naar wat je echt leuk vind.

R: Ja.

I: En weet je ook welke banen ongeveer bij welk profiel horen?

R: Ja een beetje.

I: Oké zou je daar graag meer uitleg over willen?

R: Eh ja eigenlijk wel.

I: Wat heb je zelf gedaan om je profielkeuze te kunnen maken?

R: Beetje op internet gekeken, wat er allemaal is.

I: Heb je het gesprek met de decaan ook zelf aangevraagd?

R: Nee mijn moeder.

I: Ah oké, zat ze ook bij het gesprek?

R: Ja.

I: Vind je het ook belangrijk wat je met een bepaald profiel kunt verdienen later?

R: Ja denk het wel.

I: En was je gemotiveerd om je profielkeuze te maken?

R: Een beetje

I: Hoezo niet of wel?

R: Omdat ik in het begin nog niet wist wat ik moest doen.

I: Had je liever op een later moment gekozen?

R: Ja ik denk het wel.

I: Zijn er nog andere dingen die invloed hebben gehad op jouw keuze?

R: Nee

I: Vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan jouw keuze?

R: Eh ik denk dat ze er wel wat meer over kunnen vertellen ook in het eerste en het tweede.

I: Heb je toen geen informatie gekregen?

R: Ja in het tweede wel een beetje maar in de eerste niet echt iets.

I: Wat miste je dan voor informatie?

R: Gewoon de normale informatie, maar ik denk dat ze die te laat hebben gegeven. Een paar maanden van te voren moest je in een keer beslissen wat je twee jaar lang gaat doen.

I: Dus je had wel de juiste informatie maar hij kwam te laat?

R: Ja.

I: Oké. Eh als je nu terugkijkt op je keuze zou je dan weer voor hetzelfde kiezen?

R: Ja.

I: Heel veel leraren kiezen op deze school voor zorg en welzijn, waardoor denk jij dat dit komt?

R: Omdat bij techniek in het eerste en tweede niet veel wordt gedaan, veel mensen vervelen zich. En bij zorg en welzijn is dat niet.

I: Hoe kan dat dat ze zich vervelen?

R: Eh.

I: Er zit denk ik toch een docent bij die zegt wat je moet doen of hoe gaat dat?

R: Je zit in een groot lokaal en je hebt best veel vrijheid.

I: En dat vinden sommige mensen niet zo fijn?

R: Ik denk dat ze niet met de vrijheid om kunnen gaan.

I: Oké en hoe is dat bij jou?

R: Ik vind dat wel fijn.

I: Oké en denk je dat je met het profiel techniek alleen opleidingen in die richting kunt doen of dat je nog alles kunt doen?

R: Nee mij is verteld dat je ook nog gewoon andere opleidingen kan gaan volgen.

I: Oké goed zo. Heb je ook voldoende informatie gekregen over de keuzedelen die bij de profielen horen?

R: Eh ja. Maar ook weer best laat.

I: Heb je zelf nog vragen of iets wat je erover wil zeggen?

R: Nee.

I: Oke dankjewel voor je tijd en je antwoorden.

R: Graag gedaan.

Interview 8

Interviewer (I): Hallo. Leuk dat je mijn vragen wil beantwoorden. Ik heb er al een paar opgesteld maar we kijken wel gewoon hoe het gesprek loopt. De vragen gaan over de profielkeuze die je vorig jaar hebt gemaakt. Vind je het goed als ik dit gesprek opneem? Dit maakt het wat makkelijker met uittypen.

Respondent (R): Ja dat is goed.

I: Op welk niveau zit jij?

R: 3 kader.

I: En gaat dat goed?

R: Ja op zich wel.

I: Heb je wel goede punten?

R: Ja.

I: Goed zo. Vorig jaar heb je voor techniek gekozen. Waarom heb je voor dit profiel gekozen?

R: Omdat ik beter was met techniek dan met koken. En ik vond de techniek interessanter.

I: En bleek dat uit de lessen dat je daar beter in was?

R: Uhuh. Bij de techniek ging het veel fijner en het koken zag ik niet zo zitten. Ik was niet zo geïnteresseerd in alles wat met koken te maken had, de techniek vond ik veel leuker.

I: Oké. Dat bleek echt uit de lessen dat je dat leuker vond en dat je daar beter in was.

R: Ja.

I: En waar denk je aan als je aan de zorg denkt?

R: Meer aan koken en de verzorging en het huishouden.

I: Oké en als je aan de techniek denkt?

R: Meer aan bouwen met metaal en tekeningen en techniek en alles.

I: Oké en hoe zien zo'n lessen er dan uit de technieklessen?

R: Eh meestal krijg je gewoon een opdracht en dan moet je daaraan werken en als je vragen hebt kun je die stellen. De leraar loopt dan rond en hij legt ook de machines uit. En hij laat ook zien dit heb je voor dit nodig en als er iets fout gaat dan helpt hij je.

I: Oké dus je krijgt best veel vrijheid in de lessen?

R: Ja dat wel.

I: Vind je dat fijn.

R: Ja dat ik vind ik fijner om te werken dan als een docent achter je staat. Dan heb je meer die druk.

I: Heb je bij zorg minder vrijheid?

R: Dat weet ik niet. Ik geloof wel hetzelfde maar dan heb je wel vaker dat de docent voorbij loopt.

I: Oké. Denk je dat anderen dat ook fijn vinden die vrijheid?

R: Ja ik denk het wel.

I: En voor mensen die dan wat minder goed zijn in de techniek is dat dan niet lastiger voor hun?

R: Ehm volgens mij wel. Maar zij kunnen wel met de docent. Die legt je dan meer uit en helpt je ook met de machines enzo. Dus dan leer je vanzelf wel hoe het werkt.

I: Oké. Want op deze school kiezen veel mensen voor zorg en welzijn, eigenlijk meer dan voor de techniek hè. Waardoor denk jij dat dat komt?

R: Ik denk omdat meerdere jongens naar zorg gaan dat anderen dan volgen.

I: Dat iedereen voor een profiel kiest omdat de rest daarvoor kiest?

R: Ja dat gevoel heb ik.

I: Oké dus dan kiezen ze niet perse voor wat ze leuk vinden?

R: Volgens mij niet want veel leerlingen zeggen nu tegen mij dat ze toch de verkeerde keuze hebben gemaakt.

I: Ah ja? En nu kunnen ze niet meer terug switchen?

R: Nee meestal niet.

I: Ik heb ook iemand geïnterviewd die aangaf dat best veel mensen zich vervelen tijdens de eerste twee jaren van de technieklessen. Denk jij dat ook?

R: Ja want de eerste twee jaren heb je saaiere kleine opdrachten. En in de derde en vierde mag je ook grotere dingen gaan maken waar je trots op kunt zijn.

I: Zouden ze dat volgens jou eerder moeten doen?

R: Ik zou het eerste jaar wel iets simpels doen omdat je er dan net mee begint en het tweede jaar iets grotere zodat je meer leerlingen naar de techniek krijgt. Zodat het dan ook weer een beetje verdeeld wordt.

I: Oké dus grotere en leukere opdrachten.

R: Ja.

I: Komt het doordat je het vak zelf leuk vind of doordat je de docent leuk vind dat je een bepaald vak leuk vind?

R: Eh het vak. Soms ligt het ook wel aan de docent want als je een vak leuk vind en je hebt een stomme docent dan gaat het vak wel meer omlaag.

I: Oké en wat heb je voor hobby's?

R: Ik doe voetbal en ik speel in een bandje.

I: Oké leuk! Maar je doet dus in je vrije tijd niet iets technisch?

R: Jawel ik sleutel wel aan mijn fiets of ik help pap met werken en alles. Als hij iets aan de machines moet sleutelen dan help ik hem wel eens.

I: Doe je dat al lang?

R: Sinds kort.

I: Oké leuk. En vorig jaar heb je stage gelopen he? Hoe was dat?

R: Op zich wel leuk.

I: Waar heb je stage gelopen?

R: Vorig jaar moest ik bij mijn vader stage lopen er was iets fout gegaan met mijn stage dus toen mocht ik met mijn vader mee.

I: En wat doet je vader?

R: Hij heeft kasdekmachines en hij moet dan met de machines de kassen wassen.

I: Dus dat is ook vrij technisch.

R: Ja dat is wel technisch ja.

I: En dat vond je wel een leuk stage?

R: Op zich wel ja.

I: Dacht je toen ook die richting zou ik wel op willen?

R: Ja wel meer met de machines maar niet echt met de kassen.

I: Minder de groen kant op dus.

R: Ja.

I: En heb je in het eerste ook stage gelopen?

R: In het eerste geloof ik niet.

I: En dit jaar wel weer hè?

R: Ja dit jaar wel weer ja.

I: En weet je al waar je stage gaat lopen.

R: Nee nog niet. Ik had wel al de gedachte om bij WP Haton te proberen want daar hebben ze ook allemaal machines.

I: Oké leuk. En wat voor keuzedeel heb je dan gekozen?

R: Nu heb ik metaal en hout. Maar ik ben het meest met hout bezig want met metaal ben ik nu klaar. Nu gaan we veel ontwerpen maken op de computer.

I: En bevalt dat goed, de vakken die je nu hebt?

R: Op zich wel.

I: Is dat ook wat je ervan verwacht had van te voren?

R: Nee want ik had niet echt verwacht wat er ging gebeuren tijdens het derde jaar met techniek.

I: Oké, had je niet genoeg uitleg gekregen?

R: Jawel, maar ik snapte het niet. Want in een keer kregen we allemaal van die spullen wat ik al vertelde en toen was het zo van ah dat is totaal anders dan in het eerste en tweede jaar.

I: Hmm oke. Had je liever eerder uitleg gehad?

R: Nee op zich vind ik het wel fijn hoe het nu gaat.

I: Denk je dat de media invloed heeft gehad op jouw keuze? Dus als je de techniek op de tv ziet op het nieuws of in een serie die je leuk vind dat je dan eerder daarvoor kiest?

R: Nee niet echt.

I: Oké. Heb je ook nagedacht met welke vakken je meer kans hebt om je diploma te halen?

R: Nee niet echt.

I: Je hebt echt gekozen omdat je het leuk vind en niet omdat je er goed in bent.

R: Ja vooral om wat ik leuk vind en een heel klein beetje omdat ik er goed in ben. Maar meestal wat je leuk vind daar wordt je ook beter in.

I: Dat is waar. Eh weet je welke banen ongeveer bij welk profiel horen?

R: Nee niet precies. Maar ik weet bijvoorbeeld wel, ik wil naar de elektrische kant, dat je dan elektricien wordt.

I: Als opleiding wil je dat hierna gaan doen?

R: Waarschijnlijk wel.

I: Zou je meer uitleg willen over welke banen bij welk profiel horen?

R: Uh af en toe wel maar niet altijd. Het wordt vaak al goed uitgelegd maar als ik een vraag heb dan stel ik die wel.

I: Oké. En over welke opleidingen bij welk profiel horen?

R: Ja dat wil ik wel weten want daar hoor ik niet heel veel van.

I: Je zou eigenlijk met dit profiel nog alle kanten op kunnen hè maar sommige opleidingen passen gewoon beter bij je profiel dan andere.

R: Ja.

I: En vind je het belangrijk om te weten wat je met een bepaald profiel kan verdienen later?

R: Niet heel veel. Ik hoop dat je wel wat kunt verdienen maar ook dat je het leuk vind. Niet dat je een baan hebt die je niet leuk vind.

I: Ja. En zijn er nog andere dingen die invloed hebben gehad op jouw keuze?

R: Nee niet echt.

I: Met wie heb je er allemaal over gesproken?

R: Over mijn keuze?

I: Ja.

R: Met mijn ouders, met docenten zij zeiden dit kun je het beste doen.

I: Zeiden ze ook waarom ze dat dachten?

R: Nee niet precies.

I: Oké. Ze dachten misschien dat dit het beste bij jou past.

R: Ja.

I: Heb je ook dingen gevraagd aan je ouders of aan docenten wat voor jou niet duidelijk was?

R: Ja dat heb ik wel gevraagd ja.

I: Wat heb je zelf gedaan om je keuze te kunnen maken?

R: Wat bedoel je?

I: Heb je informatie opgezocht of bepaalde mensen aangesproken?

R: Ik heb wel met leeftijdsgenoten erover gepraat. Wat hun deden. Een paar van hun gingen naar techniek een paar gingen koken. En toen vroeg ik aan die wat de techniek deden hoe dat werkt en alles. Zij wisten daar meer van, ze hadden er meer informatie over opgezocht. En zo kwam ik er ook meer over te weten.

I: Oké ja. Vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan de profielkeuze?

R: Ja.

I: Oké. Wat zouden ze nog extra kunnen doen voor jou?

R: Dat weet ik niet zo een twee drie. Want alles is tot nu toe gewoon best goed.

I: Oké. En de uitleg over de keuzedelen was die ook goed?

R: Ja.

I: En ook op tijd of te laat?

R: Ze hadden dat wel op tijd verteld. Sommige dingen vertelden ze wel wat later dat het zo en zo aan de gang ging. Maar alsnog wel op tijd.

I: Heb je nog vragen of iets wat je wil zeggen erover?

R: Nee ik heb alles wel verteld.

I: Oké. Was je eigenlijk gemotiveerd om je keuze te maken vorig jaar?

R: Hoe bedoelt u?

I: Eh vond je dat een goed moment en wilde je ook echt die keuze maken of had je het liever niet gemaakt?

R: Ik had het liever wel gedaan.

I: Waarom?

R: Dat vond ik gewoon het fijnste.

I: Oké nou dan heb ik verder geen vragen meer. Dankjewel.

R: Oké graag gedaan.

Interview 9

Interviewer (I): Hallo. Wat fijn dat je mijn vragen wil beantwoorden. Je weet al waar het gesprekje over gaat?

Respondent (R): Ja.

I: Oké mooi zo. Vind je het goed als ik het gesprek opneem? Ik zal de opname verder niet aan iemand geven maar dat maakt het wat makkelijker met uittypen.

R: Ja dat is goed.

I: Oké en jij zit nu in het 3e jaar?

R: Ja.

I: En wat voor niveau doe je?

R: Ik doe basis.

I: En gaat het goed?

R: Jawel.

I: Oké goed zo. En jij hebt vorig jaar voor je profiel gekozen?

R: Ja.

I: En voor wat heb je gekozen?

R: Eh ja je kon kiezen voor techniek en zorg en welzijn. En ik heb voor zorg en welzijn gekozen. En in de richting die je hebt gekozen dus bij zorg en welzijn heb je ook nog drie richtingen, dat is bij techniek ook. En bij zorg en welzijn is koffer 1 horeca dus echt met koken. De 2e is met uiterlijke verzorging en 3 is met ondernemen en creëren. En ik heb voor uiterlijke verzorging gekozen koffer 2.

I: Oké en waarom heb je daarvoor gekozen?

R: Nou ik ben echt al heel lang bezig met haar. En met mijn uiterlijk. Ik vind het wel belangrijk want als je een goede uitstraling hebt dan gaan ze toch wel vaker goed over mensen denken vind ik.

I: Ja.

R: En dat vind ik eigenlijk wel belangrijk.

I: Heb je dat eerder ook als hobby gedaan?

R: Nou ik vind het wel een hobby want ik vind het ook leuk om bij andere mensen hun haren of make-up te doen.

I: Vragen ze je daar ook wel eens voor om dat te doen?

R: Ja.

I: Dus je bent er wel goed in?

R: Ja ze zeggen van wel.

I: En hoe ziet dat er dan op school uit? Wat krijg je dan voor lessen?

R: Eh ja het is verschillend omdat we vanuit een boek werken dan heb je verschillende hoofdstukken en in die hoofdstukken heb je verschillende verzorgingen. En haren wassen hebben wij gedaan, huidverzorging met maskers en de nagels hebben we.

I: Dus er is dan ook echt een soort kapsalon hier op school?

R: Ja.

I: Oh wat leuk. Vond je het moeilijk om te kiezen?

R: Nee.

I: Nee? Hoezo niet?

R: Nou ik zeg al heel lang dat ik het kappersvak in wil en voor mij was de keuze al snel gemaakt. Omdat ik al snel zag dat uiterlijke verzorging koffer 2 was. Dan heb ik al een stuk van mijn opleiding gehad. Dus dan heb ik daar later ook weer meer aan.

I: En hoe wist je dan precies dat dat is wat je wil?

R: Nou eh ja ik ben al sinds vroeger echt bezig met haren en make-up zoals ik al zei. En ik heb vroeger ook poppen gehad met haren. En omdat ik altijd bezig was de haren te knippen van de poppen waren ze bang dat ik mijn eigen haren eraf zou knippen. Maar ze hadden wel altijd verwacht dat ik iets met make-up of haren ging doen.

I: Dus je weet ook wel een beetje hoe het vak eruit ziet als je daar later in zou gaan werken?

R: Ja ik heb ook stage gelopen bij een kapper.

I: Ah oké. En hoe beviel de stage?

R: Ja het was echt heel leuk.

I: Dat is wel fijn dat je dat al weet allemaal. Maar je hebt nooit de behoefte gehad om verder te kijken, om te kijken of iets anders misschien nog beter bij je past?

R: Nou jawel. Want bij het derde jaar hebben we 2 weken stage en dan zie je ook hoe het echt allemaal werkt. En dan kun je je keuze maken voor wat je echt wil. Ik kan dan ook gaan kijken of ik toch nog iets anders wil. Of je iets met haren of met nagels wil dat kun je allemaal zelf kiezen.

I: Oké maar ik bedoel ook echt totaal iets anders een kantoorbaan of iets in de horeca bijvoorbeeld. Heb je nooit zin om te kijken of dat iets voor je is?

R: Nou horeca dat vind ik op zich wel leuk maar ik denk als ik dat later als baan zou doen dat ik er wel snel op uitgekeken ben.

I: Oké. En waar denk je aan als je aan zorg denkt?

R: Ja toch echt mensen verzorgen. Dat ze er goed uitzien, dat ze gezond zijn, dat ze zich fijn voelen.

I: Oké en als je aan de techniek denkt?

R: In de bouw. Niet echt iets voor mij.

I: Nee. Oké. En hoe denk je dat andere mensen van jouw leerjaar daar over denken?

R: Ik denk dat daar de meningen over verschillen.

I: Oké want er kiezen hier wel veel mensen voor de zorg hè.

R: Ja.

I: Waardoor denk jij dat dat komt?

R: Nou in de eerste en tweede heb je sowieso technieklessen. En dan ga je echt werkstukjes voor punt maken. En die werkstukjes vielen wel tegen.

I: Ja? Wat viel daaraan tegen?

R: Ja daar ben je snel op uitgekeken want dan is het heel makkelijk en dan heb je het snel klaar en de ene keer is het heel moeilijk en dan bij je heel lang bezig.

I: Oké. Dus dat verschilt per opdracht of het moeilijk is of makkelijk?

R: Ja en dan is het ook nog zo van ja is het leuk of niet leuk.

I: Oké en heb je liever makkelijkere of moeilijker opdrachten?

R: Ja ik ben wel iemand die houdt van uitdagingen. Dat je wel nieuwe dingen probeert. Maar soms was het gewoon te veel in een keer.

I: Oké. En wat zouden de technieklessen dan leuker maken voor jou?

R: Eh. Ik denk een eigen werkstuk maken in groepjes.

I: Want dat deden jullie nu niet? Nu was het voor jezelf?

R: Ja je deed onderling wel een beetje samenwerken.

I: Oké dus je wil het liefste een werkstuk in een groep maken. En hoe zou dat er dan uitzien?

R: Eh ja eerst even overleggen met anderen hoe dat in zijn werk gaat. Iets waar je met zijn allen iets aan hebt. Dus misschien een voorwerp maken voor de verzorging bijvoorbeeld.

I: Ja oké. En waardoor vind jij een vak leuk? Komt dat echt door het vak zelf of vaak ook door de docent?

R: Docenten kunnen daar invloed op hebben ja. Want in de eerste hebben wij geschiedenis gehad van een hele leuke leraar. Hij maakte de lessen echt heel leuk. Het is even goed leerzaam maar toch blijven de lessen leuk.

I: Dus het is een beetje een combinatie daarvan voor jou eigenlijk.

R: Ja.

I: En als je dan kijkt naar de docenten van zorg en welzijn en techniek. Welke motiveren je dan meer om voor het vak te kiezen?

R: Zorg en welzijn.

I: Ja? Vind je die wat meer inspirerend over het vak?

R: Ja.

I: Oké. En vorig jaar heb je dus stage gelopen bij een kapperszaak hè. En waar wil je dit jaar stage gaan lopen?

R: Ik denk dat ik dan toch in een salon wil gaan kijken. Waar je al die dingen erin hebt dus kapper, nagels, verzorging dat je later nog al die kanten op kunt.

I: Oké. Heb je met mensen gesproken over je profielkeuze?

R: Ja.

I: Met wie allemaal?

R: Eh met de kapper van mijn moeder. Zij wil mij ook een aantal dingen leren daarvan dus dat is wel heel lief. En gewoon familie en vrienden.

I: Zeiden je ouders ook meteen dat is iets voor jou?

R: Ja dat hadden ze ook heel erg verwacht. Ze zaten ook mee te kijken met het formulier en toen zeiden ze al we hoeven het eigenlijk niet eens te vragen want ze kiest dat sowieso wel. En dat was ook zo.

I: Je ouders hebben er dus niet op gestuurd van als ik jou was zou ik dat kiezen of die richting is misschien slimmer.

R: Nee.

I: Oké en heb je er met docenten, decanen of mentoren over gesproken?

R: Ja vorig jaar hebben we het er wel met de mentorklas over gehad van die gaat daarvoor en die daarvoor en dan ga je onderling ook wel een beetje praten erover. Maar we hebben geen individuele gesprekken met de mentor gehad.

I: Oké. Had je dit wel graag gehad?

R: Ja eigenlijk wel.

I: Heb je voor de rest wel voldoende informatie gekregen over de profielen?

R: Ja.

I: Ook op tijd?

R: Op zich wel ja. Je had wel genoeg tijd om je keuze te kunnen maken en dan kon je later nog iets van 2 weken veranderen. Maar het is wel goed.

I: En ook over de keuzedelen?

R: Ja. Mijn ouders hebben ook een informatieavond gehad. Zodat de ouders ook meer erover weten.

I: Was dat een goede avond?

R: Ja.

I: Wat zeiden je ouders erover?

R: Ja ze wisten al dat ik ging kiezen voor uiterlijke verzorging maar ze vonden het even goed wel fijn dat ze dan ook over die andere dingen aan het vertellen waren.

I: Dus zij weten ook wel een beetje wat het inhoud. Welke opties je allemaal hebt?

R: Ja.

I: Oké. En wat hebben je ouders voor beroep?

R: Mijn vader werkt in Panningen. Die doet apparaten in elkaar zetten. En mijn moeder werkt op een basisschool en ze doet daar poetsen en met andere dingen helpen.

I: Ja en praten zij vaker over hun beroep?

R: Ja.

I: Heb je dan niet zo iets van ah dat lijkt me ook leuk?

R: Ja nu hebben we het steeds vaker over stage omdat je nu naar de stageplekken moet kijken. En dan gaan we het er wel over dat kan leuk zijn en dat is misschien niks.

I: Denk je dat de media ook invloed heeft op jouw keuze? Dus als je iets van de verzorging ziet in een bepaalde serie of youtube filmpje dat je dat dan leuker lijkt?

R: Ja. Youtube filmpjes kijk ik wel vaker. Dat vind ik wel interessant.

I: En heb je bij je keuze ook nagedacht over welke vakken je goed in bent en daarom daarvoor kiest?

R: Ja.

I: Oké en weet je ook welke banen bij welk profiel horen?

R: Ja niet helemaal maar ik snap het wel een beetje.

I: Zou je daar graag meer uitleg over willen?

R: Ja aan de ene kant denk ik van wel. Dan weet je of je nog kunt veranderen naar een ander beroep. Van de ene kant weet ik al wat ik wil.

I: En over de opleidingen dan welke mogelijkheden je hebt?

R: Ja.

I: Vind je het belangrijk om te weten wat je met een bepaald profiel of richting kunt verdienen later?

R: Op zich wel.

I: Was je gemotiveerd om je profielkeuze te maken vorig jaar?

R: De keuze was al snel gemaakt. En je kijkt toch naar je eigen gevoel.

I: Wat dacht je kan ik die vakken eindelijk laten vallen? Haha

R: Ja bij sommige vakken wel.

I: Zijn er nog andere dingen die invloed hebben gehad op jouw keuze denk je?

R: Ja ik denk toch wel een beetje.

I: Ja wat dan?

R: Weet ik eigenlijk niet.

I: Oké. En als je nu terugkijkt op je keuze zou je dan weer voor hetzelfde kiezen?

R: Ja.

I: Vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan de profielkeuze?

R: Ja aan de ene kant wel van de andere kant niet. Want er zitten meer mogelijkheden in dan wat er nu is.

I: Je bedoelt meer profielen?

R: Ja dat kan ook in principe maar bijvoorbeeld een richting wat je hebt gekozen dat daar nog meer omheen zit. Dat daar wat meer aandacht aan wordt besteed dat het iets uitgebreider nog is.

I: Oké. Heb je nog vragen of iets wat je wil zeggen?

R: Nee.

I: Nee? Oké dan zijn we klaar. Bedankt he!

R: Graag gedaan.

Interview 10

Interviewer (I): Hallo. Wat fijn dat je mijn vragen wil beantwoorden. Je weet al waar het gesprekje over gaat?

Respondent (R): Ja.

I: Oké mooi zo. Vind je het goed als ik het gesprek opneem? Ik zal de opname verder niet aan iemand geven maar dat maakt het wat makkelijker met uittypen.

R: Dat is goed.

I: Eh oke op welk niveau zit jij?

R: Basis.

I: En vorig jaar heb je je profielkeuze gemaakt hè?

R: Ja.

I: Voor welk profiel heb je gekozen?

R: Ik heb voor zorg en welzijn koffer 3 gekozen dat is ondernemen en creëren dus wat meer de zakelijke kant.

I: Oké en waarom heb je voor zorg en welzijn gekozen?

R: Ik wilde kijken welke ondernemer je het beste kunt worden voor een kinderbedrijf te gaan beginnen. Want ik wil later iets met kinderen gaan doen dus dan is dit misschien de beste keuze voor mij dan weet ik er al iets meer vanaf.

I: Jaja oké. En hoe kwam je erachter dat dit is wat je wil?

R: Ik was vanaf de basisschool eigenlijk al met kinderen en mensen bezig. Ik vind het hartstikke leuk om met mensen te werken. Ik heb gedacht om daar misschien iets mee te gaan doen.

I: Oké. Je zegt net dat je er al mee bezig was. Hoe bedoel je dat?

R: Ja ook bijvoorbeeld na schooltijd op kinderen passen of met stage naar kinderbedrijven zoeken of op kleuters oppassen.

I: Oké leuk. Doe je dat als bijbaan oppassen?

R: Ik heb het wel eens gedaan met vriendinnen ofzo maar dat was niet echt voor geld dat was meer onderling.

I: Ja oké. En stage heb je bij een basisschool gelopen?

R: Ja bij mijn oude basisschool heb ik geholpen met spullen opzetten, spullen afbreken en spullen pakken. Als er vragen kon ik hun helpen en zo.

I: Oké leuk en dat was vorig jaar die stage?

R: Nee afgelopen jaar heb ik in een winkel gewerkt maar dat was het jaar daarvoor.

I: Oké in het eerste jaar dus.

R: Ja.

I: En waarom heb je in het tweede jaar in een winkel stage gelopen?

R: Ja ik wilde kijken of dit misschien ook iets voor mij is zodat ik dan mijn keuze kon maken. Maar ik heb echt mijn interesse in kinderen en oppassen en zo.

I: Ah wel goed dat je toen voor iets anders hebt gekozen om te kijken of dat misschien ook iets voor je is. En wanneer kwam je er precies achter dat dit is wat je wil?

R: Ja op de basisschool was ik er al over na aan het denken maar toen dacht ik misschien dat ik in een winkel ook leuk vind. Maar na de stage van vorig jaar weet ik dat het niet precies is wat ik wil worden maar dat ik het wel leuk vind. Ik vind kinderen toch echt leuker.

I: En hoe was je er op de basisschool dan al mee bezig want dan heb je nog geen stage denk ik of wel?

R: Ik ging op de basisschool tussen de pauzes vaker oppassen op kinderen of na school kinderen helpen die moeten blijven omdat de ouders moeten werken.

I: Oké. En waar denk jij aan als je aan zorg denkt?

R: Aan mensen helpen en uiterlijk en verzorgen.

I: Oké ja. Best breed denk je?

R: Ja.

I: En als je aan de techniek denkt?

R: Dan denk ik meer aan machines en aan dingen maken en aan elektriciteit en zo.

I: Uuh en waarom is dat niks voor jou denk je?

R: Ik ben onhandig haha. Dus nee ik weet niet.

I: Oké haha. Vond je het moeilijk om te kiezen?

R: Nee ik vond het best makkelijk om mijn keuze vast te stellen.

I: Oké. En als het Bouwens meer profielen had gehad, zou je dan denk je voor een ander profiel hebben gekozen?

R: Nee ik denk het niet.

I: Nee oké. Had je dat wel graag gehad dat het Bouwens meer profielen had gehad?

R: Misschien voor andere mensen wel, zij zitten daar echt over te twijfelen maar voor mij hoeft het niet per sé.

I: Oké. Heb je toen je koos voor deze school erbij stil gestaan dat het Bouwens 2 profielen heeft?

R: Nee daar heb ik niet bij stil gestaan. Ik woon hier in de buurt dus dat is makkelijk met fietsen.

I: Ah ja lekker dichtbij. Oké. En welke vakken vond je leuk de afgelopen jaren?

R: Gym vond ik leuk ook al kon ik niet echt meedoen.

I: Hoezo kon je niet meedoen?

R: Door mijn blessures.

I: Oké dat is minder.

R: Ja. En Nederlands gaat ook wel en wiskunde.

I: En waardoor vind je vakken leuk, komt dit door de docent of door het vak zelf?

R: Door de docent. Als je daar een goede klik mee hebt dan kun je eigenlijk alles doen bij hun en worden ze niet snel boos. En als je vragen hebt leggen ze het beter uit dan andere docenten.

I: Is het docent belangrijker dan het vak zelf of dat ook weer niet?

R: Ja dat ligt er een beetje aan.

I: Oké en vind je de docenten van zorg en welzijn dan ook motiverender dan bij techniek?

R: Voor mijn gevoel wel. Want bij techniek zijn ze meer met andere mensen bezig. En ook voor hunzelf en bij zorg en welzijn kijken ze of je het goed en als je vragen hebt kun je altijd terecht. En dan komen ze ook sneller naar je toe om te kijken of alles lukt.

I: Waarom zijn ze dan vaak met anderen bezig denk je?

R: Als anderen vragen hebben dan blijven ze daar echt een tijd staan en dan kun je zelf niet vooruit. En dat vind ik niet fijn.

I: Krijg je bij de lessen techniek dan ook meer vrijheid dan bij zorg en welzijn?

R: Ik denk het wel. Bij zorg en welzijn moeten we echt op onze plek blijven zitten en we mogen alleen lopen als we vragen hebben. We hebben dan wel 5 minuten pauze maar dat is het dan ook. Bij techniek heb ik wel meer het gevoel dat je meer mag lopen en meer voor jezelf mag doen.

I: Heb je je wel eens verveeld bij de technieklessen in de eerste en tweede?

R: Nee dat niet maar ik vond het niet spectaculair zal ik maar zeggen.

I: Oké en wat zouden de lessen dan leuker maken denk jij?

R: Ik denk zelf een opdracht kiezen en gewoon de tijd ervoor nemen. Want soms kreeg je het niet af en dan moest je je echt haasten.

I: Dus je zou liever meerdere lessen met een opdracht bezig zijn?

R: Ja.

I: En zou je dan graag in een bepaald thema een opdracht willen?

R: Dat hoeft voor mij niet per sé als je maar gewoon je tijd ervoor kunt nemen.

I: Oké. En vorig jaar heb je dus stage gelopen in een winkel. Vertel daar eens wat meer over.

R: Oké vorig jaar heb ik stage gelopen bij Rousseau. Dat was echt gezellig, leuke mensen. En als je vragen had kon dat ook. Ze lieten je ook de makkelijke kant maar ook de moeilijke kant zoals dingen berekenen ofzo.

I: Wat moest je dan berekenen?

R: Hoeveel in een pakje komt dat je een even aantal hebt. Dat het niet eentje meer of eentje minder is.

I: Maar je zei dat het toch niet helemaal iets voor jou is of dat je het toch niet helemaal leuk vindt. Waardoor komt dat?

R: Ik denk omdat je soms gewoon bijna niks te doen hebt. Dan sta je daar een beetje schoon te maken. Ik wil toch liever een beetje in actie blijven.

I: En dat heb je op een basisschool meer denk je?

R: Ja.

I: Zou je graag meer stage willen lopen?

R: Ik weet het niet. Ik zou het op zich wel leuk vinden maar ik denk dat je na een lange periode wel uitgekeken bent. Dat je een beetje in herhaling valt.

I: En als je nu meerdere stages hebt maar minder lang?

R: Ja dan wel. Dan kun je ook verschillende keuzes maken en ben je er niet zo lang mee bezig.

I: En dit schooljaar ga je ook weer stage lopen. Weet je al waar?

R: Dit jaar wil ik bij een kinderdagverblijf proberen. Als dat niet werkt wil ik in een bejaardentehuis proberen en volgend jaar in een kinderbedrijf.

I: Oké. En met wie heb je allemaal gesproken over je profielkeuze?

R: Met mijn ouders, docenten en vriendinnen.

I: Oké en waar had je het meeste aan?

R: Ik had denk ik het meeste aan mijn ouders en de docenten. Want zij letten echt op mijzelf en mijn vriendinnen kijken ook naar anderen.

I: Dus je ouders en docenten vroegen echt naar wat jij wil.

R: Ja.

I: En hoe gaat dat dan met leeftijdsgenoten zeggen ze dan je moet dat kiezen want dan komen we bij elkaar in de klas?

R: Ja dat soms ook. En ze zeggen ja is dat wel echt iets voor jou, heb je niet meer aan dat? En ja ik moet kiezen voor wat ik wil. En als ik nu niet kies voor wat ik wil moet ik later misschien langer doorleren voor de goede keuze.

I: Ja. En heb je ook voldoende uitleg gekregen door bijvoorbeeld de docenten?

R: Ja ik kreeg ook allemaal filmpjes mee die ik kon bekijken en ook allemaal dingen opgezocht. Wel heel goede steun daarbij gekregen.

I: Oké fijn. En wat heeft je het beste geholpen denk je?

R: Ik denk dingen opzoeken maar ook dingen uitproberen zoals bij stages.

I: Oké en wat heb je er zelf aan gedaan om je profielkeuze te kunnen maken?

R: Erover nadenken wat wil ik echt en wat wil ik niet en dingen opzoeken

I: En denk je dat de media invloed heeft gehad op jouw keuze?

R: Ik denk het wel want bij sommigen kun je echt zien wat ze aan het doen zijn zoals met kinderen of bij de techniek.

I: Oké dus je hebt ook filmpjes gekeken van de techniek?

R: Ja ik heb het wel eens gekeken. Ik vond het wel leuk om te zien maar niet om zelf uit te proberen.

I: Hoe komt dat op je over als je zo'n filmpje bekijkt?

R: Ik vind het wel indrukwekkend om te zien maar als ik het zelf moet maken denk ik dat gaat wel heel lang duren en daar heb ik niet echt zin in.

I: Oké. En wat hebben jouw ouders voor beroep?

R: Mijn vader werkt in een bedrijf en mijn moeder doet dingen bezorgen.

I: Oké. Niet echt iets wat jou heel leuk lijkt?

R: Nee.

I: Oké. Praten ze wel vaker over hun werk?

R: Ja als mijn vader thuiskomt vraagt mijn moeder altijd hoe het is en soms vraag ik dat ook wel aan mijn moeder hoe is het werk.

I: Dus je weet wel een beetje wat hun werk inhoudt?

R: Ja.

I: En ken je ook iemand die ook iets met kinderen doet?

R: Nee.

I: Oké. En weet je welke banen bij welk profiel horen?

R: Eh ik denk het wel.

I: Zou je daar graag meer uitleg over willen hebben?

R: Misschien wel om dingen beter te leren kennen.

I: Of liever over welke opleidingen bij welke richting horen?

R: Ja ik denk dat meer. Zodat je echt je keuze kan maken en daar ook echt naar toe kunt werken.

I: Ja. En denk je dat je met dit profiel nog alle kanten op kunt?

R: Ik denk wel een bepaalde richting maar als je nu zegt ik wil iets anders proberen dat je dan nog hulp kunt inschakelen en iets kunt verwisselen. Maar ik denk als je dit nog een lange tijd aanhoud dat je dan niet meer kunt wisselen.

I: Nou je kunt met dit profiel eigenlijk nog wel alle richtingen op. Er zullen misschien wel een paar uitzonderingen zijn.

R: Oké.

I: Vind je het belangrijk wat je met een bepaald profiel kunt verdienen later?

R: Dat vind ik nu nog niet belangrijk. Je kunt nu beter kijken naar wat je leuk vindt, waar je plezier in hebt en niet naar het geld.

I: Oké goed zo. En was je gemotiveerd om je profielkeuze te maken vorig jaar?

R: Ja best wel.

I: Hoezo best wel?

R: Ja ik heb daar toch heel veel steun in gehad. En ik heb zelf een moeilijke tijd achter de rug en ik heb keuzes moeten maken waar ik eigenlijk niet van houd en dan vind ik wel fijn om een duwtje in de rug te krijgen van wat vind jij, wat vind jij belangrijk voor je toekomst?

Dat heb ik wel echt nodig gehad toen.

I: En vond je het toen ook fijn dat je een aantal vakken kon laten vallen?

R: Ja want ik vond toen natuur en scheikunde niet zo leuk en aardrijkskunde en geschiedenis ook niet en die kon ik toen laten vallen.

I: Vond je dat ook een goed moment om te kiezen?

R: Ik denk dat dit wel een goed moment was om te kiezen want dan zit je wel een beetje in die periode van dat je meer aan je toekomst moet gaan denken.

I: Oké. En zijn er nog andere dingen geweest die invloed hebben gehad op jouw keuze?

R: Ik denk het niet.

I: Nee? Oké. Vind je dat het Bouwens voldoende aandacht besteed aan de profielkeuze?

R: Eh ja want ik zie vaak om me heen dat mensen er veel mee bezig zijn ook thuis en onderling met vrienden en vriendinnen. En docenten beïnvloeden je ook wel door allemaal vragen te stellen in de les ofzo.

I: En wat zouden ze er volgens jou nog meer aan kunnen doen?

R: Ik denk meer opdrachten na school van ga eens naar een bedrijf ofzo zodat je toch meer inzicht hebt in wat het eigenlijk allemaal inhoud. Want meestal krijg je nu van alles een beetje te zien, een beetje de basis maar er zit nog veel meer achter.

I: Dus je wil dat ze dan de verantwoordelijkheid een beetje bij jou leggen van ga eens naar dat bedrijf bijvoorbeeld?

R: Ja.

I: Oké. Heb je ook voldoende uitleg gekregen over de keuzedelen die bij de profielen horen?

R: Ja.

I: En ook op tijd?

R: Ja.

I: En als je nu terugkijkt op je keuze, zou je dan weer voor hetzelfde kiezen?

R: Ik denk het wel.

I: Oké. Op deze school kiezen heel veel leerlingen voor zorg en welzijn hè. Waardoor denk jij dat dit komt?

R: Ik denk dat ze uiterlijk en dat soort dingen belangrijker vinden dan technisch. En alles gaat in de techniek toch via machines en dan hoef je bijna niks te doen. En bij zorg en welzijn heb je dat nog niet. Bij een bejaardentehuis of bij kleine kinderen hebben ze nog steeds hulp nodig. En bij een kapster hebben ze ook nog steeds mensen nodig daar hebben ze geen robots voor. Ik denk dat je beter eerst meer geld kan verdienen voordat je met machines gaat werken.

I: Denk je dat ze in de zorg dus meer werk hebben dan in de techniek?

R: Ja dat denk ik wel.

I: Oké. Heb jij verder nog vragen of opmerkingen of iets?

R: Nee.

I: Oké dan wil ik je bedanken voor dit interview.

R: Graag gedaan.

Bijlage 11. Mindmap interviews

Bijlage 12. Codeboek enquête ouders

Vraag	Antwoordcode	Meetniveau
Bent u ervan op de hoogte dat uw kind in april een keuze maakt met betrekking tot zijn/haar profiel voor leerjaar 3?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Bent u ervan op de hoogte dat het Bouwens de profielen zorg en welzijn & techniek aanbiedt?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
"De school betreft mij, als ouder, voldoende bij de loopbaankeuzes van mijn kind."	Mee eens=1 Mee oneens=2 Geen mening=3	Ordinaal
"Loopbaanbegeleiding is een wezenlijk onderdeel van het onderwijs."	Mee eens=1 Mee oneens=2 Geen mening=3	Ordinaal
"Ik weet wat de school doet aan de oriëntatie richting profiel- en studiekeuze."	Mee eens=1 Mee oneens=2 Geen mening=3	Ordinaal
"Ik praat regelmatig met mijn kind over zijn/haar profiel- of studiekeuze."	Mee eens=1 Mee oneens=2 Geen mening=3	Ordinaal
Waar zou u graag nog meer informatie over willen verkrijgen?		
Hoe ondersteunt u uw kind in zijn of haar profiel/studiekeuze?		
Wie/wat speelt volgens u een rol in de keuze van uw kind?		
Welk van de vorige factoren speelt volgens u de grootste rol in de keuze?		
Wat voor imago heeft de zorg volgens u?		
Wat voor imago heeft de techniek volgens u?		
Heeft u nog tips voor de school met betrekking tot de begeleiding in de profiel- of studiekeuze?		

Bijlage 13. Codeboek enquête leerlingen

Vraag	Antwoordcode	Meetniveau
Wat is je geslacht?	Man=1 Vrouw=2	Nominaal
Wat is je leeftijd?	12=1 13=2 14=3 15=4	Ratio
In welke klas zit je?	B2a=1 B2b=2 K2a=3 K2b=4	Ordinaal
Weet jij al welk profiel je gaat kiezen?	Ja ik kies voor zorg en welzijn=1 Ja ik kies voor de techniek=2 Nee ik twijfel nog=3	Ordinaal
Waarom zou je kiezen voor het profiel techniek?		
Waarom kies je voor het profiel zorg?		
Wat voor beeld geven de vakken techniekoriëntatie (tn-o) en welzijnoriëntatie (zw-o) jou over hoe de profielen in elkaar zitten?	Slecht beeld=1 Goed beeld=5	Ordinaal
Wat voor invloed hebben de vakdocenten techniek op jouw keuze?	Zij inspireren mij niet om voor hun vak te kiezen=1 Zij inspireren mij om voor hun vak te kiezen=5	Ordinaal
Wat voor invloed hebben de vakdocenten zorg op jouw keuze?	Zij inspireren mij niet om voor hun vak te kiezen=1 Zij inspireren mij om voor hun vak te kiezen=5	Ordinaal
Welke vakken hebben invloed op het maken van je profielkeuze?		
Ben je op de hoogte van de salarissen die je krijgt binnen de werkvelden zorg of techniek?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Vind je hoogte van salaris belangrijk bij het maken van je profielkeuze?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Ben je op de hoogte van de kans op een baan die je hebt met het gekozen profiel?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Vind je het belangrijk of je veel kans op een baan hebt?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Heb jij op dit moment een goed beeld van de profielen en de bijbehorende keuzedelen?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Geeft je mentor je een goed beeld van de verschillende profielen en de bijbehorende keuzedelen?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Geeft je decaan je een goed beeld van de verschillende profielen en bijbehorende uitstroomdelen?		
Biedt Het Bouwens voldoende mogelijkheden om je te oriënteren wat de verschillende profielen en bijbehorende keuzedelen inhouden?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Heeft de manier waarop de beroepen in het nieuws zijn (de media) invloed op het maken van jouw profielkeuze?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
Welke mensen in jouw omgeving hebben een rol gespeeld in het maken van je profielkeuze?		
Weet je welke beroepen bij welke profielen horen?	Ja=1 Nee=2	Nominaal
De volgende aspecten hebben invloed bij het maken van mijn profielkeuze:		
Mis je vanuit school bepaalde informatie bij het maken van je profielkeuze? Zo ja, wat dan?		
Heb je zelf nog opmerkingen? Vul ze dan hieronder in.		